ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΞΟΥΜΕ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΟΡΘΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΙΔΕΕΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 213
ΜΑΡΤΙΟΣ 2021
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

«Το Εικοσιένα. Έχουμε, ως την ώρα, την ιστορία του; Φοβάμαι πως όχι

ΜΑΡΤΙΟΣ
2021
1,5 ΕΥΡΩ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΥΖΗ: Η ΔΟΞΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΧΡΟΝΙΚΑ έναν χρόνο μετά την πρώτη επίσημη καταγραφή «κρούσματος» Covid-19 στον ελλαδικό χώρο, ενώ στις 10 Μαρτίου του περασμένου έτους κλείνουν όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης για να ακολουθήσει στις 14 Μαρτίου το κλείσιμο της εστίασης, όλων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το χώρο του θεάματος, αλλά και των ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Στο χρονικό διάστημα που παρήλθε, οι διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων στον ελλαδικό χώρο έχουν επιβάλλει ορισμένα από τα σκληρότερα απαγορευτικά μέτρα στο πληθυσμό.

Σύμφωνα με έρευνα του *Bloomberg* στα τέλη του περασμένου Δεκέμβρη, η Ελλάδα είναι από τις χειρότερες χώρες για να ζει κάποιος την εποχή του κορωναϊού και συγκεκριμένα την κατατάσσει στην 50η θέση ανάμεσα σε 53 χώρες, λαμβάνοντας υπ' όψιν, μεταξύ άλλων, τα μηνιαία κρούσματα κορωναϊού ανά 100.000 κατοίκους, το ποσοστό θνησιμότητας ανά μήνα, τους θανάτους ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους από την αρχή της πανδημίας, το ποσοστό θετικότητας των τεστ κορωναϊού, την πρόσβαση στα εμβόλια, αλλά και το πόσο αυστηρό είναι το *lockdown*.

Σύμφωνα, βέβαια, με την κρατική προπαγάνδα όλα δουλεύουν σαν ρολόι! Το δημόσιο χρέος έχει εκτιναχτεί στο 210% του ΑΕΠ, η ανεργία έχει προ πολλού ξεπεράσει τα επίσημα στοιχεία που την καταγράφουν στο 20%, ενώ ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα· αντίθετα, η αστυνομοκρατία τείνει ολοένα και αυξανόμενη.

Δεν είναι δύσκολο να καταλάβει κάποιος, ότι η εικονική πραγματικότητα, που παρουσιάζουν τα κρατικά παπαγαλάκια, όχι μόνο στηρίζεται αποκλειστικά στις επιθυμίες των εντολοδόχων τους, αλλά και ότι είναι αδύνατον να κρύβεται για πολύ καιρό ακόμη όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συνέπειές της. Δεν χωρά αμφιβολία, ότι οι εξουσιαστές ποντάρουν στην μονιμοποίηση της κατάστασης εξαίρεσης, ώστε να ενισχυθούν οι ...

ΑΝ ΔΕΝ ΥΠΟΦΕΡΕΤΕ, ΑΝ ΔΕΝ ΤΑΠΕΙΝΩΝΕΣΤΕ, ΔΕΝ ΘΑ ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΥΠΑΚΟΥΕΤΕ...

«–Πώς βεβαιώνεται κάποιος για τη δύναμη του πάνω στον άλλο, Ουίνστων;

Ο Ουίνστων σκέφτηκε: –Κάνοντας τον να υποφέρει, είπε.

–Ακριβώς. Κάνοντας τον να υποφέρει. Η υπακοή δεν αρκεί. Αν δεν υποφέρει, πως μπορεί να είσαι βέβαιος πως υπακούει στη δική σου θέληση και όχι στη δική του; Δύναμη είναι να επιβάλλεις πόνο και ταπείνωση. Δύναμη είναι να κομματιάσεις το ανθρώπινο μυαλό και να το συναρμολογήσεις πάλι δίνοντας του το σχήμα που θέλεις εσύ. Αρχίζεις να καταλαβαίνεις τι κόσμο δημιουργούμε; Είναι ακριβώς το αντίθετο από τις ανόητες ηδονιστικές ουτοπίες που είχαν οραματιστεί οι παλιοί μεταρρυθμιστές. Είναι ένας κόσμος φόβου και προδοσίας και βασανιστηρίων. Ένας κόσμος καταπιεστών και καταπιεζομένων, ένας κόσμος που όσο τελειοποιείται θα γίνεται όλο και πιο ανελέητος [...] Οι παλιοί πολιτισμοί ισχυρίζονταν πως βασίζονταν πάνω στην αγάπη και τη δικαιοσύνη. Ο δικός μας βασίζεται στο μίσος. Στο δικό μας κόσμο δε θα υπάρχουν άλλα συναισθήματα εκτός από το φόβο, την οργή, τη θριαμβολογία και την ταπείνωση. Όλα τα άλλα θα τα καταπνίξουμε-όλα! Ήδη τώρα καταστρέφουμε τις συνήθειες της σκέψης που έχουν επιζήσει από την Προ-Επαναστατική εποχή. Σπάσαμε τα δεσμά που ένωναν τους γονείς με τα παιδιά, τους άνδρες με τους άνδρες και τον άνδρα με τη γυναίκα. Κανένας δεν τολμά πια να εμπιστευτεί τη γυναίκα του, το παιδί του ή το φίλο του. Στο μέλλον όμως δε θα υπάρχουν ούτε γυναίκες, ούτε φίλοι. [...] Δε θα υπάρχει διάκριση ανάμεσα στην ομορφιά και την ασχήμια. Δε θα υπάρχει πια η περιέργεια ούτε η χαρά της ζωής. Δε θα υπάρχει

μοίρα τους στα *σόσιαλ μήντια* από τα «*άνοιξε-κλείσε*» στο ρυθμό του «*Ακορντεόν*» που παίζει η κυβέρνηση, χωρίς να έχουν τη δύναμη να κάνουν τίποτα. Εξαθλιωμένες ψυχές που κρέμονται από τις κρατικές ανακοινώσεις για το επίδομα του επόμενου μήνα. Οι ηλικιωμένοι στις ουρές έξω από τα εμβολιαστικά κέντρα για το πολυπόθητο «*ελιξήριο της ζωής*» συχνά πιάνουν κουβεντούλα μεταξύ τους φορώντας στραβά μια λερωμένη μάσκα. Η χαρά τους είναι διπλή: περιμένουν και τα αναδρομικά, που τους έταξε η κυβέρνηση –γι' αυτούς είναι η ζωή! Τους βλέπουν οι δύσμοιροι νέοι και σχεδόν τους ζηλεύουν, μπαφιασμένοι από την κλεισούρα και με το φόβο του «μπάτσου», που έχει αποκτήσει το δικαίωμα να τους ρωτά, που πάνε, πότε έφυγαν από το σπίτι, τί ώρα θα γυρίσουν, γιατί κυκλοφορούν εδώ.

Όχι ότι τηρείται κατά γράμμα το «*καθολικό λοκντάουν*», ούτε κατά διάνοια. Οι άνθρωποι κατ' εξαίρεσιν μένουν σπίτι πλέον, το μποτιλιάρισμα στους κεντρικούς δρόμους είναι ίσως το μόνο που θυμίζει την εποχή προ *λοκντάουν*. Οι πλατείες ξαναγέμισαν. Οι δρόμοι είναι γεμάτοι από ανθρώπους που έχουν βαρεθεί την κλεισούρα και περιφέρονται άσκοπα, άπραγοι. Κανένα πρόβλημα, καθώς όλοι γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους στο νέο ψηφιακό αστυνομικό κράτος που εγκαινιάστηκε άτυπα τέτοια εποχή πέρυσι.

Να μαζεύονται σπίτι πριν τις 9 το βράδυ τις καθημερινές και στις 6 τα σαββατοκύριακα. Να στέλνουν το σωστό *sms* για έξοδο. Να είναι υπάκουοι και δουλικοί στον έλεγχο. Να μην διαμαρτύρονται, να μη μιλούν ο ένας στον άλλο, να μην κοιτούν ο ένας τον άλλο. Να μην είναι αρνητές, θεός φυλάξει! Η σωστή απάντηση είναι πάντα ΝΑΙ. Οι αγκαλιές και τα φιλιά είναι όπλα, που σκοτώνουν.

Το αόρατο ψηφιακό λουρί στο λαιμό τους, το κρατά γερά το Κράτος, το χαλαρώνει λίγο και το μαζεύει πάλι, αναλόγως τα κέφια. Κάθε κρατική παραχώρηση γίνεται, επειδή ο *Μεγαλειότατος* είναι επιεικής και μεγαλόψυχος, αλλά με αντάλλαγμα ένα κομματάκι ελευθερίας των υπηκόων του. Θέλετε να ανοίξουν τα μαγαζιά; Τα λιγουρεύεστε;;;, τσιρίζει ο γνωστός υπουργός. Θα σας κάνουμε το χατίρι για λίγο *shopping therapy*, αλλά... θέλουμε και εμείς κάτι από εσάς. Δεν είναι τίποτα, απλώς θα σας ελέγχουμε, πόσο λείπετε από το σπίτι για ψώνια, επειδή ξέρουμε ότι είστε όλοι ψεύτες και κοροϊδεύετε τις Αρχές

των. Στο χρονικό διάστημα που πέρασε, οι διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων στον ελλαδικό χώρο έχουν επιβάλλει ορισμένα από τα σκληρότερα απαγορευτικά μέτρα στο πληθυσμό.

Σύμφωνα με έρευνα του *Bloomberg* στα τέλη του περασμένου Δεκέμβρη, η Ελλάδα είναι από τις χειρότερες χώρες για να ζει κάποιος την εποχή του κορωναϊού και συγκεκριμένα την κατατάσσει στην 50η θέση ανάμεσα σε 53 χώρες, λαμβάνοντας υπ' όψιν, μεταξύ άλλων, τα μηνιαία κρούσματα κορωναϊού ανά 100.000 κατοίκους, το ποσοστό θνησιμότητας ανά μήνα, τους θανάτους ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους από την αρχή της πανδημίας, το ποσοστό θετικότητας των τεστ κορωναϊού, την πρόσβαση στα εμβόλια, αλλά και το πόσο αυστηρό είναι το *lockdown*.

Σύμφωνα, βέβαια, με την κρατική προπαγάνδα όλα δουλεύουν σαν ρολόι! Το δημόσιο χρέος έχει εκτιναχτεί στο 210% του ΑΕΠ, η ανεργία έχει προ πολλού ξεπεράσει τα επίσημα στοιχεία που την καταγράφουν στο 20%, ενώ ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα· αντίθετα, η αστυνομοκρατία τείνει ολοένα και αυξανόμενη.

Δεν είναι δύσκολο να καταλάβει κάποιος, ότι η εικονική πραγματικότητα, που παρουσιάζουν τα κρατικά παπαγαλάκια, όχι μόνο στηρίζεται αποκλειστικά στις επιθυμίες των εντολοδόχων τους, αλλά και ότι είναι αδύνατον να κρύβεται για πολύ καιρό ακόμη όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συνέπειές της. Δεν χωρά αμφιβολία, ότι οι εξουσιαστές ποντάρουν στην μονιμοποίηση της κατάστασης εξαίρεσης, ώστε να ευοδωθούν οι ευρύτεροι κυριαρχικοί σχεδιασμοί, τους οποίους οι ίδιοι απλά υπηρετούν ως απλοί υπάλληλοι. Είναι, επίσης, φανερό ότι οι τωρινοί διαχειριστές μοιάζουν να πετούν σε νέφη αλαζονείας, θεωρώντας ότι για την ώρα είναι οι νέοι αναντικατάστατοι και επομένως μπορούν να επιβληθούν με το καλό ή με το άγριο στον κοινωνικό χώρο κατά το δοκούν. Τα μέσα που χρησιμοποιούν τα θεωρούν δοκιμασμένα, και γι' αυτό τα βαπτίζουν επιβεβλημένα. Δείχνουν να πιστεύουν, μάλιστα, ότι η επίδειξη πυγμής ή και ιδιαίτερης σκληρότητας θα αποδείξει και την καταλληλότητα της συγκεκριμένης εξουσιαστικής διαχείρισης.

Θα θυμίσουμε, όμως, ότι, όπως έλεγε και ο Ηράκλειτος, «*κανένας δεν περπατά στο ίδιο ποτάμι δυο φορές. Διότι το ποτάμι δεν είναι ποτέ το ίδιο, αλλά ούτε κι ο άνθρωπος*». Φθάνει αυτό να το γνωρίζουν και όσοι αντιπαλεύονται κάθε μορφής εξουσία, διότι σ' αντίθετη πε-

«–Πώς βεβαιώνεται κάποιος για τη δύναμη του πάνω στον άλλο, Ουίνστων;

Ο Ουίνστων σκέφτηκε: –Κάνοντας τον να υποφέρει, είπε.

–Ακριβώς. Κάνοντας τον να υποφέρει. Η υπακοή δεν αρκεί. Αν δεν υποφέρει, πως μπορεί να είσαι βέβαιος πως υπακούει στη δική σου θέληση και όχι στη δική του; Δύναμη είναι να επιβάλλεις πόνο και ταπείνωση. Δύναμη είναι να κομματιάσεις το ανθρώπινο μυαλό και να το συναρμολογήσεις πάλι δίνοντας του το σχήμα που θέλεις εσύ. Αρχίζεις να καταλαβαίνεις τι κόσμο δημιουργούμε; Είναι ακριβώς το αντίθετο από τις ανόητες ηδονιστικές ουτοπίες που είχαν οραματιστεί οι παλιοί μεταρρυθμιστές. Είναι ένας κόσμος φόβου και προδοσίας και βασανιστηρίων. Ένας κόσμος καταπιεστών και καταπιεζομένων, ένας κόσμος που όσο τελειοποιείται θα γίνεται όλο και πιο ανελέητος [...] Οι παλιοί πολιτισμοί ισχυρίζονταν πως βασίζονταν πάνω στην αγάπη και τη δικαιοσύνη. Ο δικός μας βασίζεται στο μίσος. Στο δικό μας κόσμο δε θα υπάρχουν άλλα συναισθήματα εκτός από το φόβο, την οργή, τη θριαμβολογία και την ταπείνωση. Όλα τα άλλα θα τα καταπνίξουμε-όλα! Ήδη τώρα καταστρέφουμε τις συνήθειες της σκέψης που έχουν επιζήσει από την Προ-Επαναστατική εποχή. Σπάσαμε τα δεσμά που ένωναν τους γονείς με τα παιδιά, τους άνδρες με τους άνδρες και τον άνδρα με τη γυναίκα. Κανένας δεν τολμά πια να εμπιστευτεί τη γυναίκα του, το παιδί του ή το φίλο του. Στο μέλλον όμως δε θα υπάρχουν ούτε γυναίκες, ούτε φίλοι. [...] Δε θα υπάρχει διάκριση ανάμεσα στην ομορφιά και την ασχήμια. Δε θα υπάρχει πια η περιέργεια ούτε η χαρά της ζωής. Δε θα υπάρχει άμιλλα. Πάντα όμως θα υπάρχει η μέθη της δύναμης που ολοένα θα μεγαλώνει και θα οξύνεται περισσότερο. Σε κάθε στιγμή θα υπάρχει η αγαλλίαση να ποδοπατάς έναν ανήμπορο εχθρό. Αν θέλεις μια εικόνα του μέλλοντος, φαντάσου μια μπότα να πατάει το πρόσωπο ενός ανθρώπου –για πάντα ...».

Eric Arthur Blair και κατά κόσμον George Orwell – 1984

Αισίως κλείσαμε τον πρώτο χρόνο εγκλεισμού του πληθυσμού με αφορμή το υγειονομικό και ασφαλώς «*οι επόμενες δύο εβδομάδες θα είναι πολύ κρίσιμες*». Τι άλλο θα μπορούσαν να είναι εκτός από κρίσιμες; Προς το τέλος των «*δύο κρίσιμων εβδομάδων*» ακούγεται ξανά το γνώριμο ουρλιαχτό από τα μεγάφωνα «*Αναμένεται ρεκόρ κρουσμάτων, προς παράταση το λοκντάουν. Εσείς φταίτε που βλέπετε τους φίλους σας και δέχεστε κρυφά επισκέψεις ή πηγαίνετε στα σπίτια τους*».

«*Τα λύματα λένε πάντα την αλήθεια*», διαβεβαιώνει ο

είναι η ζωή! Τους βλέπουν οι δύσμοιροι νέοι και σχεδόν τους ζηλεύουν, μπαφιασμένοι από την κλεισούρα και με το φόβο του «μπάτσου», που έχει αποκτήσει το δικαίωμα να τους ρωτά, που πάνε, πότε έφυγαν από το σπίτι, τί ώρα θα γυρίσουν, γιατί κυκλοφορούν εδώ.

Όχι ότι τηρείται κατά γράμμα το «*καθολικό λοκντάουν*», ούτε κατά διάνοια. Οι άνθρωποι κατ' εξαίρεσιν μένουν σπίτι πλέον, το μποτιλιάρισμα στους κεντρικούς δρόμους είναι ίσως το μόνο που θυμίζει την εποχή προ *λοκντάουν*. Οι πλατείες ξαναγέμισαν. Οι δρόμοι είναι γεμάτοι από ανθρώπους που έχουν βαρεθεί την κλεισούρα και περιφέρονται άσκοπα, άπραγοι. Κανένα πρόβλημα, καθώς όλοι γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους στο νέο ψηφιακό αστυνομικό κράτος που εγκαινιάστηκε άτυπα τέτοια εποχή πέρυσι.

Να μαζεύονται σπίτι πριν τις 9 το βράδυ τις καθημερινές και στις 6 τα σαββατοκύριακα. Να στέλνουν το σωστό *sms* για έξοδο. Να είναι υπάκουοι και δουλικοί στον έλεγχο. Να μην διαμαρτύρονται, να μη μιλούν ο ένας στον άλλο, να μην κοιτούν ο ένας τον άλλο. Να μην είναι αρνητές, θεός φυλάξει! Η σωστή απάντηση είναι πάντα ΝΑΙ. Οι αγκαλιές και τα φιλιά είναι όπλα, που σκοτώνουν.

Το αόρατο ψηφιακό λουρί στο λαιμό τους, το κρατά γερά το Κράτος, το χαλαρώνει λίγο και το μαζεύει πάλι, αναλόγως τα κέφια. Κάθε κρατική παραχώρηση γίνεται, επειδή ο *Μεγαλειότατος* είναι επιεικής και μεγαλόψυχος, αλλά με αντάλλαγμα ένα κομματάκι ελευθερίας των υπηκόων του. Θέλετε να ανοίξουν τα μαγαζιά; Τα λιγουρεύεστε;;;, τσιρίζει ο γνωστός υπουργός. Θα σας κάνουμε το χατίρι για λίγο *shopping therapy*, αλλά... θέλουμε και εμείς κάτι από εσάς. Δεν είναι τίποτα, απλώς θα σας ελέγχουμε, πόσο λείπετε από το σπίτι για ψώνια, επειδή ξέρουμε ότι είστε όλοι ψεύτες και κοροϊδεύετε τις Αρχές με τα sms και τις βεβαιώσεις. Νέο sms, λοιπόν, διάρκειας όσο αποφασίσει ο υπουργός και μόνο μια φορά τη μέρα, το καταλάβατε;

Το lockdown ως συλλογική τιμωρία

Γνωρίζουμε δα την πλανητική έκταση των καθολικών μέτρων εγκλεισμού που υπονοούν κάποιο αρρωστημένο παγκόσμιο σχέδιο διαχείρισης. Όμως, όπως φαίνεται, κάθε κρατική εξουσία έχει την ευελιξία να προσαρμόσει τα σχέδια επί τα χείρω, για να κάνει τη δουλειά της χωρίς να κατηγορείται ότι παραβιάζει «*ελευθερίες*» και «δημοκρατικά δικαιώματα». Είπαμε, «*πάνω από όλα η ανθρώπινη ζωή*».

Ήταν ημέρα Παρασκευή, όπως όλες οι άλλες. Το ***Συμβούλιο του Στέμματος*** ανακοίνωσε προφορικά τα νέα μέτρα εγκλεισμού –από τις 6 το απόγευμα κλειδαμπάρωμα στα σπίτια τα σαββατοκύριακα για να μην αρρω-

Σύμφωνα, βέβαια, με την κρατική προπαγάνδα όλα δουλεύουν σαν ρολόι! Το δημόσιο χρέος έχει εκτιναχτεί στο 210% του ΑΕΠ, η ανεργία έχει προ πολλού ξεπεράσει τα επίσημα στοιχεία που την καταγράφουν στο 20%, ενώ ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα· αντίθετα, η αστυνομοκρατία τείνει ολοένα και αυξανόμενη.

Δεν είναι δύσκολο να καταλάβει κάποιος, ότι η εικονική πραγματικότητα, που παρουσιάζουν τα κρατικά παπαγαλάκια, όχι μόνο στηρίζεται αποκλειστικά στις επιθυμίες των εντολοδόχων τους, αλλά και ότι είναι αδύνατον να κρύβεται για πολύ καιρό ακόμη όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες συνέπειές της. Δεν χωρά αμφιβολία, ότι οι εξουσιαστές ποντάρουν στην μονιμοποίηση της κατάστασης εξαίρεσης, ώστε να ευοδωθούν οι ευρύτεροι κυριαρχικοί σχεδιασμοί, τους οποίους οι ίδιοι απλά υπηρετούν ως απλοί υπάλληλοι. Είναι, επίσης, φανερό ότι οι τωρινοί διαχειριστές μοιάζουν να πετούν σε νέφη αλαζονείας, θεωρώντας ότι για την ώρα είναι οι νέοι αναντικατάστατοι και επομένως μπορούν να επιβληθούν με το καλό ή με το άγριο στον κοινωνικό χώρο κατά το δοκούν. Τα μέσα που χρησιμοποιούν τα θεωρούν δοκιμασμένα, και γι' αυτό τα βαπτίζουν επιβεβλημένα. Δείχνουν να πιστεύουν, μάλιστα, ότι η επίδειξη πυγμής ή και ιδιαίτερης σκληρότητας θα αποδείξει και την καταλληλότητα της συγκεκριμένης εξουσιαστικής διαχείρισης.

Θα θυμίσουμε, όμως, ότι, όπως έλεγε και ο Ηράκλειτος, «*κανένας δεν περπατά στο ίδιο ποτάμι δυο φορές. Διότι το ποτάμι δεν είναι ποτέ το ίδιο, αλλά ούτε κι ο άνθρωπος*». Φθάνει αυτό να το γνωρίζουν και όσοι αντιπαλεύονται κάθε μορφής εξουσία, διότι σ' αντίθετη περίπτωση όχι μόνο θα εκπλαγούν από την αδυναμία τους, αλλά, το κυριότερο, δεν θα κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους αυτή εκδηλώνεται, μ' αποτέλεσμα την απογοήτευση και την εγκατάλειψη, όχι μόνο ενός αδιέξοδου ακτιβισμού, αλλά και αυτές ακόμα τις ιδέες τους. Το χειρότερο, όμως, είναι ότι θα αδυνατούν να κατανοήσουν ότι τις είχαν εγκαταλείψει προ πολλού και ότι τελικά αγωνίζονταν για αλλότριες υποθέσεις...

Μάρτιος 2021

ταπιεστών και καταπιεζομένων, ένας κόσμος που όσο τελειοποιείται θα γίνεται όλο και πιο ανελέητος [...] Οι παλιοί πολιτισμοί ισχυρίζονταν πως βασίζονταν πάνω στην αγάπη και τη δικαιοσύνη. Ο δικός μας βασίζεται στο μίσος. Στο δικό μας κόσμο δε θα υπάρχουν άλλα συναισθήματα εκτός από το φόβο, την οργή, τη θριαμβολογία και την ταπείνωση. Όλα τα άλλα θα τα καταπνίξουμε-όλα! Ήδη τώρα καταστρέφουμε τις συνήθειες της σκέψης που έχουν επιζήσει από την Προ-Επαναστατική εποχή. Σπάσαμε τα δεσμά που ένωναν τους γονείς με τα παιδιά, τους άνδρες με τους άνδρες και τον άνδρα με τη γυναίκα. Κανένας δεν τολμά πια να εμπιστευτεί τη γυναίκα του, το παιδί του ή το φίλο του. Στο μέλλον όμως δε θα υπάρχουν ούτε γυναίκες, ούτε φίλοι. [...] Δε θα υπάρχει διάκριση ανάμεσα στην ομορφιά και την ασχήμια. Δε θα υπάρχει πια η περιέργεια ούτε η χαρά της ζωής. Δε θα υπάρχει άμιλλα. Πάντα όμως θα υπάρχει η μέθη της δύναμης που ολοένα θα μεγαλώνει και θα οξύνεται περισσότερο. Σε κάθε στιγμή θα υπάρχει η αγαλλίαση να ποδοπατάς έναν ανήμπορο εχθρό. Αν θέλεις μια εικόνα του μέλλοντος, φαντάσου μια μπότα να πατάει το πρόσωπο ενός ανθρώπου –για πάντα ... ».

Eric Arthur Blair και κατά κόσμον George Orwell – 1984

Αισίως κλείσαμε τον πρώτο χρόνο εγκλεισμού του πληθυσμού με αφορμή το υγειονομικό και ασφαλώς «*οι επόμενες δύο εβδομάδες θα είναι πολύ κρίσιμες*». Τί άλλο θα μπορούσαν να είναι εκτός από κρίσιμες; Προς το τέλος των «*δύο κρίσιμων εβδομάδων*» ακούγεται ξανά το γνώριμο ουρλιαχτό από τα μεγάφωνα «*Αναμένεται ρεκόρ κρουσμάτων, προς παράταση το λοκντάουν. Εσείς φταίτε που βλέπετε τους φίλους σας και δέχεστε κρυφά επισκέψεις ή πηγαίνετε στα σπίτια τους*».

«*Τα λύματα λένε πάντα την αλήθεια*», διαβεβαιώνει ο λυματομάντης. Η διορισμένη από την κυβέρνηση, Κρατική Υγειονομική Επιτροπή ξέρει το καλό μας. Η ***Αλήθεια*** είναι μία. Όλοι ξέρουν πια τι θα γίνει από πριν. Αναμαλλιασμένοι γονείς που αγωνίζονται να κρατήσουν την ψυχραιμία τους δουλεύοντας από το σπίτι προσπαθώντας παράλληλα να αναθρέψουν τα παιδιά τους. Διότι, όπως ίσως ξέρετε, φέτος δεν πήγαν σχολείο και τώρα χαζεύουν βαριεστημένα τη δασκάλα στην οθόνη να τσιρίζει, χωρίς να ξέρει ούτε κι αυτή το γιατί.

Επαγγελματίες που καταστρέφονται, θρηνούν τη

ρίες και στις 6 τα σαββατοκύριακα. Να στέλνουν το σωστό *sms* για έξοδο. Να είναι υπάκουοι και δουλικοί στον έλεγχο. Να μην διαμαρτύρονται, να μη μιλούν ο ένας στον άλλο, να μην κοιτούν ο ένας τον άλλο. Να μην είναι αρνητές, θεός φυλάξει! Η σωστή απάντηση είναι πάντα ΝΑΙ. Οι αγκαλιές και τα φιλιά είναι όπλα, που σκοτώνουν.

Το αόρατο ψηφιακό λουρί στο λαιμό τους, το κρατά γερά το Κράτος, το χαλαρώνει λίγο και το μαζεύει πάλι, αναλόγως τα κέφια. Κάθε κρατική παραχώρηση γίνεται, επειδή ο *Μεγαλειότατος* είναι επιεικής και μεγαλόψυχος, αλλά με αντάλλαγμα ένα κομματάκι ελευθερίας των υπηκόων του. Θέλετε να ανοίξουν τα μαγαζιά; Τα λιγουρεύεστε;;;, τσιρίζει ο γνωστός υπουργός. Θα σας κάνουμε το χατίρι για λίγο *shopping therapy*, αλλά... θέλουμε και εμείς κάτι από εσάς. Δεν είναι τίποτα, απλώς θα σας ελέγχουμε, πόσο λείπετε από το σπίτι για ψώνια, επειδή ξέρουμε ότι είστε όλοι ψεύτες και κοροϊδεύετε τις Αρχές με τα sms και τις βεβαιώσεις. Νέο sms, λοιπόν, διάρκειας όσο αποφασίσει ο υπουργός και μόνο μια φορά τη μέρα, το καταλάβατε;

Το lockdown ως συλλογική τιμωρία

Γνωρίζουμε δα την πλανητική έκταση των καθολικών μέτρων εγκλεισμού που υπονοούν κάποιο αρρωστημένο παγκόσμιο σχέδιο διαχείρισης. Όμως, όπως φαίνεται, κάθε κρατική εξουσία έχει την ευελιξία να προσαρμόσει τα σχέδια επί τα χείρω, για να κάνει τη δουλειά της χωρίς να κατηγορείται ότι παραβιάζει «*ελευθερίες*» και «δημοκρατικά δικαιώματα». Είπαμε, «*πάνω από όλα η ανθρώπινη ζωή*».

Ήταν ημέρα Παρασκευή, όπως όλες οι άλλες. Το ***Συμβούλιο του Στέμματος*** ανακοίνωσε προφορικά τα νέα μέτρα εγκλεισμού –από τις 6 το απόγευμα κλειδαμπάρωμα στα σπίτια τα σαββατοκύριακα για να μην αρρωστήσουν οι υπήκοοι– και αμέσως μετά ο *Μεγαλειότατος* πήρε το αεροπλάνο για διακοπές με την κουστωδία του στην Ικαρία. Τί πιο φυσιολογικό για έναν μονάρχη να βγαίνει για να ξεσκάσει που και που; Άλλως τε τα μέτρα περιορισμού δεν είναι για τους γαλαζοαίματους, είναι για την πλέμπα. Οι γαλαζοαίματοι ως γνωστόν ελεούν με την παρουσία τους τη χώρα επομένως δεν οφείλουν να δίνουν λογαριασμό σε κανένα.

Μόλις, όμως, ήρθαν τα πρώτα πλάνα από τα γλέντια

συνέχεια στη σελ. 4

ΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΤΗΣ «ΜΟΙΡΑΣ» ΚΑΙ Ο ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

«Η υψηλή κουλτούρα, που βασιζόταν στο προνόμιο και στην ιεραρχική τάξη και υποστηριζόταν από τα μεγάλα έργα του παρελθόντος και τις αλήθειες και ομορφιές που επιτεύχθηκαν στην παράδοση, αυτοκαταστράφηκε με τους δύο παγκόσμιους πολέμους. Ζούμε τώρα σ' ένα βάναυσο «έσχατο στάδιο στις υποθέσεις της Δύσης», που σημαδεύεται από αισθήματα αναστάτωσης, από ένα ξανακύλισμα στη βία και την ηθική άμβλυνση, από μια κεντρική αποτυχία των αξιών στις τέχνες και στις χαρές της προσωπικής και κοινωνικής συμπεριφοράς. Μπερδεμένος και βομβαρδιζόμενος, ο σύγχρονος άνθρωπος λούζεται από φόβους μιας καινούριας «Σκοτεινής εποχής» [Μεσαίωνα] κατά την οποία ο πολιτισμός, όπως τον έχουμε γνωρίσει, θα εξαφανιστεί ή θα περιοριστεί... σε μικρές νησίδες αρχαϊκής συντήρησης».
Robert Sinai, 1979

«Αν ο δρόμος μπροστά από το σπίτι μου γνωρίζει ποιός είμαι. Αν από το βηματισμό μου καταλαβαίνει αμέσως αν είμαι καλά. Αν ο φωτισμός του δρόμου μοιάζει ξαφνικά λίγο πιο φωτεινός, για να μου φτιάξει τη διάθεση. Αν το φανάρι στη διασταύρωση θέλει να με βοηθήσει και ανάβει αμέσως πράσινο, επειδή ξέρει τις δουλειές μου, αλλά και ότι έχω αργήσει ξανά. Αν μπορώ να αισθανθώ ότι με προσέχουν, επειδή ολόκληρη η πόλη είναι στη διάθεσή μου. Τότε όλο αυτό μοιάζει με ένα τρομερά κιτς όνειρο και ταυτόχρονα είναι η κατεύθυνση που έχουν πάρει διάφοροι τόποι στο δρόμο προς μια νέα πραγματικότητα. Αρχιτέκτονες, πολεοδόμοι και εταιρείες πληροφορικής προσπαθούν να φτιάξουν ένα μέλλον στο οποίο κανείς δε θα χρειάζεται να νιώθει απειλή ή να αισθάνεται μόνος. Όλοι αυτοί προχωρούν προς την τελευταία μεγάλη ουτοπία της νεωτερικότητας, προς τη σοφή, παντογνώστη Έξυπνη Πόλη».
Rauterberg, 2015

Το «κύμα» του μέλλοντος είναι ήδη ορατό. Τα απόνερά του ήδη προκαλούν πλημμυρικά φαινόμενα, με τον παγκόσμιο πληθυσμό να καλείται να παραμείνει στις σύγχρονες «σπηλιές», στα έγκατα των μεγαπόλεων του 2021. Για να σωθεί; Μάλλον δύσκολο. Για να συνηθίσει; τείται αέναα, τα πολλαπλά δίκτυα συνδέονται και επανασυνδέονται ταϊσμένα από μια συνεχή ροή πληροφοριών. Η «ασαφής» λήψη αποφάσεων δεν είναι απλά εφιαλτική, κάνει να μοιάζει την δυστοπία που περιέγραφε ο ***Όργουελ*** παιδική χαρά.

Τα σενάρια του μέλλοντος γράφονται ή μάλλον καταγράφονται από λογισμικά που υπο-κλέπτουν τις προτιμήσεις μας, κατασκευάζοντας τις επόμενες προτιμήσεις μας, με την εφιαλτική περιπλάνηση στο μυαλό μας, και όχι μόνο, να γιγαντώνεται. Το ***Facebook*** διατείνεται ότι μόλις με 300 likes μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές συμπεριφορές και τις επιθυμίες μας καλύτερα από τους/τις συντρόφους μας, τους συγγενείς ή τους φίλους μας.

Η κυριαρχία, βέβαια, ελέγχει τα μοντέλα της κύριας κατεύθυνσης της παραγωγής, της διανομής και φυσικά της χρήσης της τεχνολογίας ξεριζώνοντας τοπικές κουλτούρες ή μάλλον τα απομεινάρια τους, ενώ οι παλαιές ταυτότητες βρίσκονται προ πολλού σε διαδικασία αντικατάστασής τους, όχι απλά από τα παγκόσμια σύμβολα των εμπορευμάτων τα οποία προέρχονται από τον διαφημιστικό και εικαστικό σχεδιασμό των πολυεθνικών, αλλά από τον άνθρωπο-δεδομένο, τον άνθρωπο-συνδεδεμένο στο αχανές δίκτυο.

«Σκεφτείτε, αν θέλετε, Εμένα. Αποτελούμαι από ένα βιολογικό πυρήνα που περιβάλλεται από εκτεταμένα, κατασκευασμένα συστήματα ορίων και δικτύων. Αυτές οι δομές ορίων και δικτύων είναι τοπολογικά και λειτουργικά δυαδικές μεταξύ τους. Τα όρια ορίζουν ένα χώρο δοχείων και χώρων (τον παραδοσιακό τομέα της αρχιτεκτονικής), ενώ τα δίκτυα δημιουργούν ένα χώρο συνδέσμων και ροών. Οι τοίχοι, οι φράχτες, και το δέρμα χωρίζουν, τα μονοπάτια (paths), οι σωλήνες (tubes) και τα καλώδια συνδέουν.» (Mitchel, 2004:7)

Το σώματά μας διαχωρίζονται και συνδέονται μέσα από αυτά τα συστήματα δικτύων. Τα σώματα εξαφανίζονται ολοένα και περισσότερο, την ίδια στιγμή που οι αποστάσεις εκμηδενίζονται, οι κοινωνικές εμπειρίες είναι πλέον ασύμβατες και αυτές με τα σώματα, που είναι άγνωστο πότε θα επανεμφανιστούν με άλλο τρόπο εκτός από εκείνον της τηλεπικοινωνίας. Το βίωμα ενός ζεστού βλέμμα-

πίζουν παραβατικές και εγκληματικές συμπεριφορές.

«Στην πανοπτική μηχανή –είτε είναι κατασκευασμένη από τούβλα και λάσπη είτε δια μέσου των ηλεκτρονικών συνδέσεων– η κινητοποίηση επιτυγχάνεται με τα μέσα της (σειριακής, κυψελωτής) απομόνωσης των ατόμων, συνδυαζόμενη με την ανάπτυξη της επιτήρησης και των μυστικών πληροφοριών των κεντρικών υπηρεσιών...Αν και η εξέλιξη των τεχνολογιών της πληροφορικής και της επικοινωνίας...δεν άλλαξαν το κύριο πρότυπο ελέγχου,...ο υπολογιστής συνεισέφερε στην επέκταση και στην εντατικοποίηση του πανοπτικού ελέγχου. Κατέστησε τον κοινωνικό έλεγχο πιο διεισδυτικό, πιο επιθετικό πιο ολοκληρωτικό, αλλά και πιο καθημερινό, εγκόσμιο και αναπόφευκτο. Στη βάση των νέων τεχνολογιών, η επιτήρηση γίνεται συνεχής και περιρρέουσα, "ένα διάχυτο πανοπτικό όραμα"» (Ρόμπινς & Ουέμπεστερ 2002).

Εδώ η συλλογή πληροφοριών μέσω διασυνδεδεμένων κόμβων, που συλλέγουν, ταΐζονται με «*δεδομένα*», αλλά και δημιουργούν ένα τεράστιο όγκο «*δεδομένων*», τείνει στην πρόβλεψη των ύποπτων συμπεριφορών, ακόμη και σκέψεων, προτού καν εκδηλωθούν!!! Ιχνηλατούνται ακόμη και οι μελλοντικές ροές πληροφόρησης, αποθηκεύονται ακόμα και τα «θραύσματα» πληροφοριών, οι τεχνικές βελτιώσεις αναπαράγονται με τέτοιο ρυθμό και σε τέτοια έκταση, που ξεπερνά και την ιδέα, που μπορεί να προσλάβει κάποιος για την λεγόμενη αυτορρύθμιση. Έτσι, το ψηφιακό βλέμμα ρουφά κάθε κίνηση, καταγράφει και επεξεργάζεται τα «μεγάλα δεδομένα», που προβλέπουν το μέλλον.

Οι έξυπνες πόλεις αναμφίβολα λειτουργούν μόνο μ' ένα νέο είδος *νέας διακυβέρνησης*. Σε κάποιες πόλεις

ξανακύλισμα στη βία και την ηθική άμβλυνση, από μια κεντρική αποτυχία των αξιών στις τέχνες και στις χαρές της προσωπικής και κοινωνικής συμπεριφοράς. Μπερδεμένος και βομβαρδιζόμενος, ο σύγχρονος άνθρωπος λούζεται από φόβους μιας καινούριας «Σκοτεινής εποχής» [Μεσαίωνα] κατά την οποία ο πολιτισμός, όπως τον έχουμε γνωρίσει, θα εξαφανιστεί ή θα περιοριστεί... σε μικρές νησίδες αρχαϊκής συντήρησης».

Robert Sinai, 1979

«Αν ο δρόμος μπροστά από το σπίτι μου γνωρίζει ποιός είμαι. Αν από το βηματισμό μου καταλαβαίνει αμέσως αν είμαι καλά. Αν ο φωτισμός του δρόμου μοιάζει ξαφνικά λίγο πιο φωτεινός, για να μου φτιάξει τη διάθεση. Αν το φανάρι στη διασταύρωση θέλει να με βοηθήσει και ανάβει αμέσως πράσινο, επειδή ξέρει τις δουλειές μου, αλλά και ότι έχω αργήσει ξανά. Αν μπορώ να αισθανθώ ότι με προσέχουν, επειδή ολόκληρη η πόλη είναι στη διάθεσή μου. Τότε όλο αυτό μοιάζει με ένα τρομερά κιτς όνειρο και ταυτόχρονα είναι η κατεύθυνση που έχουν πάρει διάφοροι τόποι στο δρόμο προς μια νέα πραγματικότητα. Αρχιτέκτονες, πολεοδόμοι και εταιρείες πληροφορικής προσπαθούν να φτιάξουν ένα μέλλον στο οποίο κανείς δε θα χρειάζεται να νιώθει απειλή ή να αισθάνεται μόνος. Όλοι αυτοί προχωρούν προς την τελευταία μεγάλη ουτοπία της νεωτερικότητας, προς τη σοφή, παντογνώστη Έξυπνη Πόλη».

Rauterberg, 2015

Το «κύμα» του μέλλοντος είναι ήδη ορατό. Τα απόνερά του ήδη προκαλούν πλημμυρικά φαινόμενα, με τον παγκόσμιο πληθυσμό να καλείται να παραμείνει στις σύγχρονες «σπηλιές», στα έγκατα των μεγαπόλεων του 2021. Για να σωθεί; Μάλλον δύσκολο. Για να συνηθίσει; Αυτό είναι βέβαιο. Η επέκταση κάθε τάσης του τεχνοπολιτισμού μ' αφορμή την «πανδημία» πραγματοποιείται με μια άνευ προηγουμένου βιαιότητα, για να ξεκλειδωθεί η συνέχεια, για να θεραπευτεί κάθε ασυνέχεια, για να επαναπροσδιορισθεί ο παγκόσμιος συγχρονισμός στο «μεγάλο άλμα».

Οι «*μεσσίες*» του τεχνοπολιτισμού, οι Κυβερνήσεις, οι κάθε λογής μεταπράτες της παγκοσμιοποίησης, οι διαχειριστές των «*έξυπνων*» πόλεων, σύμπασα η ερευνητική κάστα, οι πρόθυμοι πολίτες, εμπλέκονται σ' αυτήν την αλλαγή παραδείγματος, σ' αυτήν την «*επανάσταση των επαναστάσεων*». Και οι νέοι σκλάβοι; Αυτοί δεν ονομάζονται έτσι, παρ' ότι τα αόρατα ψηφιακά δεσμά μοιάζουν απείρως πιο εφιαλτικά. Προσφέρουν μόνοι κάθε καινούργιο «δεδομένο» για την επιτήρησή τους, θεωρούνται πιο τυχεροί, γιατί είναι ολοένα και πιο «συνδεδεμένοι», σ' αντίθεση με εκείνους που «καθυστερούν» και χαρακτηρί-

μήσεις μας, κατασκευάζοντας τις επόμενες προτιμήσεις μας, με την εφιαλτική περιπλάνηση στο μυαλό μας, και όχι μόνο, να γιγαντώνεται. Το ***Facebook*** διατείνεται ότι μόλις με 300 likes μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές συμπεριφορές και τις επιθυμίες μας καλύτερα από τους/τις συντρόφους μας, τους συγγενείς ή τους φίλους μας.

Η κυριαρχία, βέβαια, ελέγχει τα μοντέλα της κύριας κατεύθυνσης της παραγωγής, της διανομής και φυσικά της χρήσης της τεχνολογίας ξεριζώνοντας τοπικές κουλτούρες ή μάλλον τα απομεινάρια τους, ενώ οι παλαιές ταυτότητες βρίσκονται προ πολλού σε διαδικασία αντικατάστασής τους, όχι απλά από τα παγκόσμια σύμβολα των εμπορευμάτων τα οποία προέρχονται από τον διαφημιστικό και εικαστικό σχεδιασμό των πολυεθνικών, αλλά από τον άνθρωπο-δεδομένο, τον άνθρωπο-συνδεδεμένο στο αχανές δίκτυο.

«Σκεφτείτε, αν θέλετε, Εμένα. Αποτελούμαι από ένα βιολογικό πυρήνα που περιβάλλεται από εκτεταμένα, κατασκευασμένα συστήματα ορίων και δικτύων. Αυτές οι δομές ορίων και δικτύων είναι τοπολογικά και λειτουργικά δυαδικές μεταξύ τους. Τα όρια ορίζουν ένα χώρο δοχείων και χώρων (τον παραδοσιακό τομέα της αρχιτεκτονικής), ενώ τα δίκτυα δημιουργούν ένα χώρο συνδέσμων και ροών. Οι τοίχοι, οι φράχτες, και το δέρμα χωρίζουν, τα μονοπάτια (paths), οι σωλήνες (tubes) και τα καλώδια συνδέουν.» (Mitchel, 2004:7)

Το σώματά μας διαχωρίζονται και συνδέονται μέσα από αυτά τα συστήματα δικτύων. Τα σώματα εξαφανίζονται ολοένα και περισσότερο, την ίδια στιγμή που οι αποστάσεις εκμηδενίζονται, οι κοινωνικές εμπειρίες είναι πλέον ασύμβατες και αυτές με τα σώματα, που είναι άγνωστο πότε θα επανεμφανιστούν με άλλο τρόπο εκτός από εκείνον της τηλεπικοινωνίας. Το βίωμα ενός ζεστού βλέμματος, ενός χαμόγελου, ενός σώματος που κινείται στον πραγματικό κόσμο, η αίσθηση ενός χεριού που σ' αγγίζει, απομακρύνεται για την ώρα, «προσωρινά», αποθηκεύεται σε μια μνήμη στην οποία ο τεχνοπολιτισμός αναζητά ήδη και εναγώνια άμεση πρόσβαση.

Το σύστημα των απαγορεύσεων εκδίδεται και πάλι στα πλαίσια της λεγόμενης κατάστασης εξαίρεσης που επιβάλλεται από τους κυρίαρχους. Εδώ, όμως, τα πράγματα αλλάζουν σε σχέση με το παρελθόν. Εδώ η απαγόρευση έχει τελεσίδικο χαρακτήρα. Δεν υπάρχει επιστροφή. Αυτό σημαίνει η διατύπωση «νέα κανονικότητα». Η επιστροφή σ' αυτά που «χάσαμε» δεν νοείται. Σε λίγο θα απαγορεύεται και η ανάμνησή τους, ακόμα και η συζήτηση γι' αυτό το παρελθόν.

Στην περιβόητη πόλη ***Songdo στην Ν. Κορέα*** κάθε κάτοικος έχει μια κάρτα που χρησιμοποιείται για να ξεκλειδώσει το σπίτι του, να χρησιμοποιήσει τα μέσα μαζικής

πίζουν παραβατικές και εγκληματικές συμπεριφορές.

«Στην πανοπτική μηχανή –είτε είναι κατασκευασμένη από τούβλα και λάσπη είτε δια μέσου των ηλεκτρονικών συνδέσεων– η κινητοποίηση επιτυγχάνεται με τα μέσα της (σειριακής, κυψελωτής) απομόνωσης των ατόμων, συνδυαζόμενη με την ανάπτυξη της επιτήρησης και των μυστικών πληροφοριών των κεντρικών υπηρεσιών...Αν και η εξέλιξη των τεχνολογιών της πληροφορικής και της επικοινωνίας...δεν άλλαξαν το κύριο πρότυπο ελέγχου,...ο υπολογιστής συνεισέφερε στην επέκταση και στην εντατικοποίηση του πανοπτικού ελέγχου. Κατέστησε τον κοινωνικό έλεγχο πιο διεισδυτικό, πιο επιθετικό πιο ολοκληρωτικό, αλλά και πιο καθημερινό, εγκόσμιο και αναπόφευκτο. Στη βάση των νέων τεχνολογιών, η επιτήρηση γίνεται συνεχής και περιρρέουσα, "ένα διάχυτο πανοπτικό όραμα"» (Ρόμπινς & Ουέμπεστερ 2002).

Εδώ η συλλογή πληροφοριών μέσω διασυνδεδεμένων κόμβων, που συλλέγουν, ταΐζονται με «*δεδομένα*», αλλά και δημιουργούν ένα τεράστιο όγκο «*δεδομένων*», τείνει στην πρόβλεψη των ύποπτων συμπεριφορών, ακόμη και σκέψεων, προτού καν εκδηλωθούν!!! Ιχνηλατούνται ακόμη και οι μελλοντικές ροές πληροφόρησης, αποθηκεύονται ακόμα και τα «θραύσματα» πληροφοριών, οι τεχνικές βελτιώσεις αναπαράγονται με τέτοιο ρυθμό και σε τέτοια έκταση, που ξεπερνά και την ιδέα, που μπορεί να προσλάβει κάποιος για την λεγόμενη αυτορρύθμιση. Έτσι, το ψηφιακό βλέμμα ρουφά κάθε κίνηση, καταγράφει και επεξεργάζεται τα «μεγάλα δεδομένα», που προβλέπουν το μέλλον.

Οι έξυπνες πόλεις αναμφίβολα λειτουργούν μόνο μ' ένα νέο είδος *νέας διακυβέρνησης*. Σε κάποιες πόλεις των ΗΠΑ, οι δυνάμεις καταστολής χρησιμοποιούν πλέον την ανάλυση δεδομένων, για να προβλέψουν τον τόπο των μελλοντικών εγκλημάτων και να κατευθύνουν τους αστυνομικούς ώστε να αυξηθούν οι περιπολίες στις περιοχές αυτές. Η αστυνομία του Σικάγο παράγει μ' αυτόν τον τρόπο ευρύτερα προφίλ για τον εντοπισμό δυνητικά «*επικίνδυνων*» περιοχών, αλλά και πιο ειδικά προφίλ που προσδιορίζουν τα άτομα που κινούνται σε αυτές τις περιοχές. Αποκτά, λοιπόν, πολύ απλά πρόσβαση, εκτός από τα αρχεία σύλληψης που διαθέτει, στα αρχεία τηλεφώνου, μέχρι και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σ' άλλα δεδομένα. Μέσα από αυτά, τελικά αναγνωρίζει τα κοινωνικά δίκτυα των εκάστοτε συλληφθέντων, ώστε να προσδιορίσει, όπως ισχυρίζεται, ποιος στο δίκτυό τους, είναι πιο πιθανό να διαπράξει ένα έγκλημα στο μέλλον. Αυτοί χαρακτηρίζονται «*προ-εγκληματίες*» και στη συνέχεια ενημερώνονται ότι έχουν επισημανθεί στο σύστημα ως

προσέχουν, επειδή ολόκληρη η πόλη είναι στη διάθεσή μου. Τότε όλο αυτό μοιάζει με ένα τρομερά κιτς όνειρο και ταυτόχρονα είναι η κατεύθυνση που έχουν πάρει διάφοροι τόποι στο δρόμο προς μια νέα πραγματικότητα. Αρχιτέκτονες, πολεοδόμοι και εταιρείες πληροφορικής προσπαθούν να φτιάξουν ένα μέλλον στο οποίο κανείς δε θα χρειάζεται να νιώθει απειλή ή να αισθάνεται μόνος. Όλοι αυτοί προχωρούν προς την τελευταία μεγάλη ουτοπία της νεωτερικότητας, προς τη σοφή, παντογνώστη Έξυπνη Πόλη».

Rauterberg, 2015

Το «κύμα» του μέλλοντος είναι ήδη ορατό. Τα απόνερά του ήδη προκαλούν πλημμυρικά φαινόμενα, με τον παγκόσμιο πληθυσμό να καλείται να παραμείνει στις σύγχρονες «σπηλιές», στα έγκατα των μεγαπόλεων του 2021. Για να σωθεί; Μάλλον δύσκολο. Για να συνηθίσει; Αυτό είναι βέβαιο. Η επέκταση κάθε τάσης του τεχνοπολιτισμού μ' αφορμή την «πανδημία» πραγματοποιείται με μια άνευ προηγουμένου βιαιότητα, για να ξεκλειδωθεί η συνέχεια, για να θεραπευτεί κάθε ασυνέχεια, για να επαναπροσδιορισθεί ο παγκόσμιος συγχρονισμός στο «μεγάλο άλμα».

Οι «*μεσσίες*» του τεχνοπολιτισμού, οι Κυβερνήσεις, οι κάθε λογής μεταπράτες της παγκοσμιοποίησης, οι διαχειριστές των «*έξυπνων*» πόλεων, σύμπασα η ερευνητική κάστα, οι πρόθυμοι πολίτες, εμπλέκονται σ' αυτήν την αλλαγή παραδείγματος, σ' αυτήν την «*επανάσταση των επαναστάσεων*». Και οι νέοι σκλάβοι; Αυτοί δεν ονομάζονται έτσι, παρ' ότι τα αόρατα ψηφιακά δεσμά μοιάζουν απείρως πιο εφιαλτικά. Προσφέρουν μόνοι κάθε καινούργιο «δεδομένο» για την επιτήρησή τους, θεωρούνται πιο τυχεροί, γιατί είναι ολοένα και πιο «συνδεδεμένοι», σ' αντίθεση με εκείνους που «καθυστερούν» και χαρακτηρίζονται ήδη πρωτόγονοι. Οι προηγούμενες γενιές χαρακτηρίζονται γραφικές, δεν γνωρίζουν την νέα γλώσσα, τα νέα εξαρτήματα, τις νέες συσκευές, δεν μπορούν να μάθουν, θα πεθάνουν «*καθυστερημένοι*»...

Οι έξυπνες πόλεις συλλέγουν ήδη πλήθος στοιχείων κάθε προέλευσης, και για πάσα χρήση. Οι έξυπνες πόλεις, όπως διαφημίζονται, «αισθάνονται» τα πάντα, συλλέγουν πληροφορίες τις επεξεργάζονται, μέσω μιας εφιαλτικής αυτοματοποίησης, που διαφέρει ριζικά από εκείνη της κλασσικής βιομηχανικής παραγωγής. Εδώ η αυτοματοποίηση λειτουργιών «ρουτίνας» έχει στόχο τον ταχύτατο επανασχεδιασμό, καθώς το σύστημα επανατροφοδο-

«Σκεφτείτε, αν θέλετε, Εμένα. Αποτελούμαι από ένα βιολογικό πυρήνα που περιβάλλεται από εκτεταμένα, κατασκευασμένα συστήματα ορίων και δικτύων. Αυτές οι δομές ορίων και δικτύων είναι τοπολογικά και λειτουργικά δυαδικές μεταξύ τους. Τα όρια ορίζουν ένα χώρο δοχείων και χώρων (τον παραδοσιακό τομέα της αρχιτεκτονικής), ενώ τα δίκτυα δημιουργούν ένα χώρο συνδέσμων και ροών. Οι τοίχοι, οι φράχτες, και το δέρμα χωρίζουν, τα μονοπάτια (paths), οι σωλήνες (tubes) και τα καλώδια συνδέουν.» (Mitchel, 2004:7)

Τα σώματά μας διαχωρίζονται και συνδέονται μέσα από αυτά τα συστήματα δικτύων. Τα σώματα εξαφανίζονται ολοένα και περισσότερο, την ίδια στιγμή που οι αποστάσεις εκμηδενίζονται, οι κοινωνικές εμπειρίες είναι πλέον ασύμβατες και αυτές με τα σώματα, που είναι άγνωστο πότε θα επανεμφανιστούν με άλλο τρόπο εκτός από εκείνον της τηλεπικοινωνίας. Το βίωμα ενός ζεστού βλέμματος, ενός χαμόγελου, ενός σώματος που κινείται στον πραγματικό κόσμο, η αίσθηση ενός χεριού που σ' αγγίζει, απομακρύνεται για την ώρα, «προσωρινά», αποθηκεύεται σε μια μνήμη στην οποία ο τεχνοπολιτισμός αναζητά ήδη και εναγώνια άμεση πρόσβαση.

Το σύστημα των απαγορεύσεων εκδίδεται και πάλι στα πλαίσια της λεγόμενης κατάστασης εξαίρεσης που επιβάλλεται από τους κυρίαρχους. Εδώ, όμως, τα πράγματα αλλάζουν σε σχέση με το παρελθόν. Εδώ η απαγόρευση έχει τελεσίδικο χαρακτήρα. Δεν υπάρχει επιστροφή. Αυτό σημαίνει η διατύπωση «νέα κανονικότητα». Η επιστροφή σ' αυτά που «χάσαμε» δεν νοείται. Σε λίγο θα απαγορεύεται και η ανάμνησή τους, ακόμα και η συζήτηση γι' αυτό το παρελθόν.

Στην περιβόητη πόλη ***Songdo στην Ν. Κορέα*** κάθε κάτοικος έχει μια κάρτα που χρησιμοποιείται για να ξεκλειδώσει το σπίτι του, να χρησιμοποιήσει τα μέσα μαζικής μεταφοράς, να πληρώσει ένα παρκόμετρο, να δει μια ταινία στον κινηματογράφο, ή να δανειστεί ένα δημόσιο ποδήλατο. Λειτουργεί, επίσης, ένα πιλοτικό πρόγραμμα στο οποίο τα παιδιά φορούν βραχιόλια με GPS (*Παγκόσμιο Σύστημα Στιγματοθέτησης*), ώστε να μπορούν να εντοπιστούν ανά πάσα στιγμή από τους γονείς τους, ενώ από την πόλη δεν λείπουν τα κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης (CCTV). Σε ένα κτίριο που ονομάζεται U-Life Centre, ένας τοίχος οθονών προβάλει σε πραγματικό χρόνο πλάνα από τις κάμερες που βρίσκονται σε όλη τη ***Songdo***, έτσι ώστε κυβερνητικοί αξιωματούχοι μπορούν να παρακολουθούν την κυκλοφορία και να εντο-

και περιρρέουσα, "ένα διάχυτο πανοπτικό όραμα"» (*Ρόμπινς & Ουέμπστερ* 2002).

Εδώ η συλλογή πληροφοριών μέσω διασυνδεδεμένων κόμβων, που συλλέγουν, ταΐζονται με «*δεδομένα*», αλλά και δημιουργούν ένα τεράστιο όγκο «*δεδομένων*», τείνει στην πρόβλεψη των ύποπτων συμπεριφορών, ακόμη και σκέψεων, προτού καν εκδηλωθούν!!! Ιχνηλατούνται ακόμη και οι μελλοντικές ροές πληροφόρησης, αποθηκεύονται ακόμα και τα «θραύσματα» πληροφοριών, οι τεχνικές βελτιώσεις αναπαράγονται με τέτοιο ρυθμό και σε τέτοια έκταση, που ξεπερνά και την ιδέα, που μπορεί να προσλάβει κάποιος για την λεγόμενη αυτορρύθμιση. Έτσι, το ψηφιακό βλέμμα ρουφά κάθε κίνηση, καταγράφει και επεξεργάζεται τα «μεγάλα δεδομένα», που προβλέπουν το μέλλον.

Οι έξυπνες πόλεις αναμφίβολα λειτουργούν μόνο μ' ένα νέο είδος *νέας διακυβέρνησης*. Σε κάποιες πόλεις των ΗΠΑ, οι δυνάμεις καταστολής χρησιμοποιούν πλέον την ανάλυση δεδομένων, για να προβλέψουν τον τόπο των μελλοντικών εγκλημάτων και να κατευθύνουν τους αστυνομικούς ώστε να αυξηθούν οι περιπολίες στις περιοχές αυτές. Η αστυνομία του Σικάγο παράγει μ' αυτόν τον τρόπο ευρύτερα προφίλ για τον εντοπισμό δυνητικά «*επικίνδυνων*» περιοχών, αλλά και πιο ειδικά προφίλ που προσδιορίζουν τα άτομα που κινούνται σε αυτές τις περιοχές. Αποκτά, λοιπόν, πολύ απλά πρόσβαση, εκτός από τα αρχεία σύλληψης που διαθέτει, στα αρχεία τηλεφώνου, μέχρι και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σ' άλλα δεδομένα. Μέσα από αυτά, τελικά αναγνωρίζει τα κοινωνικά δίκτυα των εκάστοτε συλληφθέντων, ώστε να προσδιορίσει, όπως ισχυρίζεται, ποιος στο δίκτυό τους, είναι πιο πιθανό να διαπράξει ένα έγκλημα στο μέλλον. Αυτοί χαρακτηρίζονται «*προ-εγκληματίες*» και στη συνέχεια ενημερώνονται ότι έχουν επισημανθεί στο σύστημα ως ***δυνητική απειλή***. Όπως καταλαβαίνουμε στην περίπτωση αυτή τα «*δεδομένα*» ενός ατόμου δεν το ακολουθούν απλώς, αλλά προηγούνται.

Δεν είναι δύσκολο να φανταστεί κάποιος πόσο ακόμη θα «τρέξουν» οι εξελίξεις, καθώς τα απαγορευτικά μέτρα μ' αφορμή την αντιμετώπιση της «πανδημίας» διαρκούν ή απλά «προσαρμόζονται», είτε σε τυχόν πραγματικά δολοφονικές μεταλλάξεις του Covid-19 είτε σε «επικίνδυνα» φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής που θα «συναντήσουν» την τωρινή «πανδημία».

Αλλά αυτά είπαμε, είναι σενάρια «συνωμοσίας»...

Συσπείρωση Αναρχικών

συνέχεια από την σελ. 2

της πρωθυπουργικής παρέας αμέσως ξέσπασε εξέγερση στα *σόσιαλ μήντια*, τα χάχανα έδιναν και έπαιρναν από τους υπηκόους που κορόιδευαν τον *Μωϋσή* τους για την (αυτονόητη, πιστεύουμε) βασιλική ανάγκη να το ρίξει λίγο έξω. Θεωρητικά ο *Μεγαλειότατος* είχε πάει να εποπτεύσει την πορεία των εμβολιασμών στα ακριτικά νησιά και για να λαμπρύνει λίγο το κλίμα υποχρέωσαν τα παιδάκια να μαζευτούν σαββατιάτικα στο σχολείο με τη δασκάλα τους παριστάνοντας ότι κάνουν μάθημα για να βγουν οι απαραίτητες φωτογραφίες. Και οι αυθάδεις υπήκοοί του να τον κοροϊδεύουν; Δεν έπρεπε να γίνει αυτό.

Γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος. Από τη Δευτέρα που λέτε ανέβηκαν εντελώς ξαφνικά τα κρούσματα, «*Πίδακες κορωναϊού σε κάθε περιοχή, τρόμος για Αττική*» (τα ΝΕΑ) κ.λπ., κ.λπ. Ο ίδιος ο Βασιλέας ανακοίνωσε τα νέα, ολοκαίνουργια μέτρα –κλείσιμο σχολείων και καταστημάτων. Ξανακοροϊδέψτε τον πάλι αν τολμάτε!

Και όμως... τον ξανάπιασαν στο στόμα τους οι άθλιοι. Αυτή τη φορά με αφορμή το σεξουαλικό σκάνδαλο από έναν ολωσδιόλου ...άγνωστο στην Κυβέρνηση ταλαντούχο ηθοποιό, ο οποίος ...άγνωστο με ποιο τρόπο παρεισέφρυσε και κατέλαβε την επίζηλη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, ενώ φέρεται να έχει φωτογραφηθεί με πολλά μέλη της κυβέρνησης, και έτυχε πρωτοφανούς ευνοϊκής μεταχείρισης κατά την προαναγγελθείσα σύλληψή του. Πολλοί τόλμησαν να θυμηθούν τον καταδικασμένο για παιδεραστία παιδικό φίλο του Μητσοτάκη του Β΄ που διετέλεσε διευθυντής του πολιτικού γραφείου του. Μυαλό δεν βάζουν αυτοί *Μεγαλειότατε*, τράβα τους μια πα-

κατοικίδια, να χάσουν αξιοπρέπεια και ελευθερία και αυθυπαρξία, γιατί «*σημασία πλέον έχει η ανθρώπινη ζωή*», όπως διατάζει η εξουσία. Ακόμα και όταν φάνηκε σε όλους πόσο γελοία ήταν τελικά η αφορμή και το 99,99% δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από τον «*δολοφονικό ιό*», ο φόβος εξακολουθεί να παραλύει τη σκέψη και τη βούληση.

Τί πιο συμβολικό, λοιπόν, να εορταστούν τα 200 χρόνια από το «*ελευθερία ή θάνατος*» με την χώρα σε κατάσταση μόνιμου λοκντάουν, μόνιμη απαγόρευση νυχτερινής κυκλοφορίας και απαγόρευση διαδηλώσεων χωρίς έγκριση, απαγόρευση συναθροίσεων, πιστοποιητικά εμβολιασμού, απαγόρευση κυκλοφορίας χωρίς λόγο, πλήρη έλεγχο των ΜΜΕ;

Το καλύτερο, όμως, είναι αυτό που έρχεται. Ήδη ο *Μεγαλειότατος* δήλωσε απογοητευμένος από το «*επίπεδο του δημοσίου διαλόγου*» μετά τις κυβερνητικές απόπειρες συγκάλυψης πτυχών του σεξουαλικού σκανδάλου, ενώ την ίδια ώρα τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ σε άρθρα και εκπομπές δηλώνουν πως «*πρέπει ν' αλλάξουν πολλά και στο νομικό πλαίσιο*».

Μάλιστα, ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ *Άκης Σκέρτσος* (με σκέρτσο και καμάρι) δήλωσε, ότι η επίθεση στον *Κυριάκο Μητσοτάκη* και την επίδοση ευθυνών για συγκάλυψη του κατηγορούμενου για βιασμούς ανηλίκων *Λιγνάδη*, αλλά και για την δράση ΜΚΟ που «προστατεύουν» ανήλικα προσφυγόπουλα, αποτελούν «*απόπειρα επίθεσης σε θεσμούς του πολιτεύματος*». Στόχος είναι τα *σόσιαλ μήντια*, που αυτή την εποχή έχουν γίνει οι τελευταίες «ραχούλες» για τους εξοργισμένους ραγιάδες και γι' αυτό τον σκοπό έρχεται ένα ωραιότατο λογοκριτικό νομοσχέδιο, που θα κατατεθεί εντός των ημερών.

Υπάρχει μια σκηνή στο μυθιστόρημα του

«Ο Ποκοπίκο μεταμφιέζεται σε... θάμνο προκειμένου να πλησιάσει ένα κοπάδι άγριων κονίκλων για να εξασφαλίσει τον επιούσιό του. Μα και τα αγριοκούνελα είναι πεινασμένα και ο θάμνος με τα τρυφερά του φύλλα αποτελεί πρώτης τάξεως μεζέ! Ο Ποκοπίκο, από δεδηλωμένος κυνηγός αγρίων κονίκλων, κινδυνεύει να κατασπαραχθεί από το κοπάδι του δυνητικού τσιμπουσιού του! Η εμφάνιση ενός ψωραλέου τριπόδαρου γάιδαρου τον σώζει και ο ανεκδιήγητος μαύρος νάνος γεμάτος ευγνωμοσύνη για τον σωτήρα του τον διορίζει επίσημο...ίππο του και τον βαφτίζει «Καθαρόαιμο». Διορίζει και ιπποκόμο του την πολυαγαπημένη του Χουχού και επoχούμενος, πλέον, επί... τρικύκλου και ως ιππότης της ζούγκλας αναζητεί δεσποσύνες εν κινδύνω να τις σώσει!»

Κάθε εξουσία και εξουσιαστής που βάζουν τα «καλά» τους ρούχα και με φανφάρες παρελαύνουν με καμάρι προς την αιωνιότητα (τρομάρα της...) μοιάζουν τόσο με τους προκατόχους τους, που κανονικά θα έπρεπε να προκαλούν μόνο πλήξη. Υπάρχουν, όμως, και οι περιπτώσεις στις οποίες γρήγορα οι τυμπανοκρουσίες, τα μεγάλα λόγια και οι παράτες αποδεικνύονται ευκαιρία για να διασκεδάσει στην κυριολεξία ο κάθε πικραμένος. Το επιτελικό κράτος του Κυριακού Μητσοτάκη δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Θα σταθούμε, όμως, ιδιαίτερα στον Γίγαντα του Τρόμου, τον διαχρονικό και πολυβραβευμένο υπουργό δημόσιας τάξης Χρυσοχοΐδη, ο οποίος ευρισκόμενος σε επιχειρησιακή ετοιμότητα κάθε ημέρα, κάθε λεπτό, τι λέμε τώρα κάθε δευτερόλεπτο οργώνει με τα τσακάλια του την ζούγκλα της ανομίας και ξετρύπωνει κάθε αδίστακτο εχθρό της κοινωνίας, ειδικά εκείνους που νομίζουν ότι θα γλυτώσουν. Μεζέδες

νομία είναι μέτρο ύστατης καταφυγής, για την επίλυση μιας πολυετούς κρίσης, που έχει βάλει σε ομηρία και παρακμή τα Ιδρύματα. Το πόσο γρήγορα θα επιλυθεί η κρίση εξαρτάται από όλα τα μέρη της εξίσωσης και κυρίως από την ικανότητα συνεργασίας τους. Εννοώ Αστυνομία, πρυτανικές αρχές, επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό, φοιτητές.

– Πότε θα ξεκινήσει η διαδικασία πρόσληψης;

– Οι διαδικασίες θα ξεκινήσουν πολύ σύντομα, ώστε τον Σεπτέμβριο, με το καλό και χωρίς απειλή από κορωναϊό, να λειτουργήσουν κανονικά τα Ιδρύματα.

– Πόσοι αστυνομικοί θα διατεθούν ανά πανεπιστημιακό ίδρυμα και πώς θα γίνεται η συνεργασία με τις πρυτανικές αρχές;

– Θα διατεθούν όσοι χρειάζονται και όποτε χρειάζονται. Δεν θα υπάρχει σταθερός αριθμός, αλλά ένας ελάχιστος απαραίτητος κορμός που θα ενισχύεται κατά περίσταση.»

Ο αυτοχρισμένος απόλυτος κριτής και τιμωρός των πάντων υπουργός δημόσιας τάξης, μ' άλλα λόγια, μάς ενημερώνει ότι ως απόλυτος άρχοντας θα αποφασίσει πότε και με ποιους όρους θα λήξει η «*μετάβαση*». Αυτός θα κρίνει και θα βαθμολογήσει την υπακοή και την συμμόρφωση φοιτητών, καθηγητών και διοικητικού προσωπικού προς τας υποδείξεις, τους ονομάζει μάλιστα μέρη της «*εξίσωσης*» μαζί με την αστυνομία. Αυτός θα κρίνει πόσοι αστυνομικοί θα χρειαστούν, μπορεί να είναι και περισσότεροι από τους φοιτητές, δεν πειράζει, αυτά είναι λεπτομέρειες, γιατί δηλαδή, εν τέλει, να μην καταλάβουν για πάντα οι αστυνομικές δυνάμεις τα Πανεπιστήμια, παιδιά του λαού δεν είναι και τα «όργανα»; Ακούς εκεί ερώτηση, πόσοι θα χρειαστούν; Ένας

ακριτικά νησιά και για να λαμπρύνει λίγο το κλίμα υποχρέωσαν τα παιδάκια να μαζευτούν σαββατιάτικα στο σχολείο με τη δασκάλα τους παριστάνοντας ότι κάνουν μάθημα για να βγουν οι απαραίτητες φωτογραφίες. Και οι αυθάδεις υπήκοοι του να τον κοροϊδεύουν; Δεν έπρεπε να γίνει αυτό.

Γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος. Από τη Δευτέρα που λέτε ανέβηκαν εντελώς ξαφνικά τα κρούσματα, «*Πίδακες κορωναϊού σε κάθε περιοχή, τρόμος για Αττική*» (τα ΝΕΑ) κ.λπ., κ.λπ. Ο ίδιος ο Βασιλέας ανακοίνωσε τα νέα, ολοκαίνουργια μέτρα –κλείσιμο σχολείων και καταστημάτων. Ξανακοροϊδέψτε τον πάλι αν τολμάτε!

Και όμως… τον ξανάπιασαν στο στόμα τους οι άθλιοι. Αυτή τη φορά με αφορμή το σεξουαλικό σκάνδαλο από έναν ολωσδιόλου …άγνωστο στην Κυβέρνηση ταλαντούχο ηθοποιό, ο οποίος …άγνωστο με ποιο τρόπο παρεισέφρυσε και κατέλαβε την επίζηλη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, ενώ φέρεται να έχει φωτογραφηθεί με πολλά μέλη της κυβέρνησης, και έτυχε πρωτοφανούς ευνοϊκής μεταχείρισης κατά την προαναγγελθείσα σύλληψή του. Πολλοί τόλμησαν να θυμηθούν τον καταδικασμένο για παιδεραστία παιδικό φίλο του Μητσοτάκη του Β΄ που διετέλεσε διευθυντής του πολιτικού γραφείου του. Μυαλό δεν βάζουν αυτοί *Μεγαλειότατε*, τράβα τους μια παράταση στο *λοκντάουν* να ισιώσουν. (Εννοείται τα κρούσματα ξαφνικά εκτοξεύτηκαν και πάλι…).

Απευθύνουμε δημόσια έκκληση: Επιτέλους σταματήστε να κοροϊδεύετε τον Κυριάκο, θα μας ξεχάσει κλειδωμένους για πάντα!

Οι σκλαβωμένοι της «πανδημίας» και οι εορτασμοί του 1821

Με αυτά και με τα άλλα έχει σχεδόν ξεχαστεί από τη δημόσια συζήτηση ότι το Μάρτιο θα εορταστούν τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821! Αρμόδια για τον εορτασμό είναι μία ακόμα κρατική επιτροπή, διορισμένη απ' ευθείας από την κυβέρνηση, με επικεφαλής τη

Τί πιο συμβολικό, λοιπόν, να εορταστούν τα 200 χρόνια από το «*ελευθερία ή θάνατος*» με την χώρα σε κατάσταση μόνιμου λοκντάουν, μόνιμη απαγόρευση νυχτερινής κυκλοφορίας και απαγόρευση διαδηλώσεων χωρίς έγκριση, απαγόρευση συναθροίσεων, πιστοποιητικά εμβολιασμού, απαγόρευση κυκλοφορίας χωρίς λόγο, πλήρη έλεγχο των ΜΜΕ;

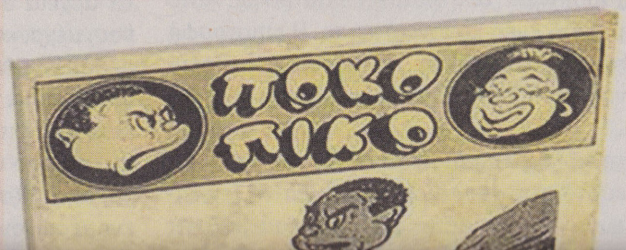
Το καλύτερο, όμως, είναι αυτό που έρχεται. Ήδη ο *Μεγαλειότατος* δήλωσε απογοητευμένος από το «*επίπεδο του δημοσίου διαλόγου*» μετά τις κυβερνητικές απόπειρες συγκάλυψης πτυχών του σεξουαλικού σκανδάλου, ενώ την ίδια ώρα τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ σε άρθρα και εκπομπές δηλώνουν πως «*πρέπει ν' αλλάξουν πολλά και στο νομικό πλαίσιο*».

Μάλιστα, ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ *Άκης Σκέρτσος* (με σκέρτσο και καμάρι) δήλωσε, ότι η επίθεση στον *Κυριάκο Μητσοτάκη* και την επίδοση ευθυνών για συγκάλυψη του κατηγορούμενου για βιασμούς ανηλίκων *Λιγνάδη*, αλλά και για την δράση ΜΚΟ που «προστατεύουν» ανήλικα προσφυγόπουλα, αποτελούν «*απόπειρα επίθεσης σε θεσμούς του πολιτεύματος*». Στόχος είναι τα *σόσιαλ μήντια*, που αυτή την εποχή έχουν γίνει οι τελευταίες «ραχούλες» για τους εξοργισμένους ραγιάδες και γι' αυτό τον σκοπό έρχεται ένα ωραιότατο λογοκριτικό νομοσχέδιο, που θα κατατεθεί εντός των ημερών.

Υπάρχει μια σκηνή στο μυθιστόρημα του *Χεμινγουέι*, «*Ο ήλιος ανατέλει ξανά*».

«*–Πως πτώχευσες;*» ρώτησε κάποιος τον ήρωα. «*–Στην αρχή σταδιακά. Και μετά όλα έγιναν ξαφνικά*».

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΡΟΛΟ ΠΟΚΟΠΙΚΟ ΚΑΙ Η ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ…

τσιμπουσιού του! Η εμφάνιση ενός ψωραλέου τριπόδαρου γάιδαρου τον σώζει και ο ανεκδιήγητος μαύρος νάνος γεμάτος ευγνωμοσύνη για τον σωτήρα του τον διορίζει επίσημο…ίππο του και τον βαφτίζει «Καθαρόαιμο». Διορίζει και ιπποκόμο του την πολυαγαπημένη του Χουχού και εποχούμενος, πλέον, επί… τρικύκλου και ως ιππότης της ζούγκλας αναζητεί δεσποσύνες εν κινδύνω να τις σώσει!»

Κάθε εξουσία και εξουσιαστής που βάζουν τα «καλά» τους ρούχα και με φανφάρες παρελαύνουν με καμάρι προς την αιωνιότητα (τρομάρα της…) μοιάζουν τόσο με τους προκατόχους τους, που κανονικά θα έπρεπε να προκαλούν μόνο πλήξη. Υπάρχουν, όμως, και οι περιπτώσεις στις οποίες γρήγορα οι τυμπανοκρουσίες, τα μεγάλα λόγια και οι παράτες αποδεικνύονται ευκαιρία για να διασκεδάσει στην κυριολεξία ο κάθε πικραμένος. Το επιτελικό κράτος του Κυριακού Μητσοτάκη δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Θα σταθούμε, όμως, ιδιαίτερα στον Γίγαντα του Τρόμου, τον διαχρονικό και πολυβραβευμένο υπουργό δημόσιας τάξης Χρυσοχοΐδη, ο οποίος ευρισκόμενος σε επιχειρησιακή ετοιμότητα κάθε ημέρα, κάθε λεπτό, τι λέμε τώρα κάθε δευτερόλεπτο οργώνει με τα τσακάλια του την ζούγκλα της ανομίας και ξετρύπωνει κάθε αδίστακτο εχθρό της κοινωνίας, ειδικά εκείνους που νομίζουν ότι θα γλυτώσουν. Μεζέδες τους θεωρεί όλους ο υπουργός Ποκοπίκο, ο οποίος θαρρείς ότι μόνο και μόνο με το βλοσυρό του βλέμμα θα συλλάβει τους πάντες και τα πάντα. Η φόρα που έχει πάρει είναι τέτοια, που δεν είναι υπερβολή να φανταστεί κάποιος ότι ακόμη και οι μύγες δεν μπορούν να πετούν δίχως την άδειά του.

Ας δούμε ένα παράδειγμα.

Ο υπουργός δημόσιας τάξης έδωσε στην *Καθημερινή* και συγκεκριμένα στον δημοσιογράφο Γ. Σουλιώτη μια συνέντευξη στις 15-2-2021, ο οποίος, μεταξύ άλλων, τον ρώτησε τα εξής σχετικά με την δημιουργία αστυνομι-

– Πότε θα ξεκινήσει η διαδικασία πρόσληψης;

– Οι διαδικασίες θα ξεκινήσουν πολύ σύντομα, ώστε τον Σεπτέμβριο, με το καλό και χωρίς απειλή από κορωναϊό, να λειτουργήσουν κανονικά τα Ιδρύματα.

– Πόσοι αστυνομικοί θα διατεθούν ανά πανεπιστημιακό ίδρυμα και πώς θα γίνεται η συνεργασία με τις πρυτανικές αρχές;

– Θα διατεθούν όσοι χρειάζονται και όποτε χρειάζονται. Δεν θα υπάρχει σταθερός αριθμός, αλλά ένας ελάχιστος απαραίτητος κορμός που θα ενισχύεται κατά περίσταση.»

Ο αυτοχρισμένος απόλυτος κριτής και τιμωρός των πάντων υπουργός δημόσιας τάξης, μ' άλλα λόγια, μάς ενημερώνει ότι ως απόλυτος άρχοντας θα αποφασίσει πότε και με ποιους όρους θα λήξει η «*μετάβαση*». Αυτός θα κρίνει και θα βαθμολογήσει την υπακοή και την συμμόρφωση φοιτητών, καθηγητών και διοικητικού προσωπικού προς τας υποδείξεις, τους ονομάζει μάλιστα μέρη της «*εξίσωσης*» μαζί με την αστυνομία. Αυτός θα κρίνει πόσοι αστυνομικοί θα χρειαστούν, μπορεί να είναι και περισσότεροι από τους φοιτητές, δεν πειράζει, αυτά είναι λεπτομέρειες, γιατί δηλαδή, εν τέλει, να μην καταλάβουν για πάντα οι αστυνομικές δυνάμεις τα Πανεπιστήμια, παιδιά του λαού δεν είναι και τα «όργανα»; Ακούς εκεί ερώτηση, πόσοι θα χρειαστούν; Ένας σταθερός κορμός ορισμένων εκατοντάδων αστυνομικών θα αστυνομεύει εκ των έσω τα «κρίσιμα» ιδρύματα, τα οποία θα παραμένουν μονίμως περικυκλωμένα από πέντε διμοιρίες, ενώ επίσης θα δέχονται τις απαραίτητες ενισχύσεις βατραχανθρώπων, ελικοπτέρων, κατασκόπων, και λοιπών αμφίβιων φανερών και κρυφών δυνάμεων. Ακούς εκεί πόσοι θα χρειαστούν; Όσοι χρειαστούν και ακόμη περισσότεροι…

Ο Ποκοπίκο μας, όμως, έχει ξεφύγει σε τέτοιο βαθμό, που αναγγέλλει ο ίδιος, αυτοχρισμένος, πλέον, μέσα σ' ένα ντελίριο μεγαλομανίας και ως υπουργός παιδείας και φρονημάτων, αλλά και ως επικεφαλής της *Επιτροπής των Ειδικών* (Λοιμωξιολό-

Και όμως… τον ξανάπιασαν στο στόμα τους οι άθλιοι. Αυτή τη φορά με αφορμή το σεξουαλικό σκάνδαλο από έναν ολωσδιόλου …άγνωστο στην Κυβέρνηση ταλαντούχο ηθοποιό, ο οποίος …άγνωστο με ποιο τρόπο παρεισέφρυσε και κατέλαβε την επίζηλη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, ενώ φέρεται να έχει φωτογραφηθεί με πολλά μέλη της κυβέρνησης, και έτυχε πρωτοφανούς ευνοϊκής μεταχείρισης κατά την προαναγγελθείσα σύλληψή του. Πολλοί τόλμησαν να θυμηθούν τον καταδικασμένο για παιδεραστία παιδικό φίλο του Μητσοτάκη του Β΄ που διετέλεσε διευθυντής του πολιτικού γραφείου του. Μυαλό δεν βάζουν αυτοί *Μεγαλειότατε*, τράβα τους μια παράταση στο *λοκντάουν* να ισιώσουν. (Εννοείται τα κρούσματα ξαφνικά εκτοξεύτηκαν και πάλι…).

Απευθύνουμε δημόσια έκκληση: Επιτέλους σταματήστε να κοροϊδεύετε τον Κυριάκο, θα μας ξεχάσει κλειδωμένους για πάντα!

Οι σκλαβωμένοι της «πανδημίας» και οι εορτασμοί του 1821

Με αυτά και με τα άλλα έχει σχεδόν ξεχαστεί από τη δημόσια συζήτηση ότι το Μάρτιο θα εορταστούν τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821! Αρμόδια για τον εορτασμό είναι μία ακόμα κρατική επιτροπή, διορισμένη απ' ευθείας από την κυβέρνηση, με επικεφαλής τη διαβόητη Γιάννα Αγγελοπούλου που αν μη τι άλλο γνωρίζει από φιέστες. Οι υπόλοιποι της επιτροπής αγνοούνται.

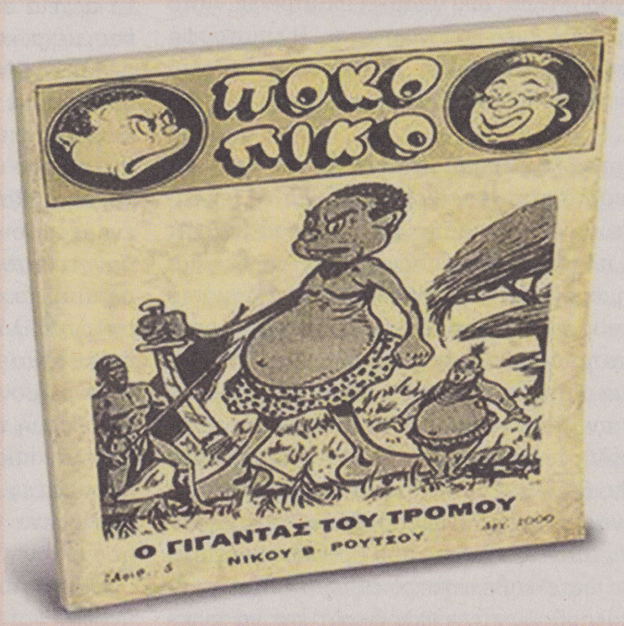
Δυστυχώς δεν έχουμε αφιερώσει την πρέπουσα προσοχή σε αυτό το συνταρακτικό ιστορικό γεγονός για όλη την βαλκανική χερσόνησο. Άλλως τε ηχεί κάπως ανοίκεια στα αυτιά μας το «*Ελευθερία ή Θάνατος*» των εξεγερμένων, όταν οι πληθυσμοί σχεδόν σε κάθε γωνιά του πλανήτη αποδέχτηκαν να μετατραπούν σε *λά και στο νομικό πλαίσιο*».

Μάλιστα, ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ *Άκης Σκέρτσος* (με σκέρτσο και καμάρι) δήλωσε, ότι η επίθεση στον *Κυριάκο Μητσοτάκη* και την επίδοση ευθυνών για συγκάλυψη του κατηγορούμενου για βιασμούς ανηλίκων *Λιγνάδη*, αλλά και για την δράση ΜΚΟ που «προστατεύουν» ανήλικα προσφυγόπουλα, αποτελούν «*απόπειρα επίθεσης σε θεσμούς του πολιτεύματος*». Στόχος είναι τα *σόσιαλ μήντια*, που αυτή την εποχή έχουν γίνει οι τελευταίες «ραχούλες» για τους εξοργισμένους ραγιάδες και γι' αυτό τον σκοπό έρχεται ένα ωραιότατο λογοκριτικό νομοσχέδιο, που θα κατατεθεί εντός των ημερών.

Υπάρχει μια σκηνή στο μυθιστόρημα του *Χεμινγουέι*, «*Ο ήλιος ανατέλει ξανά*».

«*–Πως πτώχευσες;*» ρώτησε κάποιος τον ήρωα. «*–Στην αρχή σταδιακά. Και μετά όλα έγιναν ξαφνικά*».

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΡΟΛΟ ΠΟΚΟΠΙΚΟ ΚΑΙ Η ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ…

Υπάρχουν, όμως, και οι περιπτώσεις στις οποίες γρήγορα οι τυμπανοκρουσίες, τα μεγάλα λόγια και οι παράτες αποδεικνύονται ευκαιρία για να διασκεδάσει στην κυριολεξία ο κάθε πικραμένος. Το επιτελικό κράτος του Κυριακού Μητσοτάκη δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Θα σταθούμε, όμως, ιδιαίτερα στον Γίγαντα του Τρόμου, τον διαχρονικό και πολυβραβευμένο υπουργό δημόσιας τάξης Χρυσοχοΐδη, ο οποίος ευρισκόμενος σε επιχειρησιακή ετοιμότητα κάθε ημέρα, κάθε λεπτό, τι λέμε τώρα κάθε δευτερόλεπτο οργώνει με τα τσακάλια του την ζούγκλα της ανομίας και ξετρύπωνει κάθε αδίστακτο εχθρό της κοινωνίας, ειδικά εκείνους που νομίζουν ότι θα γλυτώσουν. Μεζέδες τους θεωρεί όλους ο υπουργός Ποκοπίκο, ο οποίος θαρρείς ότι μόνο και μόνο με το βλοσυρό του βλέμμα θα συλλάβει τους πάντες και τα πάντα. Η φόρα που έχει πάρει είναι τέτοια, που δεν είναι υπερβολή να φανταστεί κάποιος ότι ακόμη και οι μύγες δεν μπορούν να πετούν δίχως την άδειά του.

Ας δούμε ένα παράδειγμα.

Ο υπουργός δημόσιας τάξης έδωσε στην *Καθημερινή* και συγκεκριμένα στον δημοσιογράφο Γ. Σουλιώτη μια συνέντευξη στις 15-2-2021, ο οποίος, μεταξύ άλλων, τον ρώτησε τα εξής σχετικά με την δημιουργία αστυνομικών τμημάτων στα Πανεπιστήμια:

«*– Χαρακτηρίσατε το μέτρο «μεταβατικό». Πότε και ποιος θα κρίνει ότι η αποστολή της πανεπιστημιακής αστυνομίας έχει εκπληρωθεί και θα αποφασίσει την αντικατάστασή της από security;*

– Είναι μεταβατικό, γιατί ***όπως περιέγραψα η Αστυνομίας*** τάξης, μ' άλλα λόγια, μάς ενημερώνει ότι ως απόλυτος άρχοντας θα αποφασίσει πότε και με ποιους όρους θα λήξει η «*μετάβαση*». Αυτός θα κρίνει και θα βαθμολογήσει την υπακοή και την συμμόρφωση φοιτητών, καθηγητών και διοικητικού προσωπικού προς τας υποδείξεις, τους ονομάζει μάλιστα μέρη της «*εξίσωσης*» μαζί με την αστυνομία. Αυτός θα κρίνει πόσοι αστυνομικοί θα χρειαστούν, μπορεί να είναι και περισσότεροι από τους φοιτητές, δεν πειράζει, αυτά είναι λεπτομέρειες, γιατί δηλαδή, εν τέλει, να μην καταλάβουν για πάντα οι αστυνομικές δυνάμεις τα Πανεπιστήμια, παιδιά του λαού δεν είναι και τα «όργανα»; Ακούς εκεί ερώτηση, πόσοι θα χρειαστούν; Ένας σταθερός κορμός ορισμένων εκατοντάδων αστυνομικών θα αστυνομεύει εκ των έσω τα «κρίσιμα» ιδρύματα, τα οποία θα παραμένουν μονίμως περικυκλωμένα από πέντε διμοιρίες, ενώ επίσης θα δέχονται τις απαραίτητες ενισχύσεις βατραχανθρώπων, ελικοπτέρων, κατασκόπων, και λοιπών αμφίβιων φανερών και κρυφών δυνάμεων. Ακούς εκεί πόσοι θα χρειαστούν; Όσοι χρειαστούν και ακόμη περισσότεροι…

Ο Ποκοπίκο μας, όμως, έχει ξεφύγει σε τέτοιο βαθμό, που αναγγέλλει ο ίδιος, αυτοχρισμένος, πλέον, μέσα σ' ένα ντελίριο μεγαλομανίας και ως υπουργός παιδείας και φρονημάτων, αλλά και ως επικεφαλής της *Επιτροπής των Ειδικών* (Λοιμωξιολόγων) πότε θα ανοίξουν τα Πανεπιστήμια. Συγκεκριμένα αναγγέλλει την επιστροφή στην δια ζώσης εκπαίδευση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση τον Σεπτέμβριο!!!

Και πράγματι διαβάζουμε στις 22-2-2021 στην ιστοσελίδα **Foititikanea.gr**:

«*Τα Πανεπιστήμια δεν θα λειτουργήσουν δια ζώσης ούτε το εαρινό εξάμηνο – Τι θα ισχύσει! Τα «Φοιτητικά Νέα» σας ενημερώνουν* ***πως κατόπιν εισήγησης της επιτροπής των Ειδικών****, η εκπαιδευτική* ***διαδικασία των προπτυχιακών και μετα-***

πτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του εαρινού εξαμήνου 2021 στα ΑΕΙ θα πραγματοποιηθεί μόνον με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι λοιποί όροι για τη διεξαγωγή των προγραμμάτων σπουδών θα καθορισθούν σύμφωνα με τις αποφάσεις των οργάνων των ΑΕΙ.»

Δηλαδή ο πολυπράγμων υπουργός δημόσιας τάξης, παιδείας και φρονημάτων έσπευσε να δηλώσει ότι είναι ο μόνος αρμόδιος για τη λειτουργία των ΑΕΙ, ο υπερυπουργός του απίθανου αυτού επιτελικού κράτους, που ανοίγει και κλείνει τα Πανεπιστήμια για λόγους καθαρά καταστολής.

Μ' άλλα λόγια, τα Πανεπιστήμια δεν θα ανοίξουν για τον εαρινό εξάμηνο, όχι βέβαια για υγειονομικούς λόγους, αλλά για να προλάβει να ετοιμάσει ο υπουργός δημόσιας τάξης και υπερυπουργός παιδείας και φρονημάτων την συγκρότηση των αστυνομικών τμημάτων μέσα στα Πανεπιστήμια και την στελέχωσή τους!

14-4-2015, Μαδρίτη. Ήταν η πρώτη διαδήλωση εικονικής πραγματικότητας, με 2.000 ολογράμματα να περνούν μπροστά από το ισπανικό κοινοβούλιο, «διαμαρτυρία» που οργάνωσαν Ισπανοί ακτιβιστές, για να εκφράσουν την

ΜΙΑ ΩΔΗ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΗΓΕΤΗ ΜΑΣ ΚΑΙ Σ' ΟΛΗ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΣΑΠΙΛΑ...

Υποκλιθείτε, λοιπόν, στον θεσμικό αντισεξισμό, γονατίστε στην ανυπέρβλητη κυβέρνηση του παγκόσμιου τηλεηγέτη Κυριάκου Μητσοτάκη, που τόλμησε να υπουργοποιήσει ομοφυλόφιλους και ομοφυλόφιλες, που άφησε να ανθήσει το metoo.greece.

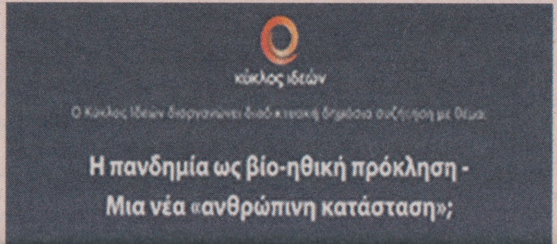
Εάν έχεις υποστεί σεξουαλική ή εξουσιαστική βία
Στη δουλειά. Στον αθλητισμό.
Στον πολιτισμό.
Στην εκπαίδευση. Στο οικογενειακό περιβάλλον.
ΜΑΖΙ ΣΠΑΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ
Η σιωπή προστατεύει τους θύτες.
Δεν είσαι μόνη. Δεν είσαι μόνος.
Είμαστε όλοι δίπλα σου.

Να ξεχάσουμε και την υποκρισία και την αφόρητη αηδία, που νιώθουμε και για την πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση, που ήταν είναι και παραμένει υπεύθυνη για τα τουλάχιστον 2.000 ασυνόδευτα παιδιά στο κολαστήριο της Μόριας, για τα εκατοντάδες άστεγα παιδιά στο Πεδίον του Άρεως, στην πλατεία Βικτωρίας και όχι μόνο, για τους βιασμούς που υπέστησαν, για την πορνεία και την κάθε λογής κακοποίηση ανηλίκων και ανυπεράσπιστων γυναικών.

Ναι, μπορείτε τώρα που φυλακίσατε πρόσκαιρα το κτήνος με το όνομα ***Λιγνάδης*** να καμώνεστε τους ηθικούς, τους προστάτες της κοινωνίας, να καμώνεστε ότι δεν γνωρίζατε τίποτα, να κάνετε τα πάντα για να καλύψετε την συνενοχή σας, για να μην τιναχτεί στον αέρα το πολιτικό σύστημα. Αριστεροί και δεξιοί, δημοσιογράφοι, δημοσιολογούντες, θεσμικοί και μη, πολιτικοί πρώην και νυν, βουλευτές και υπουργοί. Πόση υποκρισία, πόσο θράσος, πόση άλλη κτηνωδία, πόσες μάσκες θα αλλάξετε;

Φυλακίστηκε, λοιπόν, το «τέρας», πατάχθηκε το απόλυτο κακό, τώρα σιγά σιγά τα πράγματα θα ηρεμήσουν, τα ΜΜΕ θα κάνουν την δουλειά τους, θα ρίξουν τους τόνους, να ηρεμήσουν τα πράγματα, θα έρθουν οι ψηφιακές πλατφόρμες για τις καταγγελίες, το κράτος θα κάνει τα πάντα για να μας προστατέψει. Πιστέψτε τα όλα, μην φέρνετε αντιρρήσεις, ή με την κάθαρση ή με τους «ναι μεν αλλά» θα είσαστε...

Η κυβέρνηση του απολύτου τηλεηγέτη Κυριάκου Μητσοτάκη είναι εδώ. Ξεχνάτε πως έδρασε άλλωστε ακόμη και για τον δικό του άνθρωπο; Τον στενό του φίλο, τον Νίκο Γεωργιάδη, πρώην βουλευτή Κέρκυρας της ΝΔ, υπεύθυνο Πολιτικού Σχεδιασμού του κόμματος που κατονομάστηκε από ανήλικα 15, 16, και 17 ετών αγόρια, θύματα κυκλώματος στην Μολδαβία, αλλά και από τον προαγωγό τους. Ο Γεωργιάδης, ο οποίος βρισκόταν τότε στην Μολδαβία ως μέλος της διπλωματικής αποστολής του ΟΗΕ και της ΕΕ, καταδικάστηκε από δικαστήριο που δεν του αναγνώρισε κανένα ελαφρυντικό, του επιβλήθηκε συνολική ποινή φυλάκισης 28 μηνών με αναστολή και χρηματική ποινή 20 χιλιάδων ευρώ. Ο Νίκος Γεωργιάδης ήταν εκείνη την εποχή ο στενότερος συνεργάτης του Κυριάκου Μητσοτάκη· μετά τις αποκαλύψεις, παραιτήθηκε από υπεύθυνος του Πολιτικού Σχεδιασμού της ΝΔ, αλλά ο ίδιος αποκάλυψε κατά τη διάρκεια της δίκης, ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης του ζήτησε να καθίσει «πίσω» για δυο, τρεις μήνες και να φύγει από το προσκήνιο ως εμφανής επικοινωνιακός του σύμβουλος, μέχρι «να καθίσει» το θέμα. Στην δίκη του τον υπερασπίστηκαν νυν βουλευτές και ευρωβουλευτές της ΝΔ, όπως η Άννα Μισέλ Ασημακοπούλου, αλλά και ο νυν βουλευτής Κυρανάκης. Μάλιστα, ένα από τα ανήλικα παιδιά με τα οποία, με βάση τη δικογραφία, ο Νίκος Γεωργιάδης είχε σεξουαλικές επαφές, μίλησε και επίσημα σε δημοσιογράφους, λέγοντας πως βιάστηκε ενώ κοιμόταν. Όσο για τον νυν υπουργό

έσπευσε να δηλώσει ότι είναι ο μόνος αρμόδιος για τη λειτουργία των ΑΕΙ, ο υπερυπουργός του απίθανου αυτού επιτελικού κράτους, που ανοίγει και κλείνει τα Πανεπιστήμια για λόγους καθαρά καταστολής.

Μ' άλλα λόγια, τα Πανεπιστήμια δεν θα ανοίξουν για τον εαρινό εξάμηνο, όχι βέβαια για υγειονομικούς λόγους, αλλά για να προλάβει να ετοιμάσει ο υπουργός δημόσιας τάξης και υπερυπουργός παιδείας και φρονημάτων την συγκρότηση των αστυνομικών τμημάτων μέσα στα Πανεπιστήμια και την στελέχωσή τους!

14-4-2015, Μαδρίτη. Ήταν η πρώτη διαδήλωση εικονικής πραγματικότητας, με 2.000 ολογράμματα να περνούν μπροστά από το ισπανικό κοινοβούλιο, «διαμαρτυρία» που οργάνωσαν Ισπανοί ακτιβιστές, για να εκφράσουν την αντίθεσή τους σε ένα νέο νόμο, που απαγορεύει τις πορείες έξω από κυβερνητικά κτίρια με πρόστιμο που φθάνει έως και τις 600.000 ευρώ. Αυτά τα κόλπα όμως δεν πιάνουν εδώ, ο Ποκοπίκο υπουργός θα προχωρούσε στην σύλληψη ακόμη και των ολογραμμάτων των διαδηλωτών. Ασουπή, τάξη και ασφάλεια... Και οι σκιές θα συλλαμβάνονται...

Είναι τέτοια η αλαζονεία του Ποκοπίκου υπουργού δημόσιας τάξης που δεν κρατά ούτε τα προσχήματα, χαμένος μέσα σ' ένα ντελίριο αλαζονείας. Τι κι αν δέχεται ολοένα και περισσότερες και εντονότερες προειδοποιήσεις, ότι η πανεπιστημιακή του αστυνομία θα αποδειχθεί κάτι σαν ψωραλέο τριπόδαρο γάιδαρο; Δεν φαίνε-

Υποκλιθείτε, λοιπόν, στον θεσμικό αντισεισμό, γονατίστε στην ανυπέρβλητη κυβέρνηση του παγκόσμιου τηλεηγέτη Κυριάκου Μητσοτάκη, που τόλμησε να υπουργοποιήσει ομοφυλόφιλους και ομοφυλόφιλες, που άφησε να ανθήσει το metoo.greece.

Εάν έχεις υποστεί σεξουαλική ή εξουσιαστική βία
Στη δουλειά. Στον αθλητισμό. Στον πολιτισμό.
Στην εκπαίδευση. Στο οικογενειακό περιβάλλον.
ΜΑΖΙ ΣΠΑΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ
Η σιωπή προστατεύει τους θύτες.
Δεν είσαι μόνη. Δεν είσαι μόνος.
Είμαστε όλοι δίπλα σου.

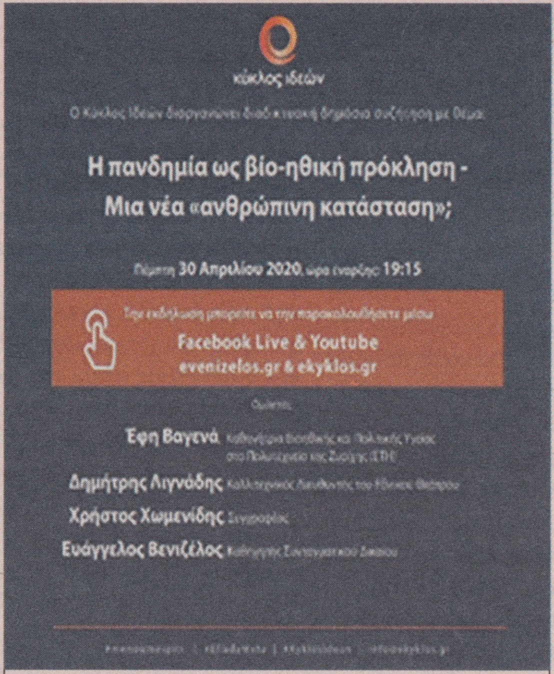

Ναι, καλά διαβάζετε. Μπορείτε πλέον να καταγγείλετε την εξουσιαστική βία σε κυβερνητικούς φορείς, η κυβέρνηση είναι κοντά σας, το κράτος πατερούλης επαναπροσδιορίζει την σχέση του με τους καταπιεσμένους, τις μειονότητες, τα θεσμικά άμφια έρχονται να σκεπάσουν την αφόρητη μπόχα, τις αμέτρητες κτηνωδίες, τον απέραντο πόνο και τις ταπεινώσεις που έχουν υποστεί κακοποιημένες γυναίκες, ομοφυλόφιλοι και παιδιά, πρώτα απ' όλα και κυρίως εξ αιτίας των εξουσιαστικών σχέσεων. Τώρα, όμως, καταρρέει ο πα-

πορνεία και την κάθε λογής κακοποίηση ανηλίκων και ανυπεράσπιστων γυναικών.

Ναι, μπορείτε τώρα που φυλακίσατε πρόσκαιρα το κτήνος με το όνομα ***Λιγνάδης*** να καμώνεστε τους ηθικούς, τους προστάτες της κοινωνίας, να καμώνεστε ότι δεν γνωρίζατε τίποτα, να κάνετε τα πάντα για να καλύψετε την συνενοχή σας, για να μην τιναχτεί στον αέρα το πολιτικό σύστημα. Αριστεροί και δεξιοί, δημοσιογράφοι, δημοσιολογούντες, θεσμικοί και μη, πολιτικοί πρώην και νυν, βουλευτές και υπουργοί. Πόση υποκρισία, πόσο θράσος, πόση άλλη κτηνωδία, πόσες μάσκες θα αλλάξετε;

Φυλακίστηκε, λοιπόν, το «τέρας», πατάχθηκε το απόλυτο κακό, τώρα σιγά σιγά τα πράγματα θα ηρεμήσουν, τα ΜΜΕ θα κάνουν την δουλειά τους, θα ρίξουν τους τόνους, να ηρεμήσουν τα πράγματα, θα έρθουν οι ψηφιακές πλατφόρμες για τις καταγγελίες, το κράτος θα κάνει τα πάντα για να μας προστατέψει. Πιστέψτε τα όλα, μην φέρνετε αντιρρήσεις, ή με την κάθαρση ή με τους «ναι μεν αλλά» θα είσαστε...

Το 2002 που καταγράφεται το περιστατικό με το μαχαίρωμα του τότε καθηγητή του Αρσακείου και καθηγητή της Δραματικής σχολής του

αγόρια, θύματα κυκλώματος στην Μολδαβία, αλλά και από τον προαγωγό τους. Ο Γεωργιάδης, ο οποίος βρισκόταν τότε στην Μολδαβία ως μέλος της διπλωματικής αποστολής του ΟΗΕ και της ΕΕ, καταδικάστηκε από δικαστήριο που δεν του αναγνώρισε κανένα ελαφρυντικό, του επιβλήθηκε συνολική ποινή φυλάκισης 28 μηνών με αναστολή και χρηματική ποινή 20 χιλιάδων ευρώ. Ο Νίκος Γεωργιάδης ήταν εκείνη την εποχή ο στενότερος συνεργάτης του Κυριάκου Μητσοτάκη· μετά τις αποκαλύψεις, παραιτήθηκε από υπεύθυνος του Πολιτικού Σχεδιασμού της ΝΔ, αλλά ο ίδιος αποκάλυψε κατά τη διάρκεια της δίκης, ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης του ζήτησε να καθίσει «πίσω» για δυο, τρεις μήνες και να φύγει από το προσκήνιο ως εμφανής επικοινωνιακός του σύμβουλος, μέχρι «να καθίσει» το θέμα. Στην δίκη του τον υπερασπίστηκαν νυν βουλευτές και ευρωβουλευτές της ΝΔ, όπως η Άννα Μισέλ Ασημακοπούλου, αλλά και ο νυν βουλευτής Κυρανάκης. Μάλιστα, ένα από τα ανήλικα παιδιά με τα οποία, με βάση τη δικογραφία, ο Νίκος Γεωργιάδης είχε σεξουαλικές επαφές, μίλησε και επίσημα σε δημοσιογράφους, λέγοντας πως βιάστηκε ενώ κοιμόταν. Όσο για τον νυν υπουργό Ανάπτυξης Άδωνη Γεωργιάδη, είναι εκείνος που χαρακτήρισε ως «ιδιωτική υπόθεση» του πρώην υπεύθυνου Πολιτικού Σχεδιασμού του νυν πρωθυπουργού, την κακοποίηση και τον βιασμό ανηλίκων.

Τα στόματα, λοιπόν, θα κλείσουν, οι θεσμικές πλατφόρμες θα έρθουν για να αγαλλιάσουμε όλοι για την ψηφιακή εποχή, να λατρέψουμε την νέα εποχή όπου οι ομοφυλόφιλοι υπουργοποιούνται, όπου ο κοσμοπολιτισμός και η επανάσταση του δικαιωματισμού συντρίβει τον παλαιό κόσμο της συντήρησης και της πατρι-

14-4-2015, Μαδρίτη. Ήταν η πρώτη διαδήλωση εικονικής πραγματικότητας, με 2.000 ολογράμματα να περνούν μπροστά από το ισπανικό κοινοβούλιο, «διαμαρτυρία» που οργάνωσαν Ισπανοί ακτιβιστές, για να εκφράσουν την αντίθεσή τους σε ένα νέο νόμο, που απαγορεύει τις πορείες έξω από κυβερνητικά κτίρια με πρόστιμο που φθάνει έως και τις 600.000 ευρώ. Αυτά τα κόλπα όμως δεν πιάνουν εδώ, ο Ποκοπίκο υπουργός θα προχωρούσε στην σύλληψη ακόμη και των ολογραμμάτων των διαδηλωτών. Ασουπή, τάξη και ασφάλεια... Και οι σκιές θα συλλαμβάνονται...

Είναι τέτοια η αλαζονεία του Ποκοπίκου υπουργού δημόσιας τάξης που δεν κρατά ούτε τα προσχήματα, χαμένος μέσα σ' ένα ντελίριο αλαζονείας. Τι κι αν δέχεται ολοένα και περισσότερες και εντονότερες προειδοποιήσεις, ότι η πανεπιστημιακή του αστυνομία θα αποδειχθεί κάτι σαν ψωραλέο τριπόδαρο γάιδαρο; Δεν φαίνεται να πτοείται με τίποτα και εξακολουθεί εποχούμενος εις το τεραστίων διαστάσεων καλάμι του να αρνείται να ξεκαβαλικέψει. Και για να μην παρεξηγούμεθα. Εμάς μας αρέσει ιδιαίτερα τόσο ο αυθεντικός Ποκοπικό, όσο και ο εν λόγω μιμητής του, που έχει βαλθεί να ξυπνήσει και τους «πεθαμένους»... Τα πάντα εν κινδύνω, τα πάντα εν κινήσει, δεν πρόκειται να βαρεθεί ουδείς...

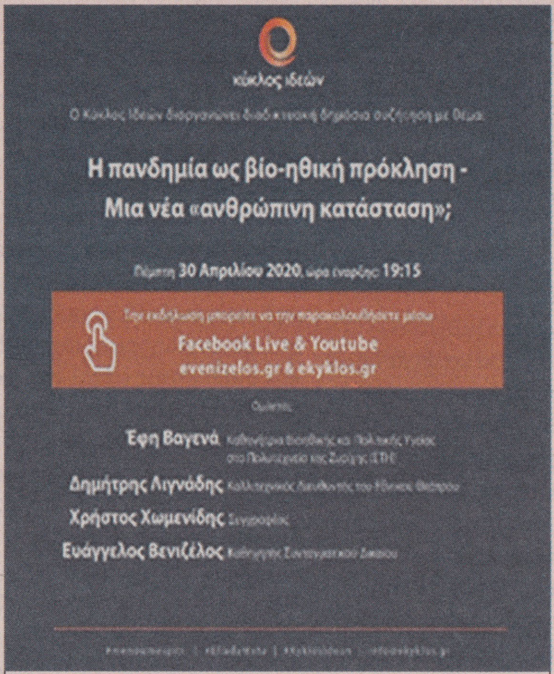
φυλόφιλους και ομοφυλόφιλες, που άφησε να ανθήσει το metoo.greece.

Εάν έχεις υποστεί σεξουαλική
ή εξουσιαστική βία
Στη δουλειά. Στον αθλητισμό.
Στον πολιτισμό.
Στην εκπαίδευση. Στο οικογενειακό περιβάλλον.
ΜΑΖΙ ΣΠΑΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ
Η σιωπή προστατεύει τους θύτες.
Δεν είσαι μόνη. Δεν είσαι μόνος.
Είμαστε όλοι δίπλα σου.

Ναι, καλά διαβάζετε. Μπορείτε πλέον να καταγγείλετε την εξουσιαστική βία σε κυβερνητικούς φορείς, η κυβέρνηση είναι κοντά σας, το κράτος πατερούλης επαναπροσδιορίζει την σχέση του με τους καταπιεσμένους, τις μειονότητες, τα θεσμικά άμφια έρχονται να σκεπάσουν την αφόρητη μπόχα, τις αμέτρητες κτηνωδίες, τον απέραντο πόνο και τις ταπεινώσεις που έχουν υποστεί κακοποιημένες γυναίκες, ομοφυλόφιλοι και παιδιά, πρώτα απ' όλα και κυρίως εξ αιτίας των εξουσιαστικών σχέσεων. Τώρα, όμως, καταρρέει ο παλαιός κόσμος, επαναπροσδιορίζεται και η ηθικολογία της εξουσίας, βαπτίζεται επαναστατική, κυριαρχεί ο προοδευτισμός, τα «ιερά» δικαιώματα των καταπιεσμένων μειονοτήτων, τώρα δήθεν οι ομοφυλόφιλοι δικαιώνονται γενικά, αφού πρέπει όλοι να δεχθούμε την εξουσία ενός λόμπι εξουσίας που διοικεί στο όνομά τους. Δοξολογείστε τον μεγάλο ηγέτη που μετέφερε την συζήτηση στους θεσμούς βγάζοντας από τον βούρκο τον δημόσιο διάλογο.

τα πράγματα θα ηρεμήσουν, τα ΜΜΕ θα κάνουν την δουλειά τους, θα ρίξουν τους τόνους, να ηρεμήσουν τα πράγματα, θα έρθουν οι ψηφιακές πλατφόρμες για τις καταγγελίες, το κράτος θα κάνει τα πάντα για να μας προστατέψει. Πιστέψτε τα όλα, μην φέρνετε αντιρρήσεις, ή με την κάθαρση ή με τους «ναι μεν αλλά» θα είσαστε...

Το 2002 που καταγράφεται το περιστατικό με το μαχαίρωμα του τότε καθηγητή του Αρσακείου και καθηγητή της Δραματικής σχολής του Εθνικού Θεάτρου παιδεραστή και βιαστή ανηλίκων Δ. Λιγνάδη, μέσα στο σπίτι του, γεγονός που αποκρύπτεται επιμελώς από τα ΜΜΕ παρ' ότι σείεται ο καλλιτεχνικός χώρος, η Ε. Κούρκουλα ήταν υφυπουργός Παιδείας, ο Ε. Βενιζέλος ήταν Υπουργός Πολιτισμού και η Λ. Μενδώνη κραταιά Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ. Α, και ο Γ. Μπαμπινιώτης νυν και αεί πρόεδρος της Φιλεκπαιδευτικής (Αρσάκεια, Τοσίτσεια σχολεία) και επιστήθιος συνεργάτης των εκάστοτε εξουσιών.

ζήτησε να καθίσει «πίσω» για δυο, τρεις μήνες και να φύγει από το προσκήνιο ως εμφανής επικοινωνιακός του σύμβουλος, μέχρι «να καθίσει» το θέμα. Στην δίκη του τον υπερασπίστηκαν νυν βουλευτές και ευρωβουλευτές της ΝΔ, όπως η Άννα Μισέλ Ασημακοπούλου, αλλά και ο νυν βουλευτής Κυρανάκης. Μάλιστα, ένα από τα ανήλικα παιδιά με τα οποία, με βάση τη δικογραφία, ο Νίκος Γεωργιάδης είχε σεξουαλικές επαφές, μίλησε και επίσημα σε δημοσιογράφους, λέγοντας πως βιάστηκε ενώ κοιμόταν. Όσο για τον νυν υπουργό Ανάπτυξης Αδωνη Γεωργιάδη, είναι εκείνος που χαρακτήρισε ως «ιδιωτική υπόθεση» του πρώην υπεύθυνου Πολιτικού Σχεδιασμού του νυν πρωθυπουργού, την κακοποίηση και τον βιασμό ανηλίκων.

Τα στόματα, λοιπόν, θα κλείσουν, οι θεσμικές πλατφόρμες θα έρθουν για να αγαλλιάσουμε όλοι για την ψηφιακή εποχή, να λατρέψουμε την νέα εποχή όπου οι ομοφυλόφιλοι υπουργοποιούνται, όπου ο κοσμοπολιτισμός και η επανάσταση του δικαιωματισμού συντρίβει τον παλαιό κόσμο της συντήρησης και της πατριαρχίας.

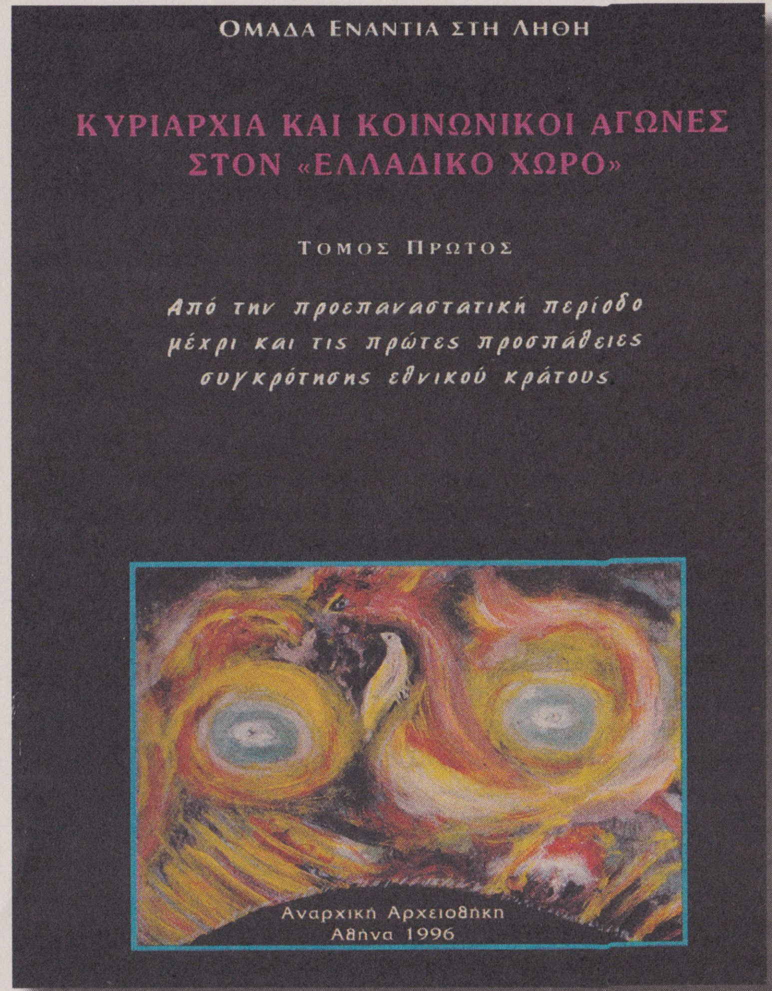
Και τελικά να κλείσουμε τα ματιά στην κτηνωδία κάθε εξουσίας που γιγαντώνεται...

Λεόν

Κυριαρχία και Κοινωνικοί Αγώνες

από την προεπαναστατική περίοδο έως τις προσπάθειες συγκρότησης εθνικού κράτους.

Ομάδα Ενάντια στη Λήθη
έκδοση Αναρχική Αρχειοθήκη / Αθήνα 1996 / σελ. 430

Είναι αλήθεια ότι, σήμερα, υπάρχει μια πολύ πλούσια βιβλιογραφία για όποιον επιθυμεί να εμβαθύνει τις γνώσεις του, στα *ψιλά γράμματα* και τις *μη κυρίαρχες όψεις* της ιστορίας, σε αυτό που ονομάζεται **«1821»**. Ασφαλώς η έρευνα και η ανάλυση δεν σταματά ποτέ στη δημόσια ιστορία, δεν είναι μια στατική και πεπερασμένη διαδικασία. Αυτή η πληθώρα μονογραφιών, βιβλίων και έρευνας για τη *μη κυρίαρχη όψη* της ιστορίας (με εξαίρεση τα απομνημονεύματα των συμμετεχόντων στην επανάσταση του '21 τα οποία απαρτίζουν μια ξεχωριστή κατηγορία) ξεκί-

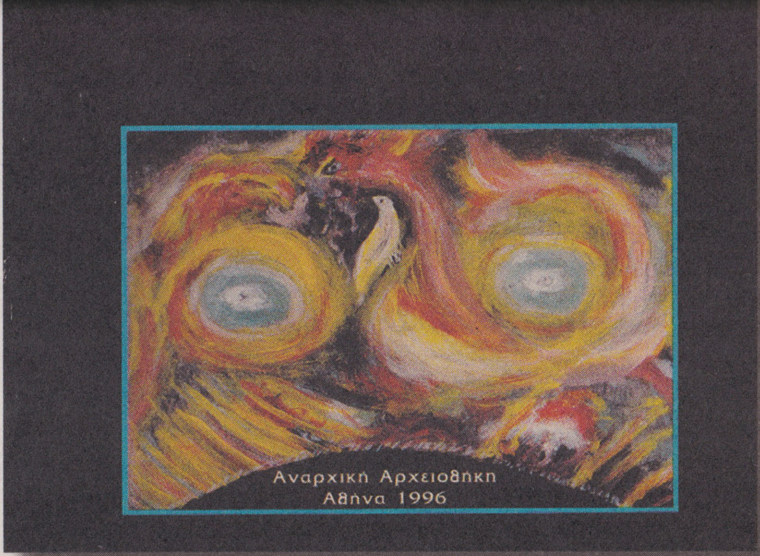
υπάρξει ίσως ποτέ. Γιατί δεν κατέχουμε ούτε κάποια αλάνθαστη μέθοδο ανάλυσης των υπαρκτών γεγονότων, ούτε το κλειδί που θ' απελευθερώσει την κοινωνική αλήθεια που κρατούν δέσμια μέσα στις αλυσίδες του κυριαρχικού χρόνου, τον οποίο θεωρούν σαν ιστορία της ανθρωπότητας οι κρατιστές (...) Ούτε φιλοδοξούμε, βέβαια, μ' αυτή την εργασία ν' αποκτήσουμε το ρόλο του ειδήμονα, του ιστορικού, ο οποίος, στις περισσότερες περιπτώσεις, προκειμένου ν' αποδείξει την ορθότητα της αντίληψης του για την λεγόμενη ιστορική κίνηση και να προσαρμόσει τα γεγονότα στο προκατασκευασμένο κυριαρχικό όραμα, που υπηρετεί, δεν διστάζει να πλαστογραφήσει, να παραχαράξει, να στρεβλώσει ή ακόμη και να επινοήσει. (...) Αυτή μας η προσπάθεια βρίσκεται, εκ των πραγμάτων, σε αντίθεση με την ***ιστορία που παρουσιάζουν οι εξουσιαστές και τα όργανα τους και η οποία είναι διαποτισμένη από την ιδεολογία της κυριαρχίας, που, όπως κάθε ιδεολογία, όντας βαθύτατα εξουσιαστική, αποτελεί μια αφαίρεση της πραγματικότητας, κατασκευάζοντας ψεύτικες συνειδήσεις. Αυτού του είδους η συνείδηση δεν πλασάρεται μόνο μέσα από την ιστορία αλλά κι από παραϊστορικούς παράγοντες (λογοτεχνία, τέχνη, ποίηση κ.λπ.)».***

Αλήθεια, πόσο διεισδυτική θα ήταν η πεποίθηση του Έλληνα για το **«κρυφό σχολειό»** εάν δεν υπήρχε η **εικόνα του ομότιτλου πίνακα του Γύζη** στα σχολικά εγχειρίδια για δεκαετίες; Για να ισχυροποιηθούν οι μύθοι ως συνειδήσεις στους υπηκόους είναι σχεδόν επιτακτική η χρήση της εικόνας, παλαιότερα ήταν ένας πίνακας ζωγραφικής σήμερα είναι ένα video ή μια photo. Άλλωστε, όπως είχε γράψει και ο Σκαρίμπας, με μια δόση υπερβολής αλλά πάντα επίκαιρος, και παρατίθεται στο πρόλογο του βιβλίου: *«Ούτε η πανούκλα, ούτε η χολέρα κάμαν τόσο κακό στην Ανθρωπότητα, όσο οι ιστορικοί και η ιστορία»*. Συνεπώς, για την αποτελεσματικότητα της κυριαρχίας απαραίτητοι πλασιέ είναι και ένα

σταση του 1821» *(σελ.55, ό.π.)*.

Είναι ο κοινοτικός βίος που αποτέλεσε αναπόφευκτα έναν από τους πλέον εχθρικούς συντελεστές για την κυριαρχία και γι' αυτό αμέσως μετά τη συγκρότηση του εθνικού κράτους *«το πρώτιστο μέλημα των τυράννων ήταν η προσπάθεια κατάργησης του κοινοτικού στοιχείου, τόσο νομοθετικά όσο και με διάφορα άλλα μέσα»*. Έχει φυσικά ενδιαφέρον η στάση της οθωμανικής εξουσίας η οποία στηρίζει μεν το κοινοτικό σύστημα, στο βαθμό που αυτό, όμως, εξυπηρετούσε στην είσπραξη των φόρων. Άλλωστε βασικό τους μέλημα ήταν να μπαίνει χρήμα στα ταμεία και δευτερευούσης (σημασίας είχαν) ζητήματα προσηλυτισμού, εκπαίδευσης κ.ά. Οι τακτικοί φόροι ήταν δύο, ο «κεφαλικός» και η «δεκάτη» και ήταν **κατανεμημένοι συλλογικά και όχι ατομικά**, ανά περιοχή, επάγγελμα, αγροτική παραγωγή και λαμβάνοντας υπ' όψη και τη θρησκευτική πίστη. Οι φόροι καθορίζονται από την κεντρική διοίκηση μετά των υπολογισμό των κρατικών αναγκών, βάσει ενός απλού διανεμητικού συστήματος που έφτανε ως την κατανομή του, κατά περιοχές και τιμάρια, μέχρι και το τελευταίο χωριό, με βάση τις τοπικές δυνατότητες. *«Έτσι, ο φόρος δεν έχει προσωπικό χαρακτήρα σε κανένα επίπεδο και οι κάτοικοι των περιοχών, των νομών, των επαρχιών και των χωριών είναι* ***συλλογικώς υπεύθυνοι****»*.

Όπως πολλάκις έχουμε διαπιστώσει, πρακτικές που εμφανίζονται ως μοντέρνες στη σύγχρονη εποχή, έχουν κάνει την εμφάνιση τους αιώνες πριν, στη συνέχεια μένουν στην αφάνεια για να επαναχρησιμοποιηθούν όταν η εξουσία και η κυριαρχία τις αναζητήσει. Όπως γνωρίζουμε, οι τράπεζες –στο σύγχρονο καπιταλισμό– έχουν πουλήσει τα «κόκκινα» δάνεια σε εισπρακτικές εταιρείες-funds, οι

Ομάδα Ενάντια στη Λήθη
έκδοση Αναρχική Αρχειοθήκη / Αθήνα 1996 / σελ. 430

Είναι αλήθεια ότι, σήμερα, υπάρχει μια πολύ πλούσια βιβλιογραφία για όποιον επιθυμεί να εμβαθύνει τις γνώσεις του, στα *ψιλά γράμματα* και τις *μη κυρίαρχες όψεις* της ιστορίας, σε αυτό που ονομάζεται **«1821»**. Ασφαλώς η έρευνα και η ανάλυση δεν σταματά ποτέ στη δημόσια ιστορία, δεν είναι μια στατική και πεπερασμένη διαδικασία. Αυτή η πληθώρα μονογραφιών, βιβλίων και έρευνας για τη *μη κυρίαρχη όψη* της ιστορίας (με εξαίρεση τα απομνημονεύματα των συμμετεχόντων στην επανάσταση του '21 τα οποία απαρτίζουν μια ξεχωριστή κατηγορία) ξεκίνησε με ελάχιστες απόπειρες, όπως του Γ. Κορδάτου –η οποία είχε ασφαλώς προσανατολισμένη ταξική οπτική και προσέγγιση– το 1924, του Γ. Σκαρίμπα με το βιβλίο του «Το 1821 και η Αλήθεια» τη δεκαετία του '70, για να φτάσουμε στην πρόσφατη σε εμάς εποχή με πλήθος εργασιών. Πολλές από αυτές τις εργασίες είχαν ως κίνητρο την καλύτερη κατανόηση των γεγονότων του 1821, σε μια προσπάθεια διεύρυνσης της αντίληψης της ταυτότητας και του συλλογικού των Ελλήνων. Πέρα από τον ρόλο της Εκκλησίας, των Φαναριωτών και άλλες σημαντικές κατηγορίες που είχαν θιχτεί, αναπτύχθηκε έρευνα για την ευρεία συμμετοχή αλλόγλωσσων οπλαρχηγών και αγωνιστών, όπως οι **αρβανίτες**, ή τα περίφημα **«καπάκια»**, οι συμφωνίες και διαπραγματεύσεις, δηλαδή, μεταξύ οπλαρχηγών και Οθωμανών αξιωματούχων, καταδεικνύοντας την πολυδιάστατη όψη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Ένα από τα πρώτα τεκμηριωμένα βιβλία, με ευρεία χρή-

του ιστορικού, ο οποίος, στις περισσότερες περιπτώσεις, προκειμένου ν' αποδείξει την ορθότητα της αντίληψης του για την λεγόμενη ιστορική κίνηση και να προσαρμόσει τα γεγονότα στο προκατασκευασμένο κυριαρχικό όραμα, που υπηρετεί, δεν διστάζει να πλαστογραφήσει, να παραχαράξει, να στρεβλώσει ή ακόμη και να επινοήσει. (...) Αυτή μας η προσπάθεια βρίσκεται, εκ των πραγμάτων, σε αντίθεση με την ***ιστορία που παρουσιάζουν οι εξουσιαστές και τα όργανα τους και η οποία είναι διαποτισμένη από την ιδεολογία της κυριαρχίας, που, όπως κάθε ιδεολογία, όντας βαθύτατα εξουσιαστική, αποτελεί μια αφαίρεση της πραγματικότητας, κατασκευάζοντας ψεύτικες συνειδήσεις. Αυτού του είδους η συνείδηση δεν πλασάρεται μόνο μέσα από την ιστορία αλλά κι από παραϊστορικούς παράγοντες (λογοτεχνία, τέχνη, ποίηση κ.λπ.)»***.

Αλήθεια, πόσο διεισδυτική θα ήταν η πεποίθηση του Έλληνα για το **«κρυφό σχολειό»** εάν δεν υπήρχε η **εικόνα του ομότιτλου πίνακα του Γύζη** στα σχολικά εγχειρίδια για δεκαετίες; Για να ισχυροποιηθούν οι μύθοι ως συνειδήσεις στους υπηκόους είναι σχεδόν επιτακτική η χρήση της εικόνας, παλαιότερα ήταν ένας πίνακας ζωγραφικής σήμερα είναι ένα video ή μια photo. Άλλωστε, όπως είχε γράψει και ο Σκαρίμπας, με μια δόση υπερβολής αλλά πάντα επίκαιρος, και παρατίθεται στο πρόλογο του βιβλίου: *«Ούτε η πανούκλα, ούτε η χολέρα κάμαν τόσο κακό στην Ανθρωπότητα, όσο οι ιστορικοί και η ιστορία»*. Συνεπώς, για την αποτελεσματικότητα της κυριαρχίας απαραίτητοι πλασιέ είναι και ένα κομμάτι των ιστορικών και ένα κομμάτι των καλλιτεχνών.

Η βαλκανική χερσόνησος είναι ένας σχετικά περιορισμένος γεωγραφικά χώρος, αλλά με πλούσιο μωσαϊκό φυλών και εθνοτικών ομάδων με δεκάδες ομιλούμενες γλώσσες και διαλέκτους μέχρι σχετικά πρόσφατα, που ετεροκαθορίζονται θρησκευτικά, κυρίως ως χριστιανοί ορθόδοξοι και μουσουλμάνοι και με έντονα τα χαρακτηριστικά της μετακίνησης και των ξένων εισβολών, τα οποία προσδίδουν αρκετές επιφυλάξεις στη χρήση και στην έννοια του «ελλαδικού χώρου». *«Μεγάλες μάζες αγνοούν, επί αιώνες, ακόμα και τη σημασία των λέξεων «Έλλην» και «Ελλάς»(...) και οι κάτοικοι της δεν ονομάζονται Έλληνες, αλλά "Ρωμαίοι" και "Ρωμηοί"» (σελ.26 του βιβλίου, Κυριαρχία και Κοινωνικοί Αγώνες στον "Ελλαδικό Χώρο")*. Δεν αγνοούν καθόλου, όμως, τον **κοινοτικό βίο**, ο οποίος έπαιξε *«τον* ***πλέον καταλυτικό συντελεστή για την ανάπτυξη της ανθρώπινης δημιουργικότητας, την κοινότητα»***. *«Στον αγώνα που ανέπτυξαν οι διάφορες ανθρώπινες ομάδες για την*

σταση του 1821» *(σελ.55, ό.π.).*

Είναι ο κοινοτικός βίος που αποτέλεσε αναπόφευκτα έναν από τους πλέον εχθρικούς συντελεστές για την κυριαρχία και γι' αυτό αμέσως μετά τη συγκρότηση του εθνικού κράτους *«το πρώτιστο μέλημα των τυράννων ήταν η προσπάθεια κατάργησης του κοινοτικού στοιχείου, τόσο νομοθετικά όσο και με διάφορα άλλα μέσα»*. Έχει φυσικά ενδιαφέρον η στάση της οθωμανικής εξουσίας η οποία στηρίζει μεν το κοινοτικό σύστημα, στο βαθμό που αυτό, όμως, εξυπηρετούσε στην είσπραξη των φόρων. Άλλωστε βασικό τους μέλημα ήταν να μπαίνει χρήμα στα ταμεία και δευτερευούσης (σημασίας είχαν) ζητήματα προσηλυτισμού, εκπαίδευσης κ.ά. Οι τακτικοί φόροι ήταν δύο, ο «κεφαλικός» και η «δεκάτη» και ήταν **κατανεμημένοι συλλογικά και όχι ατομικά**, ανά περιοχή, επάγγελμα, αγροτική παραγωγή και λαμβάνοντας υπ' όψη και τη θρησκευτική πίστη. Οι φόροι καθορίζονται από την κεντρική διοίκηση μετά των υπολογισμό των κρατικών αναγκών, βάσει ενός απλού διανεμητικού συστήματος που έφτανε ως την κατανομή του, κατά περιοχές και τιμάρια, μέχρι και το τελευταίο χωριό, με βάση τις τοπικές δυνατότητες. *«Έτσι, ο φόρος δεν έχει προσωπικό χαρακτήρα σε κανένα επίπεδο και οι κάτοικοι των περιοχών, των νομών, των επαρχιών και των χωριών είναι* ***συλλογικώς υπεύθυνοι»***.

Όπως πολλάκις έχουμε διαπιστώσει, πρακτικές που εμφανίζονται ως μοντέρνες στη σύγχρονη εποχή, έχουν κάνει την εμφάνιση τους αιώνες πριν, στη συνέχεια μένουν στην αφάνεια για να επαναχρησιμοποιηθούν όταν η εξουσία και η κυριαρχία τις αναζητήσει. Όπως γνωρίζουμε, οι τράπεζες –στο σύγχρονο καπιταλισμό– έχουν πουλήσει τα «κόκκινα» δάνεια σε εισπρακτικές εταιρείες-funds, οι οποίες με κάθε τρόπο και μέσο προσπαθούν να κατασπαράξουν ό,τι μπορούν από τους δανειζόμενους. Ας δούμε τι έκαναν στην «καθυστερημένη» οθωμανική αυτοκρατορία τον 18ο αι.: *«Από μια εποχή και μετά επικράτησε το σύστημα* ***ενοικίασης των φόρων****. Κατά το σύστημα αυτό ο ενοικιαστής των φόρων κατέβαλε εκ των προτέρων στην κεντρική διοίκηση το ποσό και εξασφάλιζε το δικαίωμα είσπραξης των φόρων από την αντίστοιχη περιοχή.* ***Όπως ήταν επόμενο, ο κάθε ενοικιαστής φόρων αύξανε τα ποσά για την κάθε περιοχή, έτσι που να εισπράττει όχι μόνο το ποσό που είχε δώσει για την ενοικίαση αλλά και να αποκομίζει όσο το δυνατό μεγαλύτερο κέρδος»****.(σελ. 73, ό.π.)*. Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι υπήρχε μια αβάσταχτη φορολογική καταπίεση του φτωχού πληθυσμού. Η πολλαπλή εισπρακτική επίθεση ξεκινά από την κορυφή της οθωμανικής πυραμίδας μέχρι τους κοτζαμπάσηδες, την εκκλησία και λοιπές χριστιανικές ομάδες εξουσίας, οι οποίες φρόντιζαν, να αποκομίσουν τα μέγιστα οικονομικά

Ομάδα Ενάντια στη Λήθη
έκδοση Αναρχική Αρχειοθήκη / Αθήνα 1996 / σελ. 430

Είναι αλήθεια ότι, σήμερα, υπάρχει μια πολύ πλούσια βιβλιογραφία για όποιον επιθυμεί να εμβαθύνει τις γνώσεις του, στα *ψιλά γράμματα* και τις *μη κυρίαρχες όψεις* της ιστορίας, σε αυτό που ονομάζεται **«1821»**. Ασφαλώς η έρευνα και η ανάλυση δεν σταματά ποτέ στη δημόσια ιστορία, δεν είναι μια στατική και πεπερασμένη διαδικασία. Αυτή η πληθώρα μονογραφιών, βιβλίων και έρευνας για τη *μη κυρίαρχη όψη* της ιστορίας (με εξαίρεση τα απομνημονεύματα των συμμετεχόντων στην επανάσταση του '21 τα οποία απαρτίζουν μια ξεχωριστή κατηγορία) ξεκίνησε με ελάχιστες απόπειρες, όπως του Γ. Κορδάτου –η οποία είχε ασφαλώς προσανατολισμένη ταξική οπτική και προσέγγιση– το 1924, του Γ. Σκαρίμπα με το βιβλίο του «Το 1821 και η Αλήθεια» τη δεκαετία του '70, για να φτάσουμε στην πρόσφατη σε εμάς εποχή με πλήθος εργασιών. Πολλές από αυτές τις εργασίες είχαν ως κίνητρο την καλύτερη κατανόηση των γεγονότων του 1821, σε μια προσπάθεια διεύρυνσης της αντίληψης της ταυτότητας και του συλλογικού των Ελλήνων. Πέρα από τον ρόλο της Εκκλησίας, των Φαναριωτών και άλλες σημαντικές κατηγορίες που είχαν θιχτεί, αναπτύχθηκε έρευνα για την ευρεία συμμετοχή αλλόγλωσσων οπλαρχηγών και αγωνιστών, όπως οι **αρβανίτες**, ή τα περίφημα **«καπάκια»**, οι συμφωνίες και διαπραγματεύσεις, δηλαδή, μεταξύ οπλαρχηγών και Οθωμανών αξιωματούχων, καταδεικνύοντας την πολυδιάστατη όψη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Ένα από τα πρώτα τεκμηριωμένα βιβλία, με ευρεία χρήση πλήθους πηγών, παραθεμάτων και σημειώσεων, εξέτασης και ανάλυσης των ιστορικών γεγονότων που προηγήθηκαν της επανάστασης του 1821 και μέχρι την συγκρότηση του ελληνικού εθνικού κράτους αποτελεί το βιβλίο που εκδόθηκε από την **Αναρχική Αρχειοθήκη**, πριν από 25 χρόνια, και συγκεκριμένα το **1996**. Μια προσπάθεια της **Ομάδας Ενάντια στη Λήθη** που φέρει τον τίτλο: **«Κυριαρχία και Κοινωνικοί Αγώνες στον "Ελλαδικό Χώρο"»**.

Διαβάζουμε στο οπισθόφυλλο της έκδοσης: «*Ο δικός μας σκοπός, ως αναρχικών, δεν είναι να γράψουμε μια δήθεν αντικειμενική ιστορία γιατί τέτοια δεν υπήρξε και δεν θα* ***Αυτού του είδους η συνείδηση δεν πλάθεται μόνο μέσα από την ιστορία αλλά κι από παραϊστορικούς παράγοντες (λογοτεχνία, τέχνη, ποίηση κ.λπ.)»***.

Αλήθεια, πόσο διεισδυτική θα ήταν η πεποίθηση του Έλληνα για το **«κρυφό σχολειό»** εάν δεν υπήρχε η **εικόνα του ομότιτλου πίνακα του Γύζη** στα σχολικά εγχειρίδια για δεκαετίες; Για να ισχυροποιηθούν οι μύθοι ως συνειδήσεις στους υπηκόους είναι σχεδόν επιτακτική η χρήση της εικόνας, παλαιότερα ήταν ένας πίνακας ζωγραφικής σήμερα είναι ένα video ή μια photo. Άλλωστε, όπως είχε γράψει και ο Σκαρίμπας, με μια δόση υπερβολής αλλά πάντα επίκαιρος, και παρατίθεται στο πρόλογο του βιβλίου: *«Ούτε η πανούκλα, ούτε η χολέρα κάμαν τόσο κακό στην Ανθρωπότητα, όσο οι ιστορικοί και η ιστορία»*. Συνεπώς, για την αποτελεσματικότητα της κυριαρχίας απαραίτητοι πλασιέ είναι και ένα κομμάτι των ιστορικών και ένα κομμάτι των καλλιτεχνών.

Η βαλκανική χερσόνησος είναι ένας σχετικά περιορισμένος γεωγραφικά χώρος, αλλά με πλούσιο μωσαϊκό φυλών και εθνοτικών ομάδων με δεκάδες ομιλούμενες γλώσσες και διαλέκτους μέχρι σχετικά πρόσφατα, που ετεροκαθορίζονται θρησκευτικά, κυρίως ως χριστιανοί ορθόδοξοι και μουσουλμάνοι και με έντονα τα χαρακτηριστικά της μετακίνησης και των ξένων εισβολών, τα οποία προσδίδουν αρκετές επιφυλάξεις στη χρήση και στην έννοια του «ελλαδικού χώρου». *«Μεγάλες μάζες αγνοούν, επί αιώνες, ακόμα και τη σημασία των λέξεων «Έλλην» και «Ελλάς»(...) και οι κάτοικοι της δεν ονομάζονται Έλληνες, αλλά "Ρωμαίοι" και "Ρωμηοί"» (σελ.26 του βιβλίου, Κυριαρχία και Κοινωνικοί Αγώνες στον "Ελλαδικό Χώρο")*. Δεν αγνοούν καθόλου, όμως, τον **κοινοτικό βίο**, ο οποίος έπαιξε *«τον* ***πλέον καταλυτικό συντελεστή για την ανάπτυξη της ανθρώπινης δημιουργικότητας, την κοινότητα»***. *«Στον αγώνα που ανέπτυξαν οι διάφορες ανθρώπινες ομάδες για την ύπαρξη και τη διαβίωση τους, αλλά και για την αντιμετώπιση των διάφορων μορφών κυριαρχίας, ο συντελεστής αυτός υπήρξε πάντοτε παρών με καθοριστικές συνέπειες για την εξέλιξη πλήθους γεγονότων» (σελ. 47, ό.π.)*. ***«Η αλληλεγγύη, η συντροφικότητα, η αλληλοβοήθεια μακριά από τα υλικά οφέλη συναντιέται παντού(...) Πρόκειται γι' αυτό τον παράγοντα που ένωνε οθωμανούς, αρβανίτες, ρωμηούς κ.ά. στον κοινό πόθο για ελευθερία και δημιουργικότητα, που τους ξεσήκωσε αμέτρητες φορές ενάντια στους δυνάστες, που δημιούργησε τις ομάδες των κλεφτών και που κατέληξε στην κοινωνική επανά-***

παραγωγή και λαμβάνοντας υπ' όψη και τη θρησκευτική πίστη. Οι φόροι καθορίζονται από την κεντρική διοίκηση μετά των υπολογισμό των κρατικών αναγκών, βάσει ενός απλού διανεμητικού συστήματος που έφτανε ως την κατανομή του, κατά περιοχές και τιμάρια, μέχρι και το τελευταίο χωριό, με βάση τις τοπικές δυνατότητες. *«Έτσι, ο φόρος δεν έχει προσωπικό χαρακτήρα σε κανένα επίπεδο και οι κάτοικοι των περιοχών, των νομών, των επαρχιών και των χωριών είναι* ***συλλογικώς υπεύθυνοι»***.

Όπως πολλάκις έχουμε διαπιστώσει, πρακτικές που εμφανίζονται ως μοντέρνες στη σύγχρονη εποχή, έχουν κάνει την εμφάνιση τους αιώνες πριν, στη συνέχεια μένουν στην αφάνεια για να επαναχρησιμοποιηθούν όταν η εξουσία και η κυριαρχία τις αναζητήσει. Όπως γνωρίζουμε, οι τράπεζες –στο σύγχρονο καπιταλισμό– έχουν πουλήσει τα «κόκκινα» δάνεια σε εισπρακτικές εταιρείες-funds, οι οποίες με κάθε τρόπο και μέσο προσπαθούν να κατασπαράξουν ό,τι μπορούν από τους δανειζόμενους. Ας δούμε τι έκαναν στην «καθυστερημένη» οθωμανική αυτοκρατορία τον 18° αι.: *«Από μια εποχή και μετά επικράτησε το σύστημα* ***ενοικίασης των φόρων****. Κατά το σύστημα αυτό ο ενοικιαστής των φόρων κατέβαλε εκ των προτέρων στην κεντρική διοίκηση το ποσό και εξασφάλιζε το δικαίωμα είσπραξης των φόρων από την αντίστοιχη περιοχή.* ***Όπως ήταν επόμενο, ο κάθε ενοικιαστής φόρων αύξανε τα ποσά για την κάθε περιοχή, έτσι που να εισπράττει όχι μόνο το ποσό που είχε δώσει για την ενοικίαση αλλά και να αποκομίζει όσο το δυνατό μεγαλύτερο κέρδος»****.(σελ. 73, ό.π.)*. Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι υπήρχε μια αβάσταχτη φορολογική καταπίεση του φτωχού πληθυσμού. Η πολλαπλή εισπρακτική επίθεση ξεκινά από την κορυφή της οθωμανικής πυραμίδας μέχρι τους κοτζαμπάσηδες, την εκκλησία και λοιπές χριστιανικές ομάδες εξουσίας, οι οποίες φρόντιζαν, να αποκομίσουν τα μέγιστα οικονομικά οφέλη για λογαριασμό τους.

Έχει καταγραφεί, από τον καθηγητή Μ. Ουρσένιους στο Journal of Modern Greek and Byzantine Studies, ότι τα παράπονα των κληρικών το 1675 προς την Πύλη δεν αφορούσαν θέματα βίαιου εξισλαμισμού ή κακομεταχείρισης του ποιμνίου τους αλλά *«το μόνο που φαίνεται να τους*

Το βιβλίο διατίθεται από την Αναρχική Αρχειοθήκη

ενδιαφέρει είναι τα δικά τους, κυρίως οικονομικά, συμφέροντα.(...) Η άπληστη συμπεριφορά των ρασοφόρων προκαλούσε την αγανάκτηση ακόμα και πασάδων, γιατί όξυνε τον κοινωνικό ανταγωνισμό, αναγκάζοντας τους να εμφανίζουν το διαλλακτικό τους προσωπείο» (σελ. 81, ό.π.). Τα ίδια και χειρότερα λαμβάνουν χώρα και κατά την προεπαναστατική περίοδο, όπως για παράδειγμα το 1807, όταν ο πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε', με αφορμή μια αναταραχή στο Αιγαίο, λόγω του νέου ρωσοτουρκικού πολέμου, απευθυνόμενος στους νησιώτες με εγκύκλιο θα γράψει: «...*μὴ τολμήσετε καθ' οἱονδήποτε τρόπον νὰ δεχθῆτε ποτὲ τοὺς ὑπεναντίους καὶ ἐχθροὺς κατὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας*». Τον ίδιο χρόνο, όταν η Κωνσταντινούπολη θ' απειληθεί απ' τον αγγλικό στόλο, ο ίδιος «...*κρατώντας την ποιμαντορική του ράβδο, ηγήθηκε χιλίων εργατών που βοήθησαν στην οικοδόμηση των οχυρώσεων εναντίον των δυτικών εισβολέων*». Αργότερα, το 1821, όπως είναι γνωστό, θα αφορίσει τους πρωταγωνιστές της παραδουνάβιας επιχείρησης και τους εξεγερμένους του Μωρηά, σε μια ύστατη προσπάθεια αναχαίτησης του επαναστατικού χειμάρρου που προχωρούσε πλημμυρίζοντας ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο.

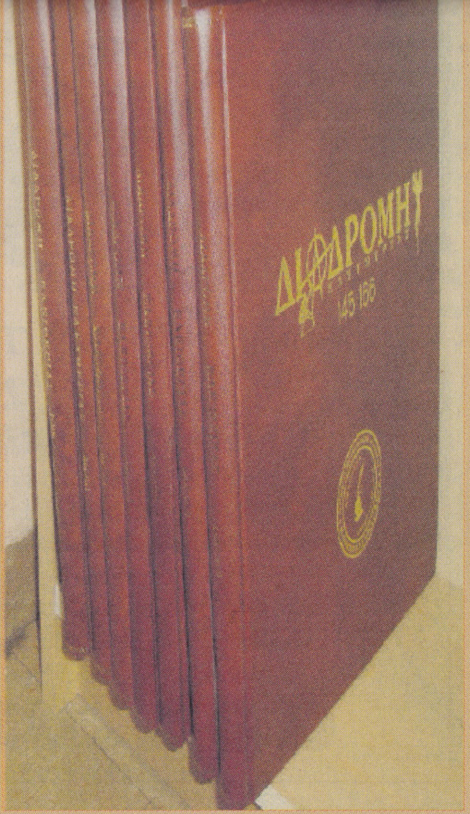
Ένα ερώτημα που τίθεται συχνά-πυκνά σχετικά με το 1821, είναι «τι είδους επανάσταση ήταν; Εθνική, κοινωνική ή και τα δύο;» Πριν απαντηθεί το συγκεκριμένο ερώτημα είναι σκόπιμο να αναφέρουμε, ότι οι ευρωπαϊκές κυρίαρχες εξουσιαστικές ομάδες προσανατολίζονταν από καιρό στο «σπάσιμο» των αυτοκρατοριών, που υπήρχαν στον ευρωπαϊκό χώρο, και στην ανάδυση των εθνικών κρατών. Οι λόγοι ήταν πολλοί: *νικό γίγνεσθαι.(...) η συγκρότηση του ελληνικού κράτους θα επιτευχθεί χάρη σ' ένα πλέγμα κυριαρχικών δραστηριοτήτων που θα απαρτίσουν: η «αστική» επιχείρηση των Φιλικών στις ηγεμονίες, η οικειοποίηση και εκτροπή της επανάστασης των ραγιάδων του «ελλαδικού χώρου» απ' τις χριστιανικές ηγετικές ομάδες και η πολύτροπη παρεμβατική πολιτική των ευρωπαίων κυριάρχων» (σελ.276, ό.π).* Αυτή ήταν, λοιπόν, η μια όψη του 1821, με την αστική-εθνική ιδεολογία παρούσα από τους παροικιακούς χώρους. Η άλλη όψη αφορά την ανατρεπτική δραστηριότητα των καταπιεσμένων του «ελλαδικού» χώρου, όπως άλλωστε έχει καταγραφεί και στα απομνημονεύματα του υπασπιστή του Κολοκοτρώνη, Φωτάκου, όπου γράφει: «*η αληθινή αιτία (εννοεί της επανάστασης) είναι η απελπισία των Ελλήνων οίτινες κλεισθέντες ολόγυρα υπό των τυράννων*» και του Φιλήμονα, υμνητή των Υψηλάντηδων, «...*οι Έλληνες αδύνατο να υποφέρωσι πλέον μιαν κατάστασιν δουλείας και δουλείας τόσον επονείδιστου, εκίνησαν την επανάστασιν των, και όχι αυτή καθ' εαυτήν η εταιρεία*» (σελ.279,ό.π.).

Τα κίνητρα, τα συμφέροντα και οι επιδιώξεις ήταν σαφώς διαφορετικά αλλά ο εχθρός ήταν κοινός, η αποτίναξη για τους μεν και η αντικατάσταση για τους δε, του οθωμανικού ζυγού. Οι εξεγερμένοι μπορεί να αποτίναξαν τον τούρκο δυνάστη αλλά σύντομα κατάλαβαν ότι η νέα εξουσία, φορώντας ένα άλλο προσωπείο, ήρθε για να τους αλλάξει την περπατησιά, να γίνει πιο δυτική, πιο νεωτερική. Πολύ γλαφυρά αναφέρεται σε αυτό το δίπολο Εθνική/Κοινωνική Επανάσταση, ο Γ. Σκαρίμπας: «*Ο κατά μόνον το γένος και το θρή-*

προεπαναστατική περίοδο, όπως για παράδειγμα το 1807, όταν ο πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε', με αφορμή μια αναταραχή στο Αιγαίο, λόγω του νέου ρωσοτουρκικού πολέμου, απευθυνόμενος στους νησιώτες με εγκύκλιο θα γράψει: «*...μὴ τολμήσετε καθ' οἱονδήποτε τρόπον νὰ δεχθῆτε ποτὲ τοὺς ὑπεναντίους καὶ ἐχθροὺς κατὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας*». Τον ίδιο χρόνο, όταν η Κωνσταντινούπολη θ' απειληθεί απ' τον αγγλικό στόλο, ο ίδιος «*...κρατώντας την ποιμαντορική του ράβδο, ηγήθηκε χιλίων εργατών που βοήθησαν στην οικοδόμηση των οχυρώσεων εναντίον των δυτικών εισβολέων*». Αργότερα, το 1821, όπως είναι γνωστό, θα αφορίσει τους πρωταγωνιστές της παραδουνάβιας επιχείρησης και τους εξεγερμένους του Μωρηά, σε μια ύστατη προσπάθεια αναχαίτησης του επαναστατικού χειμάρρου που προχωρούσε πλημμυρίζοντας ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο.

Ένα ερώτημα που τίθεται συχνά-πυκνά σχετικά με το 1821, είναι «τι είδους επανάσταση ήταν; Εθνική, κοινωνική ή και τα δύο;» Πριν απαντηθεί το συγκεκριμένο ερώτημα είναι σκόπιμο να αναφέρουμε, ότι οι ευρωπαϊκές κυρίαρχες εξουσιαστικές ομάδες προσανατολίζονταν από καιρό στο «σπάσιμο» των αυτοκρατοριών, που υπήρχαν στον ευρωπαϊκό χώρο, και στην ανάδυση των εθνικών κρατών. Οι λόγοι ήταν πολλοί: οικονομικοί, **εμπορικοί**, μετάβασης από ένα σύστημα εξουσίας σε ένα άλλο που να πληροί καλύτερα τα νέα δεδομένα που διαμορφώνονταν. Αυτές ήταν οι κυρίαρχες επιλογές και επιδιώξεις. Από την άλλη πλευρά, **οι εξεγέρσεις και επαναστάσεις των χωρικών και αγροτών, για παράδειγμα, επ' ουδενί είχαν ως στόχο τη δημιουργία ενός έθνους-κράτους. Δεν μπορούσαν ούτε καν να το αντιληφθούν ως δομή, όχι να το επιδιώξουν κιόλας.** Αυτό που τους ενδιέφερε ήταν η απελευθέρωσή τους και η αποτίναξη ενός σκληρού και καταπιεστικού καθεστώτος. Εκείνη που επιδίωκε την δημιουργία ενός ελληνικού έθνους-κράτους ήταν χωρίς *πολιτική των ευρωπαίων κυριάρχων» (σελ.276, ό.π)*. Αυτή ήταν, λοιπόν, η μια όψη του 1821, με την αστική-εθνική ιδεολογία παρούσα από τους παροικιακούς χώρους. Η άλλη όψη αφορά την ανατρεπτική δραστηριότητα των καταπιεσμένων του «ελλαδικού» χώρου, όπως άλλωστε έχει καταγραφεί και στα απομνημονεύματα του υπασπιστή του Κολοκοτρώνη, Φωτάκου, όπου γράφει: «*η αληθινή αιτία (εννοεί της επανάστασης) είναι η απελπισία των Ελλήνων οἵτινες κλεισθέντες ολόγυρα υπό των τυράννων*» και του Φιλήμονα, υμνητή των Υψηλάντηδων, «*...οι Έλληνες αδύνατο να υποφέρωσι πλέον μιαν κατάστασιν δουλείας και δουλείας τόσον επονείδιστου, εκίνησαν την επανάστασιν των, και όχι αυτή καθ' εαυτήν η εταιρεία*» (σελ.279,ό.π.).

Τα κίνητρα, τα συμφέροντα και οι επιδιώξεις ήταν σαφώς διαφορετικά αλλά ο εχθρός ήταν κοινός, η αποτίναξη για τους μεν και η αντικατάσταση για τους δε, του οθωμανικού ζυγού. Οι εξεγερμένοι μπορεί να αποτίναξαν τον τούρκο δυνάστη αλλά σύντομα κατάλαβαν ότι η νέα εξουσία, φορώντας ένα άλλο προσωπείο, ήρθε για να τους αλλάξει την περπατησιά, να γίνει πιο δυτική, πιο νεωτερική. Πολύ γλαφυρά αναφέρεται σε αυτό το δίπολο Εθνική/Κοινωνική Επανάσταση, ο Γ. Σκαρίμπας: «*Ο κατά μόνον το γένος και το θρήσκευμά του διαφέρων είναι ένας άγιος, μπρος στον κατά μόνο το «κατεστημένο» του διαφέροντα. - Οι Τούρκοι δεν ήσαν οι χειρότεροι... Ο ελληνικός λαός δε θάκανε την επανάσταση για ν' αποκαταστήσει και πολιτικά τους κοτζαμπάσηδες. Οι λέγοντες ότι η Επανάσταση ήταν μόνον Εθνική, ή είναι αδιάβαστοι, ή δε μας λένε την αλήθεια. Σκοτώνοντας τους Τούρκους ήξερε ότι σκοτώνει το σύμμαχο των κοτζαμπάσηδων. Χωρίς τον αφανισμό πρώτα αυτουνού, δεν μπόραε να ξεπάτωνε τους άλλους. Το ότι σ' αυτό η Επανάσταση γελάστηκε, δεν πάει να πεί διόλου ότι τους εφείσθη. Θα τους πέρναε εν στόματι μαχαίρας. Το ότι νόμισε ότι για τούτο είχε*

ο 8ος τόμος (έτη 2017-2018)
και διατίθεται βιβλιοδετημένος
όπως και οι προηγούμενοι.

Οι προηγούμενοι τόμοι:

1ος τόμος (φύλλα 01-25)
2ος » (φύλλα 26-50)
3ος » (φύλλα 51-75)
4ος » (φύλλα 75-100)
5ος » (φύλλα 101-122)
6ος » (φύλλα 123-144)
7ος » (φύλλα 145-166)
8ος » (φύλλα 167-188)

***

Όσοι/ες επιθυμούν να αποκτήσουν
κάποιον από αυτούς τους τόμους
θα πρέπει να τηλεφωνήσουν
στο 69 73 799 207
ή να επικοινωνήσουν
με την
Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας

πρωταγωνιστές της παραδουνάβιας επιχείρησης και τους εξεγερμένους του Μωρηά, σε μια ύστατη προσπάθεια αναχαίτησης του επαναστατικού χειμάρρου που προχωρούσε πλημμυρίζοντας ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο.

Ένα ερώτημα που τίθεται συχνά-πυκνά σχετικά με το 1821, είναι «τι είδους επανάσταση ήταν; Εθνική, κοινωνική ή και τα δύο;» Πριν απαντηθεί το συγκεκριμένο ερώτημα είναι σκόπιμο να αναφέρουμε, ότι οι ευρωπαϊκές κυρίαρχες εξουσιαστικές ομάδες προσανατολίζονταν από καιρό στο «σπάσιμο» των αυτοκρατοριών, που υπήρχαν στον ευρωπαϊκό χώρο, και στην ανάδυση των εθνικών κρατών. Οι λόγοι ήταν πολλοί: οικονομικοί, **εμπορικοί**, μετάβασης από ένα σύστημα εξουσίας σε ένα άλλο που να πληροί καλύτερα τα νέα δεδομένα που διαμορφώνονταν. Αυτές ήταν οι κυρίαρχες επιλογές και επιδιώξεις. Από την άλλη πλευρά, **οι εξεγέρσεις και επαναστάσεις των χωρικών και αγροτών, για παράδειγμα, επ' ουδενί είχαν ως στόχο τη δημιουργία ενός έθνους-κράτους. Δεν μπορούσαν ούτε καν να το αντιληφθούν ως δομή, όχι να το επιδιώξουν κιόλας.** Αυτό που τους ενδιέφερε ήταν η απελευθέρωσή τους και η αποτίναξη ενός σκληρού και καταπιεστικού καθεστώτος. Εκείνη που επιδίωκε την δημιουργία ενός ελληνικού έθνους-κράτους ήταν χωρίς αμφιβολία η ανασυγκροτούμενη τάξη κυριαρχίας, ουσιαστικά **η τάξη των εμπόρων,** η οποία, με την κατασκευή και επιβολή νέων θεσμών, θα χρησιμοποιήσει ως συνεκτική ιδεολογία την εθνική. *«Ωστόσο, η χάραξη του φαύλου κύκλου των συνεχών συγκροτήσεων και ανασυγκροτήσεων εθνικών κρατών δεν θα κατορθωθεί, φυσικά, με "αστικές" και "εθνικές" επαναστάσεις, αλλά χάρη σε μια ποικιλία βίαιων ή «ειρηνικών» επεμβάσεων στο κυριαρχικό και κοινωστου, εκίνησαν την επανάστασιν των, και όχι αυτή καθ' εαυτήν η εταιρεία»* (σελ.279,ό.π.).

Τα κίνητρα, τα συμφέροντα και οι επιδιώξεις ήταν σαφώς διαφορετικά αλλά ο εχθρός ήταν κοινός, η αποτίναξη για τους μεν και η αντικατάσταση για τους δε, του οθωμανικού ζυγού. Οι εξεγερμένοι μπορεί να αποτίναξαν τον τούρκο δυνάστη αλλά σύντομα κατάλαβαν ότι η νέα εξουσία, φορώντας ένα άλλο προσωπείο, ήρθε για να τους αλλάξει την περπατησιά, να γίνει πιο δυτική, πιο νεωτερική. Πολύ γλαφυρά αναφέρεται σε αυτό το δίπολο Εθνική/Κοινωνική Επανάσταση, ο Γ. Σκαρίμπας: *«Ο κατά μόνον το γένος και το θρήσκευμά του διαφέρων είναι ένας άγιος, μπρος στον κατά μόνο το «κατεστημένο» του διαφέροντα. - Οι Τούρκοι δεν ήσαν οι χειρότεροι... Ο ελληνικός λαός δε θάκανε την επανάσταση για ν' αποκαταστήσει και πολιτικά τους κοτζαμπάσηδες. Οι λέγοντες ότι η Επανάσταση ήταν μόνον Εθνική, ή είναι αδιάβαστοι, ή δε μας λένε την αλήθεια. Σκοτώνοντας τους Τούρκους ήξερε ότι σκοτώνει το σύμμαχο των κοτζαμπάσηδων. Χωρίς τον αφανισμό πρώτα αυτουνού, δεν μπόραε να ξεπάτωνε τους άλλους. Το ότι σ' αυτό η Επανάσταση γελάστηκε, δεν πάει να πεί διόλου ότι τους εφείσθη. Θα τους πέρναε εν στόματι μαχαίρας. Το ότι νόμισε ότι για τούτο είχε καιρό, αυτό την έφαγε... Η Επανάσταση απότυχε...»* (Γ. Σκαρίμπας, Το 1821 και η Αλήθεια, Κάκτος, 1975).

Ας ελπίσουμε και ας πιστέψουμε, λοιπόν, ότι η επόμενη επανάσταση που θα αναλάβει δράση στη βαλκανική χερσόνησο δεν θα ξεγελαστεί και θα οδεύσει μέχρι τέλους στην κοινωνική απελευθέρωση. Για την δημιουργία ενός ελεύθερου κοινοτικού βίου της υπαίθρου!

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Φοβάμαι, άρα υπάρχω

Η ασθένεια της ευυπόληπτης καρμανιόλας προς τέρψη της οφθαλμοφανούς εξαπάτησης συναντάται σε κάθε εποχή (για να μην πούμε πως προηγείται της εποχής της). Πρόκειται για ασθένεια μακροχρόνια και υποτροπιάζουσα. Μερικά από τα συμπτώματα που έχουν αναφερθεί στα γεωγραφικά μήκη και πλάτη της γης είναι μούδιασμα, αδιαφορία, αστάθεια, έλλειψη επικοινωνίας με το φυσικό περιβάλλον, αίσθηση εγκατάλειψης, δυσφορία, ακράτεια, εγωκεντρισμός, τάσεις αυτοκαταστροφής και διαφυγής από την πραγματικότητα.

Τα άτομα που πάσχουν από την παραπάνω νόσο συνήθως ζούνε σύμφωνα με όσα τους έχουν πει κι όχι με όσα τους ταιριάζουν. Για την ακρίβεια δεν μπήκαν καν στον κόπο να αναζητήσουν τι είναι αυτό που τους ταιριάζει και κυρίως ποιοι είναι. Συμπεριφέρονται στη ζωή όπως σε ένα ρούχο που το φοράνε καθημερινά μέχρι τη στιγμή που θα το βαρεθούνε και θα το πετάξουν ενώ θα μπορούσαν να το χαρίσουν.

Οι άνθρωποι στις μοντέρνες κοινωνίες έχουν την τάση να βουλιάζουν όλο και πιο βαθιά στην κινούμενη άμμο της καταναλωτικής συνήθειας πιστεύοντας πως με αυτό τον τρόπο θα καταφέρουν να γεμίζουν τα κενά που χάσκουν σαν κρατήρες μέσα στην ψυχή τους. Μέσα από την άρνηση αντιμετώπισης των προβλημάτων τους διακόπτουν τη φυσική εξέλιξη του είναι τους κατακερματίζοντας την όποια ευνοϊκή αντιπαράθεση με τον εαυτό τους. Αρέσκονται να τους ακούν κι όχι να ακούνε, μεταφέροντας το βάρος της υπόστασής τους στην πιο εύκολη λύση των πάντων: ξεφυλλίζοντας τις σελίδες της ζωής αντί να τις γράψουν. Είναι κάτι σαν νοητική ανεπάρκεια. Είναι τόσο θλιβερό κι επικίνδυνο να αντιλαμβάνεσαι τις δυνατότητες που κρύβει ένας άνθρωπος και να μην επιθυμεί να συντελέσει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής του αναζήτησης.

Οι κοινωνίες αφαιμάζουν καθημερινά τους ανθρώπους, τους πνίγουν με νόμους θεϊκούς, τους εξουσιάζουν με τη

θρωπο πως είναι ανίσχυρος και ανίκανος έτσι ώστε να εγκαθιδρύσουν τη δυναστεία τους πίνοντας και τρώγοντας από εκείνα που δεν τους ανήκουν. Κι ο όχλος πάντα εκεί: ανέκφραστος κι ακούραστος να περιμένει να έρθουν καλύτερες μέρες (λες και πρόκειται για ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν που αγοράζεται με πίστωση). Χρόνια πάσχοντες από «κάτι» που δεν το γνωρίζουν αλλά ούτε και διατίθενται να το γνωρίσουν.

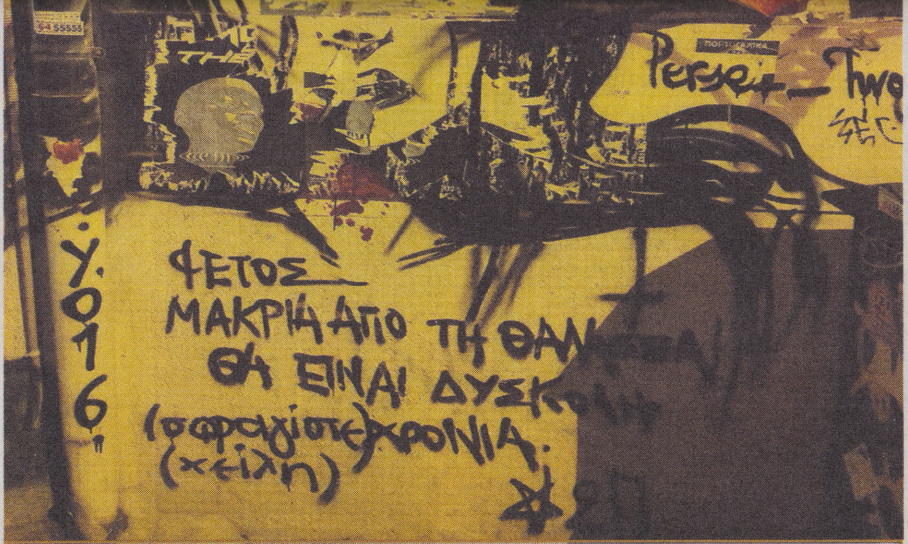
Κανείς δεν θα προλάβει να αποκτήσει όσα του ανα-

σιωπηλή διαμαρτυρία και η ηχηρή αδιαφορία, η άγνοια και η ηθική της υποκρισίας και της αναμφίβολης υποταγής στην παράδοση του αλάθητου, αλώβητου και του άβατου της οικογενειακής ευτυχίας.

Πόσα στόματα μένουν κλειστά; Πόσα θύματα προσφέρονται στο βωμό της διαστροφικής αποκλειστικότητας και κτητικότητας; Αριθμημένα ζωντανά πτώματα τυλιγμένα με απόγνωση ποζάρουν μπροστά από βιτρίνες εξερευνώντας με τα άδεια τους μάτια το κύμα της ζωής. Άλλο ένα θύμα, άλλο ένα όνομα, άλλη μια ιστορία με ανώνυμους πρωταγωνιστές. Όσο εμείς συνεχίσουμε να δρέπουμε τις δάφνες μας και να υπολογίζουμε την αξία μας καταμετρώντας φίλους, χρήματα, περιουσίες και γνώσεις, τόσο θα τρέχουμε με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς αυτό που τρέμουμε και να κατονομάσουμε: το θάνατο. Όσο απομακρυνόμαστε από πράγματα, καταστάσεις, ανθρώπους τόσο η διαδρομή προς την αλήθεια (μας) ξεκαθαρίζει.

Ξεχάσαμε να ακούμε τους ήχους στις ιστορίες που μας διηγούνται. Για να δούμε μια εικόνα δεν αρκεί να φανταστούμε μόνο τα χρώματα ή τις φυσιογνωμίες: πρέπει να φανταστούμε και τους ήχους. Οι ήχοι της ζωής δεν θα μας ξεγελάσουν όσο οι εικόνες: από το βουβό κλάμα μέχρι το ανυπόφορο γέλιο ή το τρίξιμο των δοντιών. Οι ήχοι ασφυκτιούν μέχρι τη στιγμή που θα απελευθερωθούν στο σύμπαν.

Κανονικότητα δεν είναι τα σκατά που μας υποχρέωσαν να ζήσουμε ούτε τα κούφια λόγια των πνευματικών. Κανονικότητα δεν είναι να γνωρίζεις τα πάντα αλλά όσα χρειάζονται στον καθένα μας για να ζήσει αρμονικά με τη φύση. Κανονικότητα δεν είναι να δουλεύουμε χωρίς να απολαμβάνουμε ή να απολαμβάνουμε μόνο εμείς με τους δικούς μας κι οι υπόλοιποι να πεθαίνουν από πείνα. Κανονικότητα δεν είναι να παράγουμε πολιτισμό δημιουργώντας πλανήτες από σκουπίδια και λύματα αλλά να εκφραζόμαστε μέσα από τα τραγούδια, τις τέχνες, τη ζωγραφική, την ποίηση

Φοβάμαι, άρα υπάρχω

ας με το φυσικό περιβάλλον, αίσθηση εγκατάλειψης, δυσφορία, ακράτεια, εγωκεντρισμός, τάσεις αυτοκαταστροφής και διαφυγής από την πραγματικότητα.

Τα άτομα που πάσχουν από την παραπάνω νόσο συνήθως ζούνε σύμφωνα με όσα τους έχουν πει κι όχι με όσα τους ταιριάζουν. Για την ακρίβεια δεν μπήκαν καν στον κόπο να αναζητήσουν τι είναι αυτό που τους ταιριάζει και κυρίως ποιοι είναι. Συμπεριφέρονται στη ζωή όπως σε ένα ρούχο που το φοράνε καθημερινά μέχρι τη στιγμή που θα το βαρεθούνε και θα το πετάξουν ενώ θα μπορούσαν να το χαρίσουν.

Οι άνθρωποι στις μοντέρνες κοινωνίες έχουν την τάση να βουλιάζουν όλο και πιο βαθιά στην κινούμενη άμμο της καταναλωτικής συνήθειας πιστεύοντας πως με αυτό τον τρόπο θα καταφέρουν να γεμίζουν τα κενά που χάσκουν σαν κρατήρες μέσα στην ψυχή τους. Μέσα από την άρνηση αντιμετώπισης των προβλημάτων τους διακόπτουν τη φυσική εξέλιξη του είναι τους κατακερματίζοντας την όποια ευνοϊκή αντιπαράθεση με τον εαυτό τους. Αρέσκονται να τους ακούν κι όχι να ακούνε, μεταφέροντας το βάρος της υπόστασής τους στην πιο εύκολη λύση των πάντων: ξεφυλλίζοντας τις σελίδες της ζωής αντί να τις γράψουν. Είναι κάτι σαν νοητική ανεπάρκεια. Είναι τόσο θλιβερό κι επικίνδυνο να αντιλαμβάνεσαι τις δυνατότητες που κρύβει ένας άνθρωπος και να μην επιθυμεί να συντελέσει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής του αναζήτησης.

Οι κοινωνίες αφαιμάζουν καθημερινά τους ανθρώπους, τους πνίγουν με νόμους θεϊκούς, τους εξουσιάζουν με τη δύναμη των όπλων, τους αλλοιώνουν με παρανοϊκές φοβίες, τους αποθαρρύνουν να ακολουθήσουν κάθε τι νέο και διαφορετικό, τους «τελειοποιούν» σε αντικείμενα δίχως πνοή και σθένος, δίχως όραμα και ζωή. Κανένας νόμος έως τώρα δεν κατάφερε να νικήσει την αδικία. Η αδικία θα σταματήσει μόνο όταν και εάν το επιτρέψει ο άνθρωπος με τη στάση του και την άφοβη κρίση του να εξηγήσει πρώτα τον κόσμο μέσα του κι ύστερα έξω από το κουβούκλιό του.

Η ομορφιά της ζωής είναι να ψάχνεις στα πιο σκοτεινά σημεία (σου) με συντροφιά τους χτύπους της καρδιάς σου και την πεποίθηση πως κάπου εκεί έξω σε περιμένει το φως. Αντί να γινόμαστε αυταρχικοί και μίζεροι ας οραματιστούμε τον άνθρωπο που θα ζει ελεύθερος. Αντί να τρέμουμε στην ιδέα πως αύριο θα χαθούμε ας μάθουμε να ζούμε την κάθε μέρα με τα πάνω και τα κάτω της. Αντί να δημιουργούμε ένα ψεύτικο προφίλ ας μι-

θρωπο πως είναι ανίσχυρος και ανίκανος έτσι ώστε να εγκαθιδρύσουν τη δυναστεία τους πίνοντας και τρώγοντας από εκείνα που δεν τους ανήκουν. Κι ο όχλος πάντα εκεί: ανέκφραστος κι ακούραστος να περιμένει να έρθουν καλύτερες μέρες (λες και πρόκειται για ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν που αγοράζεται με πίστωση). Χρόνια πάσχοντες από «κάτι» που δεν το γνωρίζουν αλλά ούτε και διατίθενται να το γνωρίσουν.

Κανείς δεν θα προλάβει να αποκτήσει όσα του αναλογούν γιατί πολύ απλά τίποτα (και κανένας) δεν μας ανήκει. Έχουμε τη συνήθεια να μιλάμε με υπονοούμενα αποφεύγοντας συστηματικά να πούμε με δυο λέξεις τι είναι αυτό που ζητάμε από τον άλλο και αν μπορεί και θέλει να μας το δώσει. Πχ ζητάμε από κάποιον να μας αγαπά, να μας φροντίζει και να μας υποστηρίζει χωρίς να λάβουμε υπόψη μας εάν αυτός ο κάποιος έχει τη δυνατότητα ή την επιθυμία να το πράξει. Οι ανθρώπινες σχέσεις γίνονται όλο και πιο δύσκολες και τούτο οφείλεται στην επιβεβλημένη κοινωνική «ηθική» που σκοπό έχει να διαλύσει κάθε τι όμορφο και φυσικό μετατρέποντάς το σε άλλη μια κοινωνική ανταλλαγή με σκοπό το κέρδος και τη διατήρηση των νόμων προσφοράς και ζήτησης.

Με δυο λόγια: πουλάμε και αγοράζουμε συνειδήσεις, άτομα, σχέσεις, ζωή. Ακόμη και με το θάνατο διαπραγματευόμαστε (λες και υπάρχει περίπτωση να τον αποφύ-

με απόγνωση ποζάρουν μπροστά από βιτρίνες εξερευνώντας με τα άδεια τους μάτια το κύμα της ζωής. Άλλο ένα θύμα, άλλο ένα όνομα, άλλη μια ιστορία με ανώνυμους πρωταγωνιστές. Όσο εμείς συνεχίσουμε να δρέπουμε τις δάφνες μας και να υπολογίζουμε την αξία μας καταμετρώντας φίλους, χρήματα, περιουσίες και γνώσεις, τόσο θα τρέχουμε με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς αυτό που τρέμουμε και να κατονομάσουμε: το θάνατο. Όσο απομακρυνόμαστε από πράγματα, καταστάσεις, ανθρώπους τόσο η διαδρομή προς την αλήθεια (μας) ξεκαθαρίζει.

Ξεχάσαμε να ακούμε τους ήχους στις ιστορίες που μας διηγούνται. Για να δούμε μια εικόνα δεν αρκεί να φανταστούμε μόνο τα χρώματα ή τις φυσιογνωμίες: πρέπει να φανταστούμε και τους ήχους. Οι ήχοι της ζωής δεν θα μας ξεγελάσουν όσο οι εικόνες: από το βουβό κλάμα μέχρι το ανυπόφορο γέλιο ή το τρίξιμο των δοντιών. Οι ήχοι ασφυκτιούν μέχρι τη στιγμή που θα απελευθερωθούν στο σύμπαν.

Κανονικότητα δεν είναι τα σκατά που μας υποχρέωσαν να ζήσουμε ούτε τα κούφια λόγια των πνευματικών. Κανονικότητα δεν είναι να γνωρίζεις τα πάντα αλλά όσα χρειάζονται τον καθένα μας για να ζήσει αρμονικά με τη φύση. Κανονικότητα δεν είναι να δουλεύουμε χωρίς να απολαμβάνουμε ή να απολαμβάνουμε μόνο εμείς με τους δικούς μας κι οι υπόλοιποι να πεθαίνουν από πείνα. Κανονικότητα δεν είναι να παράγουμε πολιτισμό δημιουργώντας πλανήτες από σκουπίδια και λύματα αλλά να εκφραζόμαστε μέσα από τα τραγούδια, τις τέχνες, τη ζωγραφική, την ποίηση, ανακαλύπτοντας τον μοναδικό κόσμο που βρεθήκαμε να ζούμε. Κανονικότητα δεν είναι να απολογούμαστε για τις επιλογές μας αλλά να τις στηρίζουμε.

Καλλωπίζοντας ένα σαθρό σύστημα κι αποδίδοντάς του μαγικές δυνάμεις δεν καταφέρνεις τίποτα άλλο από το να το συντηρείς και να το κληροδοτείς στους επόμενους. Μια μισογκρεμισμένη γέφυρα δεν θα αντέξει το βάρος σου όσο προσεκτικά κι αν τη διασχίσεις. Κόσμος περιμένει υπομονετικά έξω από καταστήματα και τράπεζες, έξω από θεματικά πάρκα και ναούς. Κόσμος περιμένει την επόμενη βδομάδα, τον επόμενο χρόνο, την αύξηση των εσόδων του, μια αγκαλιά, έναν φίλο, τον έρωτα, μια καλή χειρονομία, μια κουβέντα, ένα ραντεβού, κόσμος στημένος έξω από συσσίτια, κοιμητήρια, ουρητήρια. Κόσμος έξω από το γνώριμο στήνεται και στήνει ανθρώπους σε ουρές για να περάσει η ώρα του χωρίς σκέψεις και προβληματισμούς για το αύριο.

Φοβάμαι, άρα υπάρχω

ραδία στην κινούμενη άμμο της καταναλωτικής συνήθειας πιστεύοντας πως με αυτό τον τρόπο θα καταφέρουν να γεμίζουν τα κενά που χάσκουν σαν κρατήρες μέσα στην ψυχή τους. Μέσα από την άρνηση αντιμετώπισης των προβλημάτων τους διακόπτουν τη φυσική εξέλιξη του είναι τους κατακερματίζοντας την όποια ευνοϊκή αντιπαράθεση με τον εαυτό τους. Αρέσκονται να τους ακούν κι όχι να ακούνε, μεταφέροντας το βάρος της υπόστασής τους στην πιο εύκολη λύση των πάντων: ξεφυλλίζοντας τις σελίδες της ζωής αντί να τις γράψουν. Είναι κάτι σαν νοητική ανεπάρκεια. Είναι τόσο θλιβερό κι επικίνδυνο να αντιλαμβάνεσαι τις δυνατότητες που κρύβει ένας άνθρωπος και να μην επιθυμεί να συντελέσει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής του αναζήτησης.

Οι κοινωνίες αφαιμάζουν καθημερινά τους ανθρώπους, τους πνίγουν με νόμους θεϊκούς, τους εξουσιάζουν με τη δύναμη των όπλων, τους αλλοιώνουν με παρανοϊκές φοβίες, τους αποθαρρύνουν να ακολουθήσουν κάθε τι νέο και διαφορετικό, τους «τελειοποιούν» σε αντικείμενα δίχως πνοή και σθένος, δίχως όραμα και ζωή. Κανένας νόμος έως τώρα δεν κατάφερε να νικήσει την αδικία. Η αδικία θα σταματήσει μόνο όταν και εάν το επιτρέψει ο άνθρωπος με τη στάση του και την άφοβη κρίση του να εξηγήσει πρώτα τον κόσμο μέσα του κι ύστερα έξω από το κουβούκλιό του.

Η ομορφιά της ζωής είναι να ψάχνεις στα πιο σκοτεινά σημεία (σου) με συντροφιά τους χτύπους της καρδιάς σου και την πεποίθηση πως κάπου εκεί έξω σε περιμένει το φως. Αντί να γινόμαστε αυταρχικοί και μίζεροι ας οραματιστούμε τον άνθρωπο που θα ζει ελεύθερος. Αντί να τρέμουμε στην ιδέα πως αύριο θα χαθούμε ας μάθουμε να ζούμε την κάθε μέρα με τα πάνω και τα κάτω της. Αντί να δημιουργούμε ένα ψεύτικο προφίλ ας μιλήσουμε αληθινά για τα θέλω μας. Αντί να θεοποιούμε καταστάσεις και ανθρώπους ας ρίξουμε μια ματιά στον ουρανό κι ύστερα ας κοιτάξουμε τον κόσμο γύρω μας. Όλα μας ενώνουν με όλους: από την ανάσα μέχρι τον τρόπο που κινούμαστε.

Φρόντισαν να μας πείσουν πως είμαστε καλύτεροι ή χειρότεροι συγκριτικά με τους άλλους. Αφού κάλυψαν τις δικές τους ανάγκες με ψέματα και συμβιβασμούς ήρθαν ύστερα να μας χωρίσουν σε τάξεις και να μας δώσουν τίτλους κι υποσχέσεις. Το κύριο μέλημα των ισχυρών ανέκαθεν ήταν να πείσουν τον άνθρωπο πως είναι ανίσχυρος και ανίκανος έτσι ώστε να εγκαθιδρύσουν τη δυναστεία τους πίνοντας και τρώγοντας από εκείνα που δεν τους ανήκουν. Κι ο όχλος πάντα εκεί: ανέκφραστος κι ακούραστος να περιμένει να έρθουν καλύτερες μέρες (λες και πρόκειται για ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν που αγοράζεται με πίστωση). Χρόνια πάσχοντες από «κάτι» που δεν το γνωρίζουν αλλά ούτε και διατίθενται να το γνωρίσουν.

Κανείς δεν θα προλάβει να αποκτήσει όσα του αναλογούν γιατί πολύ απλά τίποτα (και κανένας) δεν μας ανήκει. Έχουμε τη συνήθεια να μιλάμε με υπονοούμενα αποφεύγοντας συστηματικά να πούμε με δυο λέξεις τι είναι αυτό που ζητάμε από τον άλλο και αν μπορεί και θέλει να μας το δώσει. Πχ ζητάμε από κάποιον να μας αγαπά, να μας φροντίζει και να μας υποστηρίζει χωρίς να λάβουμε υπόψη μας εάν αυτός ο κάποιος έχει τη δυνατότητα ή την επιθυμία να το πράξει. Οι ανθρώπινες σχέσεις γίνονται όλο και πιο δύσκολες και τούτο οφείλεται στην επιβεβλημένη κοινωνική «ηθική» που σκοπό έχει να διαλύσει κάθε τι όμορφο και φυσικό μετατρέποντάς το σε άλλη μια κοινωνική ανταλλαγή με σκοπό το κέρδος και τη διατήρηση των νόμων προσφοράς και ζήτησης.

Με δυο λόγια: πουλάμε και αγοράζουμε συνειδήσεις, άτομα, σχέσεις, ζωή. Ακόμη και με το θάνατο διαπραγματευόμαστε (λες και υπάρχει περίπτωση να τον αποφύγουμε). Τάζουμε και υποτάσσουμε. Και για να τα έχουμε καλά με όλους και να (απο)δείξουμε και την ευαισθησία μας αφιερώνουμε κι από μια μέρα στην παγκόσμια ηλιθιότητα κι ανοχή. Τι να πεις; Στα ημερολόγια, εκτός των συνηθισμένων ημερών θα αναφέρονται και οι ειδικές παγκόσμιες μέρες να υπενθυμίζουν στο κοινό το γελοίο του πράγματος και το μεγαλείο του θαύματος να αντικατοπτρίζεται (η ανέχεια, η πείνα, οι αρρώστιες, η βία, ο εθελοντισμός, η αλληλεγγύη), η αληθινή μορφή των πραγμάτων στον καθρέφτη της φιλήσυχης-φιλάνθρωπης κοινωνίας. Πίσω από κάθε τραγικό γεγονός βρίσκεται η

χρώματα ή τις φυσιογνωμίες. Πρέπει να φανταστούμε και τους ήχους. Οι ήχοι της ζωής δεν θα μας ξεγελάσουν όσο οι εικόνες: από το βουβό κλάμα μέχρι το ανυπόφορο γέλιο ή το τρίξιμο των δοντιών. Οι ήχοι ασφυκτιούν μέχρι τη στιγμή που θα απελευθερωθούν στο σύμπαν.

Κανονικότητα δεν είναι τα σκατά που μας υποχρέωσαν να ζήσουμε ούτε τα κούφια λόγια των πνευματικών. Κανονικότητα δεν είναι να γνωρίζεις τα πάντα αλλά όσα χρειάζονται στον καθένα μας για να ζήσει αρμονικά με τη φύση. Κανονικότητα δεν είναι να δουλεύουμε χωρίς να απολαμβάνουμε ή να απολαμβάνουμε μόνο εμείς με τους δικούς μας κι οι υπόλοιποι να πεθαίνουν από πείνα. Κανονικότητα δεν είναι να παράγουμε πολιτισμό δημιουργώντας πλανήτες από σκουπίδια και λύματα αλλά να εκφραζόμαστε μέσα από τα τραγούδια, τις τέχνες, τη ζωγραφική, την ποίηση, ανακαλύπτοντας τον μοναδικό κόσμο που βρεθήκαμε να ζούμε. Κανονικότητα δεν είναι να απολογούμαστε για τις επιλογές μας αλλά να τις στηρίζουμε.

Καλλωπίζοντας ένα σαθρό σύστημα κι αποδίδοντάς του μαγικές δυνάμεις δεν καταφέρνεις τίποτα άλλο από το να το συντηρείς και να το κληροδοτείς στους επόμενους. Μια μισογκρεμισμένη γέφυρα δεν θα αντέξει το βάρος σου όσο προσεκτικά κι αν τη διασχίσεις. Κόσμος περιμένει υπομονετικά έξω από καταστήματα και τράπεζες, έξω από θεματικά πάρκα και ναούς. Κόσμος περιμένει την επόμενη βδομάδα, τον επόμενο χρόνο, την αύξηση των εσόδων του, μια αγκαλιά, έναν φίλο, τον έρωτα, μια καλή χειρονομία, μια κουβέντα, ένα ραντεβού, κόσμος στημένος έξω από συσσίτια, κοιμητήρια, ουρητήρια. Κόσμος έξω από το γνώριμο στήνεται και στήνει ανθρώπους σε ουρές για να περάσει η ώρα του χωρίς σκέψεις και προβληματισμούς για το αύριο.

Όλα ξεκίνησαν από ένα κουτί: όσο μικραίνει το κουτί τόσο μεγαλώνει η απογοήτευση και η δυστυχία του κόσμου. Πανικόβλητοι τρέχουν και δε φτάνουν. Μικροκαμωμένοι άνθρωποι καλούνται να λύσουν το μυστήριο της ζωής και την εξήγηση του θανάτου. Κανείς δεν παρατηρεί τα φύλλα των δέντρων που αλλάζουν χρώμα το φθινόπωρο.

Ένας κόσμος πληροφορεί και πληροφορείται με υπερβολικό υλικό. Πού να βρεθεί χρόνος για επικοινωνία και σχέσεις; Όλα στο πόδι, όλα στο μικροσκόπιο της κατανάλωσης. Όλοι εξετάζουν κι εξετάζονται σε μαθήματα έκτακτης ανάγκης. Η ανάγκη να ζήσεις αναβάλλεται επ΄

αόριστον. Κάνεις γύρους από κεκτημένη ταχύτητα. Όταν σταματήσεις να τρέχεις τότε θα βρεθείς αντιμέτωπος με την άλλη όψη του νομίσματος και τότε θα χρειαστεί να αναθεωρήσεις, αλλά μη φοβάσαι, υπάρχει λύση και για αυτό: κάνε πως κοιμάσαι κι αν δυσκολεύεσαι υπάρχουν και τα χάπια. Χάπι για την αυπνία, χάπι για τη βουλιμία, χάπι για την κατάθλιψη, χάπι για τη λίμπιντο, χάπι για την καθυστέρηση του γήρατος, χάπι για να μην πάρεις άλλα χάπια, χάπι για να ξεχνάς, χάπι για να θυμάσαι, χάπι για καλή φυσική κατάσταση και γερά κόκκαλα, χάπι για να είσαι πάντα σε ετοιμότητα στις καθημερινές δυσκολίες, χάπι για τη δυσκοιλιότητα, χάπι για την απώλεια συγκέντρωσης, χάπι για τη διαφορετικότητα, χάπι για την εγκληματική αδιαφορία, χάπι για να είσαι φρόνιμος, χάπι για να αλλάζει η διάθεσή σου ανάλογα με την περίσταση.

Ανάμεσα σε τόσες γλώσσες καμμία δεν ταιριάζει με εκείνη που τροφοδοτείται από την ορμή μας να δραπετεύσουμε από το μαγικό κουτί και να ζητιανέψουμε λίγη από τη σοφία της φύσης και την ομορφιά του να είσαι (εσύ) όπως σε φαντάστηκες. Ο κόσμος μας είναι αυτό που βλέπουμε κι αυτό που ακούμε: ούτε μικρός ούτε μεγάλος, ούτε φιλικός ούτε αφιλόξενος, ούτε φτωχός ούτε πλούσιος, ούτε αφέντης ούτε δούλος. Η μανία του ανθρώπου να θεωρεί τον εαυτό του ιδιοκτήτη (άψυχων κι έμψυχων) ή αθάνατο έχει θεμελιώσει τη μονολιθική τάση τού διαίρει και βασίλευε. Μοναδικοί και μοναχικοί ως όντα, ιδιόμορφοι κι απρόβλεπτοι, συντροφικοί κι αλληλέγγυοι, ασταθείς και περίεργοι, άλλοτε με φιλικές κι άλλοτε με εχθρικές διαθέσεις, αναλύουμε τις σταγόνες και πνιγόμαστε στον ωκεανό.

Κάποτε σκεφτόμασταν, σήμερα καταναλώνουμε. Οι σκέψεις τράπηκαν σε φυγή, τα όνειρα μολύνθηκαν από τον ιό της αισχροκέρδειας. Κάλπικοι ισχυρισμοί αποκτούν υπόσταση με την αμέριστη συμπαράσταση τοκοφόρων ελπιδοφόρων υποκατάστατων. Με άδειες κλεψύδρες χρονομετρούμε τα βήματά μας στην επιφάνεια της ύλης. Πόσο δύσκολο είναι να ξυπνήσεις ένα πρωί να κοιτάξεις τη μέρα είτε με συννεφιά είτε με ήλιο και να τραβήξεις κατευθείαν το δρόμο σου προς τη σπηλιά του ανώνυμου πλήθους; Να μείνεις για λίγη ώρα κοντά στις κινούμενες κούκλες και να αφουγκραστείς μαζί τους την αναπνοή της ζωής, του χνώτου, και της έκρηξης που συμβαίνει εκείνη τη στιγμή από τα χιλιάδες συναισθήματα που προβάλλουν μέσα από τα μάτια μας κι ας κάνουμε τα πάντα για να τα καμουφλάρουμε και να τα κρύψουμε από εμάς και τους γύρω μας. Πόσες μέρες και νύχτες μας μένουν; Κανείς δεν γνωρίζει.

Γιατί θα πρέπει να ζούμε σαν τα αρνητικά ενός φιλμ κι όχι σαν ζωντανές φιγούρες που αντιμετωπίζουμε με θάρρος τον ψεγαδιασμένο εαυτό μας; Το να ζεις παριστάνοντας κάτι που δεν είσαι μόνο αρνητικό φορτίο θα έχει για τη ζωή (τόσο τη δική μας όσο και των άλλων). Ας σπάσουμε σιγά σιγά τους κρίκους της αόρατης αλυσίδας που πνίγει το άτομό μας κι ας απελευθερωθούμε από τα δεσμά των κοινωνικών αμφιέσεων. Στη ζωή θα πληγωθούμε και θα πληγώσουμε, θα διαφωνήσουμε, θα απομακρυνθούμε ή θα έρθουμε πιο κοντά με κάποιους, θα ονειρευτούμε, θα (εξο)οργιστούμε. Αργά ή γρήγορα θα φανερωθούν όλα εκείνα που φοβόμασταν να αντιμετωπίσουμε. Κάθε μας φοβία –παλιά ή καινούρια– πρέπει να μας προβληματίζει, να μας ωθεί να βρούμε τρόπους εξόδου από αυτήν κι όχι να μας κρατά υποχείρια σε καταστάσεις που δεν οδηγούν πουθενά.

Η αναρχία σίγουρα έχει άλλο νόημα κι εξήγηση για τον καθένα. Σε ένα σημείο που θα συμφωνήσουμε (θεωρώ) οι περισσότεροι είναι η αγάπη για τη ζωή και για να μπορέσουμε να συμβιώσουμε και να ζήσουμε θα πρέπει να είμαστε ελεύθεροι επομένως να μη φερόμαστε ως αυριανοί εξουσιαστές. Όταν αγαπάς τη ζωή αυτομάτως αφαιρείται κάθε στοιχείο εκμετάλλευσης κι εξουσίας πάνω σε άλλους. Μέσα από τη νοοτροπία και τη φιλοσοφία της αναρχίας ξετυλίγεται το κουβάρι της γνώσης και του σεβασμού για τη φύση και για κάθε πλάσμα που ζει σε αυτή. Το να συμπεριφερόμαστε υπεροπτικά δεν θα μας οδηγήσει στην ελευθερία, αλλά στη σκλαβιά. Κι όπως έχει αποδειχθεί από την έως τώρα ιστορική πορεία του ανθρώπου θα υποστούμε το μεγαλύτερο κακό που δεν είναι άλλο από τη χρονοτριβή και την υποταγή μας σε κάτι που κανείς δεν δύναται να εξηγήσει την ύπαρξή του αλλά παραμένει ο κυριότερος λόγος φυλάκισής του σε (μικρά-μεγάλα) μαγικά κουτιά (από όπου κι αν προέρχονται).

«Εμείς οι αναρχικοί δεν θέλουμε να απελευθερώσουμε τους ανθρώπους. Θέλουμε οι άνθρωποι να απελευθερώσουν τους εαυτούς τους». Ερρικο Μαλατεστα

Ophelia

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ συμβάντος στὰ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΝΕΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Ἂν ἱστορία εἶναι

αυτοι οι αγωνες

άλλα χάπια, χάπι για να ξεχνάς, χάπι για να θυμάσαι, χάπι για καλή φυσική κατάσταση και γερά κόκκαλα, χάπι για να είσαι πάντα σε ετοιμότητα στις καθημερινές δυσκολίες, χάπι για τη δυσκοιλιότητα, χάπι για την απώλεια συγκέντρωσης, χάπι για τη διαφορετικότητα, χάπι για την εγκληματική αδιαφορία, χάπι για να είσαι φρόνιμος, χάπι για να αλλάζει η διάθεσή σου ανάλογα με την περίσταση.

Ανάμεσα σε τόσες γλώσσες καμμία δεν ταιριάζει με εκείνη που τροφοδοτείται από την ορμή μας να δραπετεύσουμε από το μαγικό κουτί και να ζητιανέψουμε λίγη από τη σοφία της φύσης και την ομορφιά του να είσαι (εσύ) όπως σε φαντάστηκες. Ο κόσμος μας είναι αυτό που βλέπουμε κι αυτό που ακούμε: ούτε μικρός ούτε μεγάλος, ούτε φιλικός ούτε αφιλόξενος, ούτε φτωχός ούτε πλούσιος, ούτε αφέντης ούτε δούλος. Η μανία του ανθρώπου να θεωρεί τον εαυτό του ιδιοκτήτη (άψυχων κι έμψυχων) ή αθάνατο έχει θεμελιώσει τη μονολιθική τάση τού διαίρει και βασίλευε. Μοναδικοί και μοναχικοί ως όντα, ιδιόμορφοι κι απρόβλεπτοι, συντροφικοί κι αλληλέγγυοι, ασταθείς και περίεργοι, άλλοτε με φιλικές κι άλλοτε με εχθρικές διαθέσεις, αναλύουμε τις σταγόνες και πνιγόμαστε στον ωκεανό.

Κάποτε σκεφτόμασταν, σήμερα καταναλώνουμε. Οι σκέψεις τράπηκαν σε φυγή, τα όνειρα μολύνθηκαν από κινούμενες κούκλες και να αφουγκραστείς μαζί τους την αναπνοή της ζωής, του χνώτου, και της έκρηξης που συμβαίνει εκείνη τη στιγμή από τα χιλιάδες συναισθήματα που προβάλλουν μέσα από τα μάτια μας κι ας κάνουμε τα πάντα για να τα καμουφλάρουμε και να τα κρύψουμε από εμάς και τους γύρω μας. Πόσες μέρες και νύχτες μας μένουν; Κανείς δεν γνωρίζει.

Γιατί θα πρέπει να ζούμε σαν τα αρνητικά ενός φιλμ κι όχι σαν ζωντανές φιγούρες που αντιμετωπίζουμε με θάρρος τον ψεγαδιασμένο εαυτό μας; Το να ζεις παριστάνοντας κάτι που δεν είσαι μόνο αρνητικό φορτίο θα έχει για τη ζωή (τόσο τη δική μας όσο και των άλλων). Ας σπάσουμε σιγά σιγά τους κρίκους της αόρατης αλυσίδας που πνίγει το άτομό μας κι ας απελευθερωθούμε από τα δεσμά των κοινωνικών αμφιέσεων. Στη ζωή θα πληγωθούμε και θα πληγώσουμε, θα διαφωνήσουμε, θα απομακρυνθούμε ή θα έρθουμε πιο κοντά με κάποιους, θα ονειρευτούμε, θα (εξο)οργιστούμε. Αργά ή γρήγορα θα φανερωθούν όλα εκείνα που φοβόμασταν να αντιμετωπίσουμε. Κάθε μας φοβία –παλιά ή καινούρια– πρέπει να μας προβληματίζει, να μας ωθεί να βρούμε τρόπους εξόδου από αυτήν κι όχι να μας κρατά υποχείρια σε καταστάσεις που δεν οδηγούν πουθενά.

Η αναρχία σίγουρα έχει άλλο νόημα κι εξήγηση για τον καθένα. Σε ένα σημείο που θα συμφωνήσουμε (θεωζει σε αυτή. Το να συμπεριφερόμαστε υπεροπτικά δεν θα μας οδηγήσει στην ελευθερία, αλλά στη σκλαβιά. Κι όπως έχει αποδειχθεί από την έως τώρα ιστορική πορεία του ανθρώπου θα υποστούμε το μεγαλύτερο κακό που δεν είναι άλλο από τη χρονοτριβή και την υποταγή μας σε κάτι που κανείς δεν δύναται να εξηγήσει την ύπαρξή του αλλά παραμένει ο κυριότερος λόγος φυλάκισής του σε (μικρά-μεγάλα) μαγικά κουτιά (από όπου κι αν προέρχονται).

«Εμείς οι αναρχικοί δεν θέλουμε να απελευθερώσουμε τους ανθρώπους. Θέλουμε οι άνθρωποι να απελευθερώσουν τους εαυτούς τους». Ερρικο Μαλατεστα

Ophelia

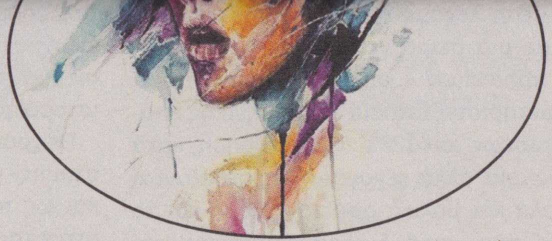

(αψύχων κι εμψύχων) η αθάνατο έχει θεμελιώσει τη μονολιθική τάση τού διαίρει και βασίλευε. Μοναδικοί και μοναχικοί ως όντα, ιδιόμορφοι κι απρόβλεπτοι, συντροφικοί κι αλληλέγγυοι, ασταθείς και περίεργοι, άλλοτε με φιλικές κι άλλοτε με εχθρικές διαθέσεις, αναλύουμε τις σταγόνες και πνιγόμαστε στον ωκεανό.

Κάποτε σκεφτόμασταν, σήμερα καταναλώνουμε. Οι σκέψεις τράπηκαν σε φυγή, τα όνειρα μολύνθηκαν από

ονειρευτούμε, θα (εξ)οργιστούμε. Αργά ή γρήγορα θα φανερωθούν όλα εκείνα που φοβόμασταν να αντιμετωπίσουμε. Κάθε μας φοβία –παλιά ή καινούρια– πρέπει να μας προβληματίζει, να μας ωθεί να βρούμε τρόπους εξόδου από αυτήν κι όχι να μας κρατά υποχείρια σε καταστάσεις που δεν οδηγούν πουθενά.

Η αναρχία σίγουρα έχει άλλο νόημα κι εξήγηση για τον καθένα. Σε ένα σημείο που θα συμφωνήσουμε (θεω-

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ συμβάντος στὰ χέρια τῶν κάθε εἴδους ειδικῶν τῆς χειραγωγήσεως, οἱ ὁποῖοι τὸ συσκοτίζουν μὲ τὶς πολιτικές τους σκοπιμότητες καὶ τὶς ἰδεολογικὲς ἀγκυλώσεις, εἶναι ἕνας ἀκόμη λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο, οἱ μη επαναπαυόμενοι –στις ψευδαισθήσεις τις οποίες διασπείρει η εξουσία–, ἄνθρωποι ὀφείλουν νὰ γνωρίσουν ΕΚΕΙΝΑ τὰ πεπραγμένα. Νὰ τὰ γνωρίσουν μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν διερευνητικό τρόπο. Εἶναι ἀποδεκτό ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι δύσκολο. Δὲν εἶναι, ὅμως, ἀκατόρθωτο. Ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἡ διαρκής ἀνάδειξις τῆς ἀλήθειας εἶναι ἕνα σοβαρὸ μέτωπο τῆς πάλης ἐναντίον κάθε ἐξουσίας. Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς διαχειρίσεως, τῶν κατά καιροὺς συμβάντων, στὰ χέρια τῶν εξουσιαστῶν (αριστερῶν, δεξιῶν, κομμουνιστῶν, σοσιαλιστῶν, ἐθνικιστῶν κ.λπ.) συνιστᾶ την ἔμπρακτη ἀποδοχή τοῦ κύρους τῆς ἐξουσίας.

(Από τον πρόλογο)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΝΕΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Ἄν ἱστορία εἶναι συστηματική μελέτη τῶν ὅσων ἔχουν συμβεῖ μέ ἐπίκεντρο τήν ἀνθρώπινη δραστηριότητα καί τά γραπτά, τότε μία μικρή συμβολή στήν ἀποκατάσταση τῶν στρεβλώσεων, εἶναι καί τά παρατιθέμενα τεκμήρια γιά τούς κοινωνικούς ἀγῶνες σέ αὐτήν τήν ἔκδοση.

Τά ἀποδίδουμε, λοιπόν, ἄνευ οιασδήποτε τροποποίησης, ὡς ἐλάχιστη συνεισφορά στήν διατήρηση τῆς μνήμης.

(Από τον πρόλογο της έκδοσης)

Στις 25 Μαρτίου του 2021, θα εορταστεί η επέτειος της επανάστασης του 1821 και τα διακόσια χρόνια από αυτήν. Η επίσημη διδασκαλία η οποία αφορά τουλάχιστον τις σχολικές βαθμίδες μέχρι και την μέση λεγόμενη εκπαίδευση ασχολείται με μια σειρά γεγονότων, ημερομηνιών, προσώπων κ.λπ. που συνοπτικά έχει χαρακτηριστεί ιστορία της ελληνικής επαναστάσεως του 1821. Μια ιστόρηση, κατά την οποία άλλα γεγονότα μετατοπίζονται εύκολα και βολικά από τον χρόνο και το χώρο που αυτά διαδραματίστηκαν, και άλλα εξαφανίζονται από τους επίσημους και αναγνωρισμένους ιστοριογράφους για να κατασκευαστεί μια ιστορία, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των επιδιώξεων του κράτους και της εξουσίας. Η στρατευμένη αυτή εξιστόρηση, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως πλυντήριο που επιχειρεί να ξεπλύνει τους πραγματικούς εχθρούς του κοινωνικού χώρου διαχρονικά και να τους σε μια, ως ένα βαθμό, επινοημένη και διαπλατυμένη βάση του κοινού προγονικού παρελθόντος. Με δεδομένο τον κεντρικό ρόλο, που θα διαδραμάτιζε η εκκλησία στο νεοσυσταθέν ελλαδικό κράτος, εκμεταλλευόμενη την πίστη των ανθρώπων, ενίσχυσε τα μέγιστα και από τη δική της σκοπιά συνέβαλε στη διαμόρφωση της ιστορικής και νεο-εθνικής συνείδησης.

Ως χρόνος έναρξης της ελληνικής επανάστασης, έχει επικρατήσει η 25η Μαρτίου και ως τόπος εκκίνησης αυτής, το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Εκεί σύμφωνα με τις κρατικές διδαχές, ο επίσκοπος ***Παλαιών Πατρών Γερμανός***, αφού πρώτα όρκισε τους αρχηγούς της Επανάστασης, σήκωσε το χρυσοκέντητο λάβαρο της μονής και κάπως έτσι ξεκίνησε η επανάσταση του 1821· ευλογημένη και έχοντας τις υπερφυσικές διαβεβαιώσεις για την επιτυχή της έκβαση, από την Παναγιά την βρεφοκρατούσα, μιας και η μέρα αυτή συμπίπτει με 21 Μαΐου, εορτές του Αγίου Γεωργίου και των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης αντίστοιχα, προτείνεται ως ημέρα έναρξης της επανάστασης από τον ***Αλέξανδρο Υψηλάντη*** *«ως ευαγγελιζομένη την πολιτικήν λύτρωσιν του ελληνικού έθνους»*[1] η 25η Μαρτίου, εορτή του Ευαγγελισμού για τους Ορθοδόξους.

Αυτό, όμως, δεν είναι παρά μία κατασκευή των εξουσιαστών, διότι ακόμη και να είχε οριστεί η 25η Μαρτίου έμεινε τελικά στις επιθυμίες αυτών, που την όρισαν μιας και οι προπαρασκευαστικές ενέργειες ξεκινούν στις 14 Μαρτίου, από τον πρώην κάπο (κάποι=σώματα ενόπλων των προυχόντων) ***Νικόλαο Χριστοδούλου*** ή ***Σολιώτη*** (από το χωρίο Σόλο της Αχαΐας)[2]. Ο συγκεκριμένος στήνει ενέδρα με μερικούς άλλους, στη θέση Πόρτες κοντά στο χωριό Αγρίδι και σκοτώνουν τρεις τούρκους εισπράκτορες (γυφτοχαρατζήδες) που έρχονταν από την Τριπολιτσά[3]. Το ίδιο ακριβώς γεγονός, ο ιστορικός ***Διονύσης Κόκκινος*** το τοποθετεί στις 16 Μαρτίου.[4]

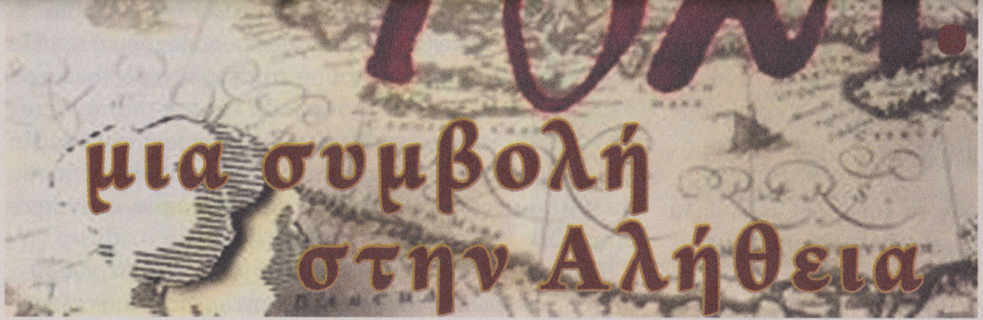
Τις επόμενες μέρες έχουμε μια σειρά παρόμοιων γεγονότων, καθώς πραγματοποιούνται αιφνιδιαστικές επιθέσεις εναντίον τούρκων και Ελλήνων αξιωματούχων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, από διάφορες ομάδες που επιχειρούν χωρίς να δρουν με συνοχή ή συνεννόηση μεταξύ τους.[5] βουν μέρος, μιας και η άλλη τους επιλογή ήταν να πέσουν απ' το σπαθί, είτε των Οθωμανών της αυτοκρατορίας είτε των εξεγερμένων.

Χαρακτηριστικό, είναι το χτύπημα μετά από ενέδρα στη θέση Χελωνοσπηλιά, όπου οι Χοντρογιανναίοι, καθ' υπόδειξη του ***Ζαΐμη***, επιτίθενται εναντίον του Σεΐδή Λαλιώτη, του τραπεζίτη Ν. Ταμαπακόπουλου και της συνοδείας τους που αποτελούντο από 10 Έλληνες και τούρκους φύλακες[6].

Κατά την 21η Μαρτίου εκδηλώνεται η επανάσταση στα Καλάβρυτα, την Καρύταινα, τα Λαγκάδια, το Ρίο και την Πάτρα, όπου, μετά από πέντε ημέρες μάχης, τελικά οι τούρκοι παραδίνονται μετά την υπογραφή συνθήκης. Επίσης, στις 21 Μαρτίου ο Φιλικός και αρχηγός των επαναστατών της Πάτρας ***Παναγιώτης Καρατζάς*** (λαογέννητος ηγέτης που δολοφονήθηκε αργότερα από τους προκρίτους) κάλεσε τον λαό της πόλης στα όπλα και με τη μάχη την οποία έδωσαν στο Τάσι –όπου πολλοί Τούρκοι σκοτώθηκαν και όσοι σώθηκαν κατέφυγαν στον πύργο και κλείστηκαν σε αυτόν– απελευθερώθηκε η Πάτρα την επομένη μέρα. Εξ άλλου την ίδια ημέρα αρχίζει και η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον ***Σωτήρη Χαραλάμπη*** και τους Πετμεζαίους, που θα λήξει νικηφόρα έπειτα από πέντε μέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την

μια συμβολή στην Αλήθεια

Στις 25 Μαρτίου του 2021, θα εορταστεί η επέτειος της επανάστασης του 1821 και τα διακόσια χρόνια από αυτήν. Η επίσημη διδασκαλία η οποία αφορά τουλάχιστον τις σχολικές βαθμίδες μέχρι και την μέση λεγόμενη εκπαίδευση ασχολείται με μια σειρά γεγονότων, ημερομηνιών, προσώπων κ.λπ. που συνοπτικά έχει χαρακτηριστεί ιστορία της ελληνικής επαναστάσεως του 1821. Μια ιστόρηση, κατά την οποία άλλα γεγονότα μετατοπίζονται εύκολα και βολικά από τον χρόνο και το χώρο που αυτά διαδραματίστηκαν, και άλλα εξαφανίζονται από τους επίσημους και αναγνωρισμένους ιστοριογράφους για να κατασκευαστεί μια ιστορία, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των επιδιώξεων του κράτους και της εξουσίας. Η στρατευμένη αυτή εξιστόρηση, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως πλυντήριο που επιχειρεί να ξεπλύνει τους πραγματικούς εχθρούς του κοινωνικού χώρου διαχρονικά και να τους αποδώσει καθαρούς και αστραφτερούς παρουσιάζοντας τους ως εθνεγέρτες, ήρωες και πρωτοστάτες της επαναστατικής διαδικασίας.

Αρκεί μια ματιά, στην διορισμένη επιτροπή του κράτους για να αναγνωρίσουμε τα πρόσωπα, τους θεσμούς και τα συμφέροντα που αυτά αντανακλούν και να κατανοήσουμε τον ρόλο ορισμένων από τους διαχρονικά εχθρούς του κοινωνικού χώρου.

Στον αντίποδα θέτουμε το εξής ερώτημα: Τί γνωρίζουμε πραγματικά για την ιστορία του 1821; Πόσο έτοιμοι είμαστε να αμφισβητήσουμε βεβαιότητες που αποτελούν μέρος της υποτιθέμενης γνώσης μας; σε μια, ως ένα βαθμό, επινοημένη και διαπλατυμένη βάση του κοινού προγονικού παρελθόντος. Με δεδομένο τον κεντρικό ρόλο, που θα διαδραμάτιζε η εκκλησία στο νεοσυσταθέν ελλαδικό κράτος, εκμεταλλευόμενη την πίστη των ανθρώπων, ενίσχυσε τα μέγιστα και από τη δική της σκοπιά συνέβαλε στη διαμόρφωση της ιστορικής και νεο-εθνικής συνείδησης.

Ως χρόνος έναρξης της ελληνικής επανάστασης, έχει επικρατήσει η 25η Μαρτίου και ως τόπος εκκίνησης αυτής, το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Εκεί σύμφωνα με τις κρατικές διδαχές, ο επίσκοπος ***Παλαιών Πατρών Γερμανός***, αφού πρώτα όρκισε τους αρχηγούς της Επανάστασης, σήκωσε το χρυσοκέντητο λάβαρο της μονής και κάπως έτσι ξεκίνησε η επανάσταση του 1821· ευλογημένη και έχοντας τις υπερφυσικές διαβεβαιώσεις για την επιτυχή της έκβαση, από την Παναγιά την βρεφοκρατούσα, μιας και η μέρα αυτή συμπίπτει με τον εορτασμό της Παναγίας της ευαγγελίστριας.

Το περί ου λόγος αφήγημα της Αγίας Λαύρας είναι ένας κατασκευασμένος μύθος, που η αφετηρία του μπορεί να ανιχνευθεί στην περιγραφή του Γάλλου περιηγητή και ιστορικού ***Φρ. Πουκεβίλ***, ο οποίος έγραψε την τετράτομη «*Ιστορία της αναγεννήσεως της Ελλάδος*» (1824). Ο Πουκεβίλ κατ' αρχάς ήταν απών και στην ιστορία του λησμονεί να καταγράψει συγκεκριμένες ημερομηνίες. Καταλυτική ως προς την κατασκευή και αφομοίωση του μύθου, ήταν και η επίδραση του σχετικού πίνακα του ζωγράφου ***Θεόδωρου Βρυζάκη*** (1814-1878) «*Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογών την σημαίαν της Επανα-*

σκευή των εξουσιαστών, διότι ακόμη και να είχε οριστεί η 25η Μαρτίου έμεινε τελικά στις επιθυμίες αυτών, που την όρισαν μιας και οι προπαρασκευαστικές ενέργειες ξεκινούν στις 14 Μαρτίου, από τον πρώην κάπο (κάποι=σώματα ενόπλων των προυχόντων) ***Νικόλαο Χριστοδούλου*** ή ***Σολιώτη*** (από το χωρίο Σόλο της Αχαΐας)[2]. Ο συγκεκριμένος στήνει ενέδρα με μερικούς άλλους, στη θέση Πόρτες κοντά στο χωριό Αγρίδι και σκοτώνουν τρεις τούρκους εισπράκτορες (γυφτοχαρατζήδες) που έρχονταν από την Τριπολιτσά[3]. Το ίδιο ακριβώς γεγονός, ο ιστορικός ***Διονύσης Κόκκινος*** το τοποθετεί στις 16 Μαρτίου.[4]

Τις επόμενες μέρες έχουμε μια σειρά παρόμοιων γεγονότων, καθώς πραγματοποιούνται αιφνιδιαστικές επιθέσεις εναντίον τούρκων και Ελλήνων αξιωματούχων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, από διάφορες ομάδες που επιχειρούν χωρίς να δρουν με συνοχή ή συνεννόηση μεταξύ τους.[5]

και της συνοδείας τους που αποτελούντο από 10 Έλληνες και τούρκους φύλακες[6].

Κατά την 21η Μαρτίου εκδηλώνεται η επανάσταση στα Καλάβρυτα, την Καρύταινα, τα Λαγκάδια, το Ρίο και την Πάτρα, όπου, μετά από πέντε ημέρες μάχης, τελικά οι τούρκοι παραδίνονται μετά την υπογραφή συνθήκης. Επίσης, στις 21 Μαρτίου ο Φιλικός και αρχηγός των επαναστατών της Πάτρας ***Παναγιώτης Καρατζάς*** (λαογέννητος ηγέτης που δολοφονήθηκε αργότερα από τους προκρίτους) κάλεσε τον λαό της πόλης στα όπλα και με τη μάχη την οποία έδωσαν στο Τάσι –όπου πολλοί Τούρκοι σκοτώθηκαν και όσοι σώθηκαν κατέφυγαν στον πύργο και κλείστηκαν σε αυτόν– απελευθερώθηκε η Πάτρα την επομένη μέρα. Εξ άλλου την ίδια ημέρα αρχίζει και η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον ***Σωτήρη Χαραλάμπη*** και τους Πετμεζαίους, που θα λήξει νικηφόρα έπειτα από πέντε μέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την

Τα γεγονότα αυτά εξαναγκάζουν μερίδα των κοτζαμπάσηδων, που μέχρι εκείνη τη στιγμή λειτουργούσαν ανασταλτικά ως προς την επαναστατική υπόθεση, να λά-

αρχηγία του ***Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη*** και τη συνδρομή του ***Θεόδωρου Κολοκοτρώνη*** καταλαμβάνουν την Καλαμάτα και με διακήρυξή τους γνωστοποιούν στη διεθνή κοινότητα τον ξεσηκωμό των Ελλήνων.

1. Σπ. Τρικούπη, Ιστορία Ελληνικής Επαναστά-

την μέση λεγόμενη εκπαίδευση ασχολείται με μια σειρά γεγονότων, ημερομηνιών, προσώπων κ.λπ. που συνοπτικά έχει χαρακτηριστεί ιστορία της ελληνικής επαναστάσεως του 1821. Μια ιστόρηση, κατά την οποία άλλα γεγονότα μετατοπίζονται εύκολα και βολικά από τον χρόνο και το χώρο που αυτά διαδραματίστηκαν, και άλλα εξαφανίζονται από τους επίσημους και αναγνωρισμένους ιστοριογράφους για να κατασκευαστεί μια ιστορία, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα των επιδιώξεων του κράτους και της εξουσίας. Η στρατευμένη αυτή εξιστόρηση, εκτός των άλλων, λειτουργεί ως πλυντήριο που επιχειρεί να ξεπλύνει τους πραγματικούς εχθρούς του κοινωνικού χώρου διαχρονικά και να τους αποδώσει καθαρούς και αστραφτερούς παρουσιάζοντας τους ως εθνεγέρτες, ήρωες και πρωτοστάτες της επαναστατικής διαδικασίας.

Αρκεί μια ματιά, στην διορισμένη επιτροπή του κράτους για να αναγνωρίσουμε τα πρόσωπα, τους θεσμούς και τα συμφέροντα που αυτά αντανακλούν και να κατανοήσουμε τον ρόλο ορισμένων από τους διαχρονικά εχθρούς του κοινωνικού χώρου.

Στον αντίποδα θέτουμε το εξής ερώτημα: Τί γνωρίζουμε πραγματικά για την ιστορία του 1821; Πόσο έτοιμοι είμαστε να αμφισβητήσουμε βεβαιότητες που αποτελούν μέρος της υποτιθέμενης γνώσης μας;

Η Αγία Λαύρα και η 25η Μαρτίου

«Το Εικοσιένα. Έχουμε ως την ώρα την ιστορία του; Φοβάμαι πως όχι.
Τη μυθολογία του; Φοβάμαι πως ναι».
Κωστής Παλαμάς)

Οι μύθοι που κατασκευάστηκαν γύρω από την επανάσταση του 1821, είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με τη διαμόρφωση μιας νεοπαγούς εθνικής συνείδησης και ταυτότητας στον ελλαδικό χώρο, βασισμένη ταλλευόμενη την πίστη των ανθρώπων, ενίσχυσε τα μέγιστα και από τη δική της σκοπιά συνέβαλε στη διαμόρφωση της ιστορικής και νεο-εθνικής συνείδησης.

Ως χρόνος έναρξης της ελληνικής επανάστασης, έχει επικρατήσει η 25η Μαρτίου και ως τόπος εκκίνησης αυτής, το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Εκεί σύμφωνα με τις κρατικές διδαχές, ο επίσκοπος ***Παλαιών Πατρών Γερμανός***, αφού πρώτα όρκισε τους αρχηγούς της Επανάστασης, σήκωσε το χρυσοκέντητο λάβαρο της μονής και κάπως έτσι ξεκίνησε η επανάσταση του 1821· ευλογημένη και έχοντας τις υπερφυσικές διαβεβαιώσεις για την επιτυχή της έκβαση, από την Παναγιά την βρεφοκρατούσα, μιας και η μέρα αυτή συμπίπτει με τον εορτασμό της Παναγίας της ευαγγελίστριας.

Το περί ου λόγος αφήγημα της Αγίας Λαύρας είναι ένας κατασκευασμένος μύθος, που η αφετηρία του μπορεί να ανιχνευθεί στην περιγραφή του Γάλλου περιηγητή και ιστορικού ***Φρ. Πουκεβίλ***, ο οποίος έγραψε την τετράτομη «*Ιστορία της αναγεννήσεως της Ελλάδος*» (1824). Ο Πουκεβίλ κατ' αρχάς ήταν απών και στην ιστορία του λησμονεί να καταγράψει συγκεκριμένες ημερομηνίες. Καταλυτική ως προς την κατασκευή και αφομοίωση του μύθου, ήταν και η επίδραση του σχετικού πίνακα του ζωγράφου ***Θεόδωρου Βρυζάκη*** (1814-1878) «*Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογών την σημαίαν της Επαναστάσεως*» (1865).

Η αλήθεια των διαδραματισθέντων γεγονότων, δεν επιβεβαιώνει καθόλου αυτή την εκδοχή, αν και για να είμαστε ειλικρινείς, είναι πολύ πιθανό να ισχύει ότι υπήρξε σχεδιασμός που πρόκρινε την 25η Μαρτίου ως ημέρα εκκίνησης των επαναστατικών γεγονότων. Μετά τη συνέλευση της Βοστίτσας, όπου οι καλικάντζαροι (πρόκριτοι) της Πελοποννήσου εξετάζουν ως εναλλακτικές ημερομηνίες κήρυξης της Επανάστασης την 23 Απριλίου και την παρόμοιων γεγονότων, καθώς πραγματοποιούνται αιφνιδιαστικές επιθέσεις εναντίον τούρκων και Ελλήνων αξιωματούχων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, από διάφορες ομάδες που επιχειρούν χωρίς να δρουν με συνοχή ή συνεννόηση μεταξύ τους.[5]

Τα γεγονότα αυτά εξαναγκάζουν μερίδα των κοτζαμπάσηδων, που μέχρι εκείνη τη στιγμή λειτουργούσαν ανασταλτικά ως προς την επαναστατική υπόθεση, να λά-

σε αυτόν– απελευθερώθηκε η Πάτρα την επομένη μέρα. Εξ άλλου την ίδια ημέρα αρχίζει και η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον ***Σωτήρη Χαραλάμπη*** και τους Πετμεζαίους, που θα λήξει νικηφόρα έπειτα από πέντε μέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την αρχηγία του ***Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη*** και τη συνδρομή του ***Θεόδωρου Κολοκοτρώνη*** καταλαμβάνουν την Καλαμάτα και με διακήρυξή τους γνωστοποιούν στη διεθνή κοινότητα τον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Την ίδια ημέρα οι άντρες του ***Αντρέα Λόντου*** θέτουν υπό τον έλεγχό τους τη Βοστίτσα (σημερινό Αίγιο).

Όπως γίνεται αντιληπτό, ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου ως ημέρα έναρξης της Επανάστασης δεν συνδέεται με κανένα

1. Σπ. Τρικούπη, Ιστορία Ελληνικής Επαναστάσεως, έκδοση 1860, τομ. Α΄, σελ. 23.
2. Σπηλιάδου απομνημονεύματα, σελ. 13.
3. Βακαλόπουλος, Ιστορία του νέου ελληνισμού, Η μεγάλη ελληνική επανάσταση (1821-1829), τομ. Ε΄, σελ. 328. Φωτάκου απομνημονεύματα, σελ. 69-71.
4. Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάστασις, τομ. Α΄, σελ. 175.
5. Βακαλόπουλος, Ιστορία του νέου ελληνισμού, Η μεγάλη ελληνική επανάσταση (1821-1829), τομ. Ε΄, σελ. 328, Σπηλιάδου απομνημονεύματα, σελ. 28-29. Φωτάκου απομνημονεύματα, σελ. 64-69.
6. Φωτάκου απομνημονεύματα, σελ. 70. Το γεγονός επιβεβαιώνεται και από τον Δ. Κόκκινο, «Η Ελληνική Επανάστασις, τομ. Α΄, σελ 175, αλλά και από τον Βακαλόπουλο, Ιστορία του νέου ελληνισμού, Η μεγάλη ελληνική επανάσταση (1821-1829), τομ. Ε΄, σελ. 328.

ιστορικό γεγονός. Η επίθεση στα Καλάβρυτα ξεκίνησε στις 21 Μαρτίου του 1821 και στην Αγία Λαύρα στις 25 Μαρτίου δεν βρισκόταν κανείς. Ακόμη και ο ίδιος ο ***Παλαιών Πατρών Γερμανός*** στα απομνημονεύματά του, δεν αναφέρει τίποτα γι' αυτό, παρ' όλο που εκδόθηκαν το 1837 και μάλλον θα ήταν δύσκολο να ξεχάσει μια τέτοια μέρα. Στην πραγματικότητα, στην Αγία Λαύρα έγινε, στις 10 ή στις 13 Μαρτίου, μια σημαντική σύσκεψη των προκρίτων και των αρχιερέων, που είχαν αρνηθεί να μεταβούν στην Τριπολιτσά και να δηλώσουν την πίστη τους στην σουλτανική εξουσία, διότι γνώριζαν πως ήταν παγίδα των τούρκων προκειμένου να τους αιχμαλωτίσουν.

Μάλιστα, στα εν λόγω απομνημονεύματα ο ***Παλαιών Πατρών Γερμανός*** επιβεβαιώνει ότι στις 24 και 25 Μαρτίου ήταν μαζί με τους πρoύχοντες/προεστούς ***Αντρέα Ζαΐμη*** και ***Αντρέα Λόντο στην επαναστατημένη Πάτρα***, *όπου σ*ύνταξαν έγγραφο ζητώντας την εύνοια και προστασία των «χριστιανικών βασιλείων», το οποίο έστειλαν την επομένη (26/3) στους προξένους των μεγάλων δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Αυστρία και Ισπανία) οι οποίοι έδρευαν στην Πάτρα. Ο μύθος, όπως προείπαμε, οφείλεται στον Γάλλο ιστορικό Πουκεβίλ που έγραψε, το 1824, την ιστορία της ελληνικής επανάστασης. Η εδραίωση, η διατήρηση και η επιβολή, όμως, του μύθου, οφείλεται στο Βασιλικό Διάταγμα του 1838 του ***Όθωνα***, με το οποίο η 25η Μαρτίου καθιερώθηκε ως εθνική εορτή της επανάστασης.

«Θεωρήσαντες ότι η ημέρα της 25 Μαρτίου, λαμπρά καθ' εαυτήν εις πάντα Έλληνα διά την εν εαυτή τελουμένην εορτήν του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου είναι προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος διά την κατ' αυτήν την ημέραν έναρξιν του διαχρονικά έναν εκ των χειροτέρων τυράννων, ο οποίος καταδυνάστευσε τους σκλαβωμένους και υπήρξε, ένας εκ των σημαντικότερων μηχανισμών που βοήθησε την οθωμανική αυτοκρατορία να κρατήσει την κυριαρχία της στον ελλαδικό χώρο για πάνω από τεσσερισήμισι αιώνες.

Μετά την επανάσταση και ευρισκόμενη πάντα στο πλευρό του κάθε κατακτητή, αποτέλεσε έναν εκ των θεσμών που, μαζί με το κράτος και την αναδυόμενη εξουσία του νεοσύστατου ελλαδικού κράτους, έπαιξε ρόλο αναμορφωτή. Υπήρξε ένας εκ των δυο βασικών πυλώνων που, μαζί με το εκπαιδευτικό σύστημα, καλλιέργησε το μύθο της κοινής νέο-εθνικής συνείδησης με σκοπό να διαμορφωθεί η εθνική ταυτότητα.

Στην «Ελληνική Νομαρχία - Ήτοι λόγος περί Ελευθερίας», του «Ανωνύμου του Έλληνος», η εικόνα που καταγράφεται για την Εκκλησία δεν είναι καθόλου κολακευτική γι' αυτήν. Θα παραθέσουμε ορισμένα αποσπάσματα:

«Ω συ μιαρά Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως, εις τι ομοιάζεις; Ήθελα να ξεύρω από σε τώρα όπου σε ερωτώ, εις τι, λέγω, ομοιάζεις τους ιερούς και θείους αποστόλους του λόγου της σοφίας του Ιησού Χριστού; Ίσως στην αφιλοκέρδεια, όπου εκείνοι εκήρυττον; Αλλ' εσύ είσαι γεμάτη από χρήματα, όπου καθημερινώς κλέπτεις από τους ταλαίπωρους χριστιανούς...

Συ είσαι μία μάνδρα λύκων, όπου δεν υπακούεις τον ποιμένα σου και κατατρώγεις τα αθώα και πολλά ήμερα πρόβατα της ορθοδόξου εκκλησίας.... Η Σύνοδος αγοράζει τον πατριαρχικό θρόνο από τον οθωμανικό αντιβασιλέα διά μίαν μεγάλη ποσότητα χρημάτων, έπειτα τον πωλεί ούτινος της δώσει περισσότερο κέρδος, και τον αγοραστή τον ονομάζει πατριάρχην. Αυτός, λοιπόν, διά να ξαναλάβει τα όσα εδανείσθη διά την αγορά του θρόνου, πω- *περιπτώσεις καθ' ας τα Πατριαρχεία ενεφανίσθησαν ως υπέρμαχα της διατηρήσεως της κρατούσης τάξεως πραγμάτων εν τη οθωμανική επικρατεία, φθάσαντα και μέχρι καταπολεμήσεως πάσης επαναστατικής εθνικής εκδηλώσεως του υπόδουλου ελληνισμού»*[8].

Στα πλαίσια της κατασκευής του νέου εθνικού μύθου, συμπεριλαμβάνονται και τα σύμβολα που ανάγονται σε εθνικά και ακόμη και σήμερα κάποιοι μωροί το πνεύματι βγάζουν φλύκταινες, εξοργίζονται ή είναι ακόμη έτοιμοι και να πεθάνουν γι' αυτά.

Σχετικά με το πολυθρύλητο «*ιερό λάβαρο της Αγίας Λαύρας*», κάποιοι ιστορικοί δεν αποκλείουν την πιθανότητα κάτι σχετικό να χρησιμοποιήθηκε ως επαναστατική σημαία από τους Καλαβρυτινούς αγωνιστές κατά την πολιορκία/εξέγερση στις 21 Μαρτίου 1821. Ακόμη όμως και να ισχύει αυτό, είναι αλήθεια, επίσης, πως ο σταυρός δεν υπήρχε σε όλες τις σημαίες των επαναστατικών χρόνων, γεγονός που αποδεικνύει τις διαφορετικές κουλτούρες που ενυπήρχαν στον ελλαδικό χώρο. Στην ιστορία έχουν καταγραφεί διάφορα χρώματα σημαιών, όπως κόκκινη ή με εμβλήματα. όπως νεκροκεφαλές, φίδια, άγκυρες, αστέρια κ.λπ.

Επίσης, η επικρατούσα εκδοχή της γαλανόλευκης σημαίας, που ψευδώς έχει χαρακτηριστεί ότι συμβολίζει θάλασσα και ουρανό, επιλέχτηκε, διότι τα χρώματα αυτά συμβόλιζαν τον βαυαρικό οίκο απ' τον οποίο προερχόταν ο Όθωνας.

Στον επίλογο του άρθρου αυτού,

τέτοια μέρα. Στην πραγματικότητα, στην Αγία Λαύρα έγινε, στις 10 ή στις 13 Μαρτίου, μια σημαντική σύσκεψη των προκρίτων και των αρχιερέων, που είχαν αρνηθεί να μεταβούν στην Τριπολιτσά και να δηλώσουν την πίστη τους στην σουλτανική εξουσία, διότι γνώριζαν πως ήταν παγίδα των τούρκων προκειμένου να τους αιχμαλωτίσουν.

Μάλιστα, στα εν λόγω απομνημονεύματα ο ***Παλαιών Πατρών Γερμανός*** επιβεβαιώνει ότι στις 24 και 25 Μαρτίου ήταν μαζί με τους πρoύχοντες/προεστούς ***Αντρέα Ζαΐμη*** και ***Αντρέα Λόντο στην επαναστατημένη Πάτρα***, *όπου σ*ύνταξαν έγγραφο ζητώντας την εύνοια και προστασία των «χριστιανικών βασιλείων», το οποίο έστειλαν την επομένη (26/3) στους προξένους των μεγάλων δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Αυστρία και Ισπανία) οι οποίοι έδρευαν στην Πάτρα. Ο μύθος, όπως προείπαμε, οφείλεται στον Γάλλο ιστορικό Πουκεβίλ που έγραψε, το 1824, την ιστορία της ελληνικής επανάστασης. Η εδραίωση, η διατήρηση και η επιβολή, όμως, του μύθου, οφείλεται στο Βασιλικό Διάταγμα του 1838 του ***Όθωνα***, με το οποίο η 25η Μαρτίου καθιερώθηκε ως εθνική εορτή της επανάστασης.

«*Θεωρήσαντες ότι η ημέρα της 25 Μαρτίου, λαμπρά καθ' εαυτήν εις πάντα Έλληνα διά την εν εαυτή τελουμένην εορτήν του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου είναι προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος διά την κατ' αυτήν την ημέραν έναρξιν του υπέρ της ανεξαρτησίας αγώνος του ελληνικού έθνους, καθιερούμεν την ημέραν ταύτην εις το διηνεκές ως ημέρα ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ*».

Εν Αθήναις την 15 Μαρτίου 1838.
ΟΘΩΝ.
Ο επί των εκκλησιαστικών κ.τ.λ.
Γραμματεύς της Επικράτειας Γ. ΓΛΑΡΑΚΗΣ»

Η εκκλησιαστική ευλογία της επαναστατικής υποθέσεως

Ένας δεύτερος μύθος, καλλιεργημένος εντέχνως γύρω από την επανάσταση συνολικά αφορά τη στάση της Εκκλησίας, τόσο πριν όσο και αφότου αυτή εκδηλώ-

πάντα στο πλευρό του κάθε κατακτητή, αποτέλεσε έναν εκ των θεσμών που, μαζί με το κράτος και την αναδυόμενη εξουσία του νεοσύστατου ελλαδικού κράτους, έπαιξε ρόλο αναμορφωτή. Υπήρξε ένας εκ των δυο βασικών πυλώνων που, μαζί με το εκπαιδευτικό σύστημα, καλλιέργησε το μύθο της κοινής νέο-εθνικής συνείδησης με σκοπό να διαμορφωθεί η εθνική ταυτότητα.

Στην «Ελληνική Νομαρχία - Ήτοι λόγος περί Ελευθερίας», του «Ανωνύμου του Έλληνος», η εικόνα που καταγράφεται για την Εκκλησία δεν είναι καθόλου κολακευτική γι' αυτήν. Θα παραθέσουμε ορισμένα αποσπάσματα:

«*Ω συ μιαρά Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως, εις τι ομοιάζεις; Ήθελα να ξεύρω από σε τώρα όπου σε ερωτώ, εις τι, λέγω, ομοιάζεις τους ιερούς και θείους αποστόλους του λόγου της σοφίας του Ιησού Χριστού; Ίσως στην αφιλοκέρδεια, όπου εκείνοι εκήρυττον; Αλλ' εσύ είσαι γεμάτη από χρήματα, όπου καθημερινώς κλέπτεις από τους ταλαίπωρους χριστιανούς...*

Συ είσαι μία μάνδρα λύκων, όπου δεν υπακούεις τον ποιμένα σου και κατατρώγεις τα αθώα και πολλά ήμερα πρόβατα της ορθοδόξου εκκλησίας.... Η Σύνοδος αγοράζει τον πατριαρχικό θρόνο από τον οθωμανικό αντιβασιλέα διά μίαν μεγάλη ποσότητα χρημάτων, έπειτα τον πωλεί ούτινος της δώσει περισσότερο κέρδος, και τον αγοραστή τον ονομάζει πατριάρχην. Αυτός, λοιπόν, διά να ξαναλάβει τα όσα εδανείσθη διά την αγορά του θρόνου, πωλεί τας επαρχίες, στις αρχιεπισκοπές, ούτινος δώση περισσοτέραν ποσότητα, και ούτως σχηματίζει τους αρχιεπισκόπους, οι οποίοι πωλώσει και αυτοί εις άλλους τας επισκοπάς των. Οι δε επίσκοποι τας πωλώσει των χριστιανών, δηλαδή γυμνώνουσι τον λαό, διά να εβγάλωσι τα όσα εξώδευσαν.

Και ούτος εστίν ο τρόπος, με τον οποίον εκλέγονται των διαφόρων ταγμάτων τα υποκείμενα, δηλαδή ο χρυσός... Τόσαι εκατοντάδες μοναστήρια, όπου πανταχόθεν ευρίσκονται, είναι τόσαι πληγαί εις την πατρίδα, επειδή, χωρίς να την ωφελήσουν εις το παραμικρό, τρώγωσι τους καρπούς της και φυλάττουσι τους λύκους... Ιδού, ω Ελ-

Στα πλαίσια της κατασκευής του νέου εθνικού μύθου, συμπεριλαμβάνονται και τα σύμβολα που ανάγονται σε εθνικά και ακόμη και σήμερα κάποιοι μωροί το πνεύματι βγάζουν φλύκταινες, εξοργίζονται ή είναι ακόμη έτοιμοι και να πεθάνουν γι' αυτά.

Σχετικά με το πολυθρύλητο «*ιερό λάβαρο της Αγίας Λαύρας*», κάποιοι ιστορικοί δεν αποκλείουν την πιθανότητα κάτι σχετικό να χρησιμοποιήθηκε ως επαναστατική σημαία από τους Καλαβρυτινούς αγωνιστές κατά την πολιορκία/εξέγερση στις 21 Μαρτίου 1821. Ακόμη όμως και να ισχύει αυτό, είναι αλήθεια, επίσης, πως ο σταυρός δεν υπήρχε σε όλες τις σημαίες των επαναστατικών χρόνων, γεγονός που αποδεικνύει τις διαφορετικές κουλτούρες που ενυπήρχαν στον ελλαδικό χώρο. Στην ιστορία έχουν καταγραφεί διάφορα χρώματα σημαιών, όπως κόκκινη ή με εμβλήματα. όπως νεκροκεφαλές, φίδια, άγκυρες, αστέρια κ.λπ.

Επίσης, η επικρατούσα εκδοχή της γαλανόλευκης σημαίας, που ψευδώς έχει χαρακτηριστεί ότι συμβολίζει θάλασσα και ουρανό, επιλέχτηκε, διότι τα χρώματα αυτά συμβόλιζαν τον βαυαρικό οίκο απ' τον οποίο προερχόταν ο Όθωνας.

Στον επίλογο του άρθρου αυτού, –το οποίο θα αποτελέσει αρχή του επόμενου– είναι χρήσιμο να αναφέρουμε πως στα τέλη του 18ου και αρχές του 19ου αιώνα, που θα λάβει χώρα και η επανάσταση στον ελλαδικό χώρο, οι μέχρι τότε χρονικογράφοι διασκεδαστές, προκρίνονται χρήσιμοι από την εξουσία για να γράψει την ιστορία της. Έτσι, αναβαθμίζονται σε αυθεντία της επιστήμης με εντολή να φτιάξουν στη δύση και ειδικά στην Ευρώπη, την ιστορία του έθνους κράτους, που ξεπήδαγε από τις παραπαίουσες και φθαρμένες αυτοκρατορίες. Σκοπός τους ήταν να κατασκευάσουν την λεγόμενη εθνική συνείδηση και ταυτότητα των υπηκόων της, που να τους ομογενοποιεί απα-

μύθο της εξουσίας, αυτόν του ά-ριζου, παγκοσμιοποιημένου πολίτη. Η κυριαρχία, πλέον, ξεπερνώντας την ανάγκη διαμόρφωσης εθνικής συνείδησης, προκειμένου να προωθήσει και να εξυπηρετήσει τα συμφέροντά της ελέω παγκοσμιοποίησης, ανακατασκευάζει τους μύθους για να στηρίξει την διαδικασία διαμόρφωσης του νέου παγκόσμιου υπηκόου.

Η σύγκρουση που εκτυλίσσεται ανάμεσα στο παλαιό και το νέο, δεν είναι μια μάχη ανάμεσα στο καλό και το κακό, αλλά ανάμεσα στο κακό και το χειρότερο κακό. Είναι μια ενδοεξουσιαστική σύγκρουση, που αποτελεί τη μετάβαση στο νέο μοντέλο εξουσίας και καθηπόταξης των ανθρώ-

των μεγάλων δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Αυστρία και Ισπανία) οι οποίοι έδρευαν στην Πάτρα. Ο μύθος, όπως προείπαμε, οφείλεται στον Γάλλο ιστορικό Πουκεβίλ που έγραψε, το 1824, την ιστορία της ελληνικής επανάστασης. Η εδραίωση, η διατήρηση και η επιβολή, όμως, του μύθου, οφείλεται στο Βασιλικό Διάταγμα του 1838 του ***Όθωνα***, με το οποίο η 25η Μαρτίου καθιερώθηκε ως εθνική εορτή της επανάστασης.

«*Θεωρήσαντες ότι η ημέρα της 25 Μαρτίου, λαμπρά καθ' εαυτήν εις πάντα Έλληνα διά την εν εαυτή τελουμένην εορτήν του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου είναι προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος διά την κατ' αυτήν την ημέραν έναρξιν του υπέρ της ανεξαρτησίας αγώνος του ελληνικού έθνους, καθιερούμεν την ημέραν ταύτην εις το διηνεκές ως ημέρα ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ*».

Εν Αθήναις την 15 Μαρτίου 1838.

ΟΘΩΝ.

Ο επί των εκκλησιαστικών κ.τ.λ.

Γραμματεύς της Επικράτειας Γ. ΓΛΑΡΑΚΗΣ»

Η εκκλησιαστική ευλογία της επαναστατικής υποθέσεως

Ένας δεύτερος μύθος, καλλιεργημένος εντέχνως γύρω από την επανάσταση συνολικά αφορά τη στάση της Εκκλησίας, τόσο πριν όσο και αφότου αυτή εκδηλώθηκε, αλλά και μετά το πέρας αυτής. Η Εκκλησία (ο ανώτερος και ανώτατος κλήρος, στην μεγάλη πλειοψηφία του), αποτέλεσε

Λόγω ύλης, η οποία κρίθηκε ότι πρέπει να δημοσιευθεί στο παρόν φύλλο, το Β΄ Μέρος του ΠΥΘΑΓΟΡΑ θα δημοσιευθεί στο επόμενο τεύχος της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

ομοιάζεις τους ιερούς και θείους αποστόλους του λόγου της σοφίας του Ιησού Χριστού; Ίσως στην αφιλοκέρδεια, όπου εκείνοι εκήρυττον; Αλλ' εσύ είσαι γεμάτη από χρήματα, όπου καθημερινώς κλέπτεις από τους ταλαίπωρους χριστιανούς...

Συ είσαι μία μάνδρα λύκων, όπου δεν υπακούεις τον ποιμένα σου και κατατρώγεις τα αθώα και πολλά ήμερα πρόβατα της ορθοδόξου εκκλησίας.... Η Σύνοδος αγοράζει τον πατριαρχικό θρόνο από τον οθωμανικό αντιβασιλέα διά μίαν μεγάλη ποσότητα χρημάτων, έπειτα τον πωλεί ούτινος της δώσει περισσότερο κέρδος, και τον αγοραστή τον ονομάζει πατριάρχην. Αυτός, λοιπόν, διά να ξαναλάβει τα όσα εδανείσθη διά την αγορά του θρόνου, πωλεί τας επαρχίες, στις αρχιεπισκοπές, ούτινος δώση περισσοτέραν ποσότητα, και ούτως σχηματίζει τους αρχιεπισκόπους, οι οποίοι πωλώσει και αυτοί εις άλλους τας επισκοπάς των. Οι δε επίσκοποι τας πωλώσει των χριστιανών, δηλαδή γυμνώνουσι τον λαό, διά να εβγάλωσι τα όσα εξώδευσαν.

Και ούτος εστίν ο τρόπος, με τον οποίον εκλέγονται των διαφόρων ταγμάτων τα υποκείμενα, δηλαδή ο χρυσός... Τόσαι εκατοντάδες μοναστήρια, όπου πανταχόθεν ευρίσκονται, είναι τόσαι πληγαί εις την πατρίδα, επειδή, χωρίς να την ωφελήσουν εις το παραμικρό, τρώγωσι τους καρπούς της και φυλάττουσι τους λύκους... Ιδού, ω Έλληνες, αγαπητοί μου αδελφοί, η σημερινή αθλία και φοβερά κατάστασις του ελληνικού ιερατείου, και η πρώτη αιτία όπου αργοπορεί την ελευθέρωσιν της Ελλάδος...»[7].

Ίδια ήταν η στάση του ανώτατου κλήρου και μετά την επανάσταση, όταν αυτή έδειχνε ότι έχει δυναμική και μπορούσε να οδηγήσει στην απελευθέρωση. Γράφει ο Παναγιώτης Πιπινέλης: «*Πολλάκις έχομεν*

7. Ανωνύμου του Έλληνος: «Ελληνική Νομαρχία - ήτοι Λόγος Περί Ελευθερίας», εκδόσεις Αποσπερίτης, Αθήνα 1982, σελ. 152, 164, 173).

δεν υπήρχε σε όλες τις σημαίες των επαναστατικών χρόνων, γεγονός που αποδεικνύει τις διαφορετικές κουλτούρες που ενυπήρχαν στον ελλαδικό χώρο. Στην ιστορία έχουν καταγραφεί διάφορα χρώματα σημαιών, όπως κόκκινη ή με εμβλήματα. όπως νεκροκεφαλές, φίδια, άγκυρες, αστέρια κ.λπ.

Επίσης, η επικρατούσα εκδοχή της γαλανόλευκης σημαίας, που ψευδώς έχει χαρακτηριστεί ότι συμβολίζει θάλασσα και ουρανό, επιλέχτηκε, διότι τα χρώματα αυτά συμβόλιζαν τον βαυαρικό οίκο απ' τον οποίο προερχόταν ο Όθωνας.

Στον επίλογο του άρθρου αυτού, –το οποίο θα αποτελέσει αρχή του επόμενου– είναι χρήσιμο να αναφέρουμε πως στα τέλη του 18ου και αρχές του 19ου αιώνα, που θα λάβει χώρα και η επανάσταση στον ελλαδικό χώρο, οι μέχρι τότε χρονικογράφοι διασκεδαστές, προκρίνονται χρήσιμοι από την εξουσία για να γράψει την ιστορία της. Έτσι, αναβαθμίζονται σε αυθεντία της επιστήμης με εντολή να φτιάξουν στη δύση και ειδικά στην Ευρώπη, την ιστορία του έθνους κράτους, που ξεπήδαγε από τις παραπαίουσες και φθαρμένες αυτοκρατορίες. Σκοπός τους ήταν να κατασκευάσουν την λεγόμενη εθνική συνείδηση και ταυτότητα των υπηκόων της, που να τους ομογενοποιεί απαλείφοντας τις μέχρι τότε φυλετικές διαφορές και κουλτούρες σε μια βίαιη μεταβολή στον εθνικά συνειδητοποιημένο και ομογενοποιημένο πολίτη.

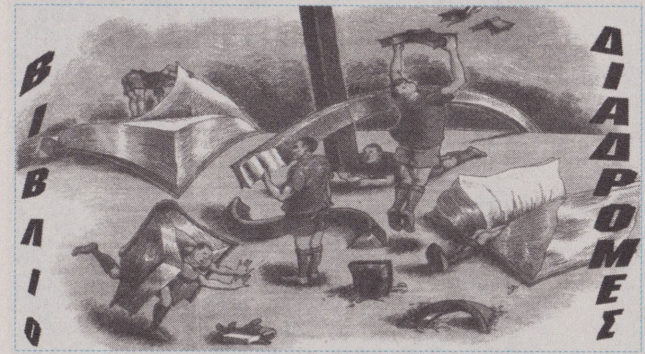
Προσοχή, όμως, θέλει και η επιχείρηση «αποκατάσταση της αλήθειας», με την οποία καταπιάνεται η πλειοψηφία των ιστορικών, από τα τέλη του 20ου αρχές 21ου αιώνα για να εγκαθιδρύσει το νέο μύθο της εξουσίας, αυτόν του ά-ριζου, παγκοσμιοποιημένου πολίτη. Η κυριαρχία, πλέον, ξεπερνώντας την ανάγκη διαμόρφωσης εθνικής συνείδησης, προκειμένου να προωθήσει και να εξυπηρετήσει τα συμφέροντά της ελέω παγκοσμιοποίησης, ανακατασκευάζει τους μύθους για να στηρίξει την διαδικασία διαμόρφωσης του νέου παγκόσμιου υπηκόου.

Η σύγκρουση που εκτυλίσσεται ανάμεσα στο παλαιό και το νέο, δεν είναι μια μάχη ανάμεσα στο καλό και το κακό, αλλά ανάμεσα στο κακό και το χειρότερο κακό. Είναι μια ενδοεξουσιαστική σύγκρουση, που αποτελεί τη μετάβαση στο νέο μοντέλο εξουσίας και καθυπόταξης των ανθρώπων.

Ως αναρχικοί δεν συμμεριζόμαστε την λογική του λιγότερο κακού, ούτε θεωρούμε κάθε τι «νέο» εν γένει απελευθερωτικό. Η ελευθερία δεν βρίσκεται εκεί, δύναται όμως να ξεπροβάλει απ' τις ρωγμές αυτής της ενδοεξουσιαστικής διαμάχης για την ηγεμονία και τη διαδοχή. Στο χέρι των ανθρώπων είναι και πάλι να απορρίψουν και τα νέα δεσμά, όποια μορφή κι αν έχουν, όπως ήταν πάντοτε άλλωστε.

Λούπους

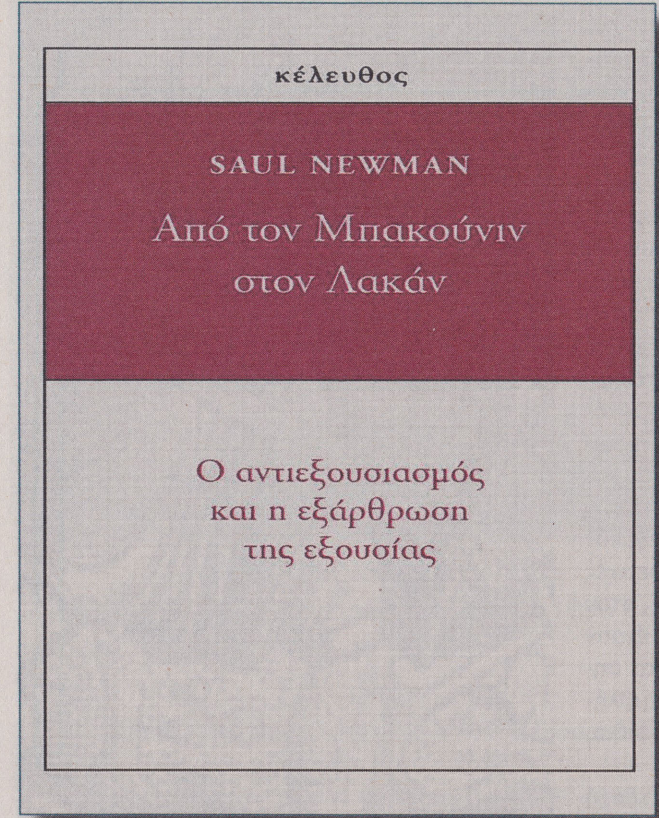
8. Τάκη Πιπινέλη: «Πολιτική Ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως», Εκδοτικός Οίκος «Αγών», Εν Παρισίοις, 1927, σελ. 43)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ ΣΤΟΝ ΛΑΚΑΝ

Ο αντιεξουσιασμός και η εξάρθρωση της εξουσίας

SAUL NEWMAN

Εκδ. κέλευθος / Σελ. 431
Αθήνα 2019

«Ο συγγραφέας, αφορμώμενος από την αντιπαραβολή του αναρχισμού με τον μεταδομισμό, διατείνεται πως

Το πρώτο κεφάλαιο είναι μια μελέτη της ***αναρχικής κριτικής στον μαρξισμό*** χρησιμοποιώντας τα επιχειρήματα αναρχικών, όπως ο ***Μπακούνιν*** και ο ***Κροπότκιν***, για να ξεσκεπάσει τις εξουσιαστικές τάσεις που διέπουν τον μαρξισμό, εξετάζοντας τις απόψεις του ***Μαρξ*** και του ***Ένγκελς***, καθώς και σύγχρονων θεωρητικών μαρξιστών όπως ο ***Αλτουσέρ***, ο ***Πουλαντζάς*** κ.ά.

Όπως τονίζει ο συγγραφέας, η μαρξιστική θεωρία αγνοεί το πρόβλημα της εξουσίας, κυρίως της κρατικής, καθώς την περιορίζει σε μια οικονομική ανάλυση, αφήνοντας στην τύχη της κάθε *Ιακωβίνικη Επανάσταση*, δικαιώνοντας την αναρχική πρόβλεψη ότι η δομή ή ο τόπος της κρατικής εξουσίας θα έμενε άθικτος και θα διαιωνιζόταν με έναν απείρως τυρρανικότερο τρόπο: «*Το κεφάλαιο, επίσης εξετάζει το ευρύτερο πρόβλημα της θεσμοποιημένης εξουσίας στον μαρξισμό –της εξουσίας του κόμματος της πρωτοπορίας, καθώς και τα προνόμια του εργατικού προλεταριάτου– υποστηρίζοντας ότι παρ' ότι ο ίδιος ο Μαρξ θεωρούσε την εξουσία ολέθρια, ήταν κατά έναν τρόπο υπόχρεος στην εγελιανή λογική, η οποία άφηνε την εξουσία να διαιωνίζεται*».

Το δεύτερο κεφάλαιο, όπως εξηγεί, ο **Νιούμαν** εξετάζει τον αναρχισμό, όχι υπό την έννοια της κριτικής του στον μαρξισμό, αλλά ως ένα αυτόνομο φιλοσοφικό σύστημα, που βασίζεται στην έννοια μιας φυσικής ανθρώπινης ουσίας, καθώς και στις απορρέουσες από την εν λόγω ουσία ηθικότητα και ορθολογικότητα.

Στο τρίτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ιδέες του ***Μαξ Στίρνερ*** προκειμένου να ασκήσει κριτική στον ανθρωπιστικό αναρχισμό και πιο συγκεκριμένα στην ιδέα

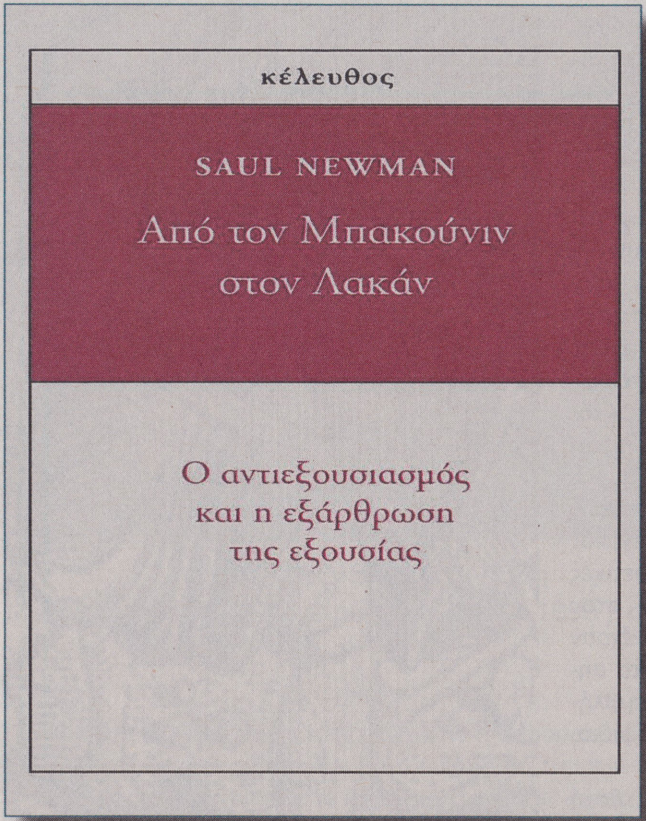
Το τέταρτο κεφάλαιο εξετάζει την μελέτη περί εξουσίας και αντίστασης του Μισέλ Φουκώ, καθώς και το πώς χρησιμοποιεί ο ***Φουκώ*** την έννοια του πολέμου για να αναλύσει τις σχέσεις εξουσίας.

Το επόμενο (πέμπτο) κεφάλαιο μελετά τον εννοιολογικό κόσμο των ***Ζιλ Ντελέζ*** και ***Φελίξ Γκουατταρί*** προσπαθώντας να βρει κάποια μορφή ή γλώσσα της αντίστασης η οποία απουσιάζει από το έργο του Φουκώ.

Το έκτο κεφάλαιο διευρύνει την κριτική στην εξουσία εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η αποδομητική ορο-

SAUL NEWMAN

Εκδ. κέλευθος / Σελ. 431
Αθήνα 2019

«Ο συγγραφέας, αφορμώμενος από την αντιπαραβολή του αναρχισμού με τον μεταδομισμό, διατείνεται πως το επείγον πολιτικό πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας είναι η ολοένα αυξανόμενη επίταση και επέκταση της εξουσίας. Εστιάζει στην τάση των ριζοσπαστικών πολιτικών θεωριών και κινημάτων να επιβεβαιώνουν την ισχύ και την εξουσία, με ποικίλες μορφές, την ίδια στιγμή που επιχειρούν να την καταλύσουν. Καταγίνεται με στοχαστές όπως ο Μπακούνιν, ο Λακάν, ο Στίρνερ και ο Φουκώ, με σκοπό να εξετάσει σημαντικά επιστημολογικά, οντολογικά και πολιτικά ζητήματα: το ουσιώδες ανθρώπινο υποκείμενο συνιστά το αφετηριακό σημείο αντίστασης στην ισχύ και την εξουσία; Ή μήπως το ίδιο το ανθρωπιστικό υποκείμενο βρίσκεται κι αυτό από τη μεριά της κυριαρχίας και θα πρέπει ως τέτοιο να αποκαλυφθεί; Χαρτογραφώντας με επιδεξιότητα την ανάδυση αυτής της ερωτηματοθεσί-

Το πρώτο κεφάλαιο είναι μια μελέτη της ***αναρχικής κριτικής στον μαρξισμό*** χρησιμοποιώντας τα επιχειρήματα αναρχικών, όπως ο ***Μπακούνιν*** και ο ***Κροπότκιν***, για να ξεσκεπάσει τις εξουσιαστικές τάσεις που διέπουν τον μαρξισμό, εξετάζοντας τις απόψεις του ***Μαρξ*** και του ***Ένγκελς***, καθώς και σύγχρονων θεωρητικών μαρξιστών όπως ο ***Αλτουσέρ***, ο ***Πουλαντζάς*** κ.ά.

Όπως τονίζει ο συγγραφέας, η μαρξιστική θεωρία αγνοεί το πρόβλημα της εξουσίας, κυρίως της κρατικής, καθώς την περιορίζει σε μια οικονομική ανάλυση, αφήνοντας στην τύχη της κάθε *Ιακωβίνικη Επανάσταση*, δικαιώνοντας την αναρχική πρόβλεψη ότι η δομή ή ο τόπος της κρατικής εξουσίας θα έμενε άθικτος και θα διαιωνιζόταν με έναν απείρως τυρρανικότερο τρόπο: «*Το κεφάλαιο, επίσης εξετάζει το ευρύτερο πρόβλημα της θεσμοποιημένης εξουσίας στον μαρξισμό –της εξουσίας του κόμματος της πρωτοπορίας, καθώς και τα προνόμια του εργατικού προλεταριάτου– υποστηρίζοντας ότι παρ' ότι ο ίδιος ο Μαρξ θεωρούσε την εξουσία ολέθρια, ήταν κατά έναν τρόπο υπόχρεος στην εγελιανή λογική, η οποία άφηνε την εξουσία να διαιωνίζεται*».

Το δεύτερο κεφάλαιο, όπως εξηγεί, ο ***Νιούμαν*** εξετάζει τον αναρχισμό, όχι υπό την έννοια της κριτικής του στον μαρξισμό, αλλά ως ένα αυτόνομο φιλοσοφικό σύστημα, που βασίζεται στην έννοια μιας φυσικής ανθρώπινης ουσίας, καθώς και στις απορρέουσες από την εν λόγω ουσία ηθικότητα και ορθολογικότητα.

Στο τρίτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ιδέες του ***Μαξ Στίρνερ*** προκειμένου να ασκήσει κριτική στον ανθρωπιστικό αναρχισμό και πιο συγκεκριμένα στην ιδέα της ανθρώπινης ουσίας, την οποία ο Στίρνερ θεωρεί μια καταπιεστική ιδεολογική κατασκευή που αρνείται την διαφορά και την εξατομίκευση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:
Η παρουσίαση των εκάστοτε βιβλίων γίνεται στην βάση επιλογών του Κύκλου Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χωρίς κάποια συνεννόηση με τον συγγραφέα ή τον εκδοτικό οίκο. Η επιλογή

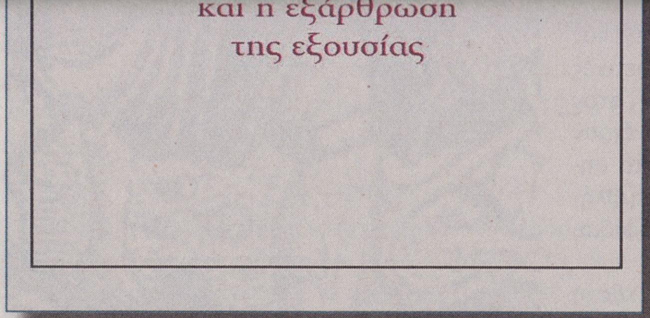

Το τέταρτο κεφάλαιο εξετάζει την μελέτη περί εξουσίας και αντίστασης του Μισέλ Φουκώ, καθώς και το πώς χρησιμοποιεί ο ***Φουκώ*** την έννοια του πολέμου για να αναλύσει τις σχέσεις εξουσίας.

Το επόμενο (πέμπτο) κεφάλαιο μελετά τον εννοιολογικό κόσμο των ***Ζιλ Ντελέζ*** και ***Φελίξ Γκουατταρί*** προσπαθώντας να βρει κάποια μορφή ή γλώσσα της αντίστασης η οποία απουσιάζει από το έργο του Φουκώ.

Το έκτο κεφάλαιο διευρύνει την κριτική στην εξουσία εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η αποδομητική ορολογία του ***Ζακ Ντεριντά*** αποκαλύπτει και ανακρίνει τις ουσιοκρατικές και μεταφυσικές δομές στην φιλοσοφία.

Στο έβδομο κεφάλαιο, ο συγγραφέας καταλήγει στην βοήθεια των ιδεών του ***Λακάν***, θεωρώντας ότι αν η ταυτότητα της εξουσίας καθ' εαυτή είναι ανολοκλήρωτη, όπως διαπιστώνεται, τότε υπάρχει χάσμα ανάμεσα στην εξουσία και την ταυτότητα, όμως αυτή η έλλειψη δεν είναι από έναν άλλο φυσικό κόσμο, όπως θα υποστήριζαν οι αναρχικοί, αλλά παράγεται από την εξουσία την οποία οριοθετεί. Αυτό, υποστηρίζει ο Νιούμαν, μάς καθιστά ικανούς να συλλάβουμε εννοιολογικά το εκτός εξουσίας παραδόξως εντός της εξουσίας –με άλλα λόγια, ένα μη-ουσιοκρατικό σημείο αντίστασης.

Εκδ. κέλευθος / Σελ. 431
Αθήνα 2019

«Ο συγγραφέας, αφορμώμενος από την αντιπαραβολή του αναρχισμού με τον μεταδομισμό, διατείνεται πως το επείγον πολιτικό πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας είναι η ολοένα αυξανόμενη επίταση και επέκταση της εξουσίας. Εστιάζει στην τάση των ριζοσπαστικών πολιτικών θεωριών και κινημάτων να επιβεβαιώνουν την ισχύ και την εξουσία, με ποικίλες μορφές, την ίδια στιγμή που επιχειρούν να την καταλύσουν. Καταγίνεται με στοχαστές όπως ο Μπακούνιν, ο Λακάν, ο Στίρνερ και ο Φουκώ, με σκοπό να εξετάσει σημαντικά επιστημολογικά, οντολογικά και πολιτικά ζητήματα: το ουσιώδες ανθρώπινο υποκείμενο συνιστά το αφετηριακό σημείο αντίστασης στην ισχύ και την εξουσία; Ή μήπως το ίδιο το ανθρωπιστικό υποκείμενο βρίσκεται κι αυτό από τη μεριά της κυριαρχίας και θα πρέπει ως τέτοιο να αποκαλυφθεί; Χαρτογραφώντας με επιδεξιότητα την ανάδυση αυτής της ερωτηματοθεσίας στη σύγχρονη πολιτική σκέψη, ο Νιούμαν παρουσιάζει ανάγλυφα τον τρόπο που το ζήτημα της ουσιακής ταυτότητας ορίζει επαναπροσδιορίζει τα όρια και τις δυνατότητες των σύγχρονων ριζοσπαστικών πολιτικών κινημάτων».
(Από το οπισθόφυλλο της έκδοσης)

Σύμφωνα με τον συγγραφέα, στόχος αυτού του έργου είναι να εξετάσει την λογική του τρόπου εξουσίας σε διάφορους πολιτικούς λόγους και ιδέες και να αναπτύξει έναν τρόπο σκέψης σχετικά με την αντίσταση, που δεν θα επιβεβαιώνει την κυριαρχία, αλλά και θα αποφεύγει να βρει ένα θεμελιώδες σημείο αντίστασης, καθώς αυτό αναπόφευκτα θα μορφοποιούνταν μέσα σε μια δομή ή έναν λόγο εξουσίας.

πο: *«Το κεφάλαιο, επίσης εξετάζει το ευρύτερο πρόβλημα της θεσμοποιημένης εξουσίας στον μαρξισμό –της εξουσίας του κόμματος της πρωτοπορίας, καθώς και τα προνόμια του εργατικού προλεταριάτου– υποστηρίζοντας ότι παρ' ότι ο ίδιος ο Μαρξ θεωρούσε την εξουσία ολέθρια, ήταν κατά έναν τρόπο υπόχρεος στην εγελιανή λογική, η οποία άφηνε την εξουσία να διαιωνίζεται».*

Το δεύτερο κεφάλαιο, όπως εξηγεί, ο **Νιούμαν** εξετάζει τον αναρχισμό, όχι υπό την έννοια της κριτικής του στον μαρξισμό, αλλά ως ένα αυτόνομο φιλοσοφικό σύστημα, που βασίζεται στην έννοια μιας φυσικής ανθρώπινης ουσίας, καθώς και στις απορρέουσες από την εν λόγω ουσία ηθικότητα και ορθολογικότητα.

Στο τρίτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ιδέες του ***Μαξ Στίρνερ*** προκειμένου να ασκήσει κριτική στον ανθρωπιστικό αναρχισμό και πιο συγκεκριμένα στην ιδέα της ανθρώπινης ουσίας, την οποία ο Στίρνερ θεωρεί μια καταπιεστική ιδεολογική κατασκευή που αρνείται την διαφορά και την εξατομίκευση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:
Η παρουσίαση των εκάστοτε βιβλίων γίνεται στην βάση επιλογών του Κύκλου Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χωρίς κάποια συνεννόηση με τον συγγραφέα ή τον εκδοτικό οίκο. Η επιλογή των βιβλίων αφορά την συμβολή στον εμπλουτισμό, τον προβληματισμό και την ανάπτυξη και εξέλιξη των απελευθερωτικών ιδεών. Είναι προφανές ότι τα βιβλία αυτά μπορεί να τα προμηθεύεται κάποιος, εφ' όσον το επιθυμεί, από τους εκδοτικούς οίκους και τα βιβλιοπωλεία και ΟΧΙ από την ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ, όπου διατίθενται ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.

Το τέταρτο κεφάλαιο εξετάζει την μελέτη περί εξουσίας και αντίστασης του Μισέλ Φουκώ, καθώς και το πώς χρησιμοποιεί ο ***Φουκώ*** την έννοια του πολέμου για να αναλύσει τις σχέσεις εξουσίας.

Το επόμενο (πέμπτο) κεφάλαιο μελετά τον εννοιολογικό κόσμο των ***Ζιλ Ντελέζ*** και ***Φελίξ Γκουατταρί*** προσπαθώντας να βρει κάποια μορφή ή γλώσσα της αντίστασης η οποία απουσιάζει από το έργο του Φουκώ.

Το έκτο κεφάλαιο διευρύνει την κριτική στην εξουσία εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η αποδομητική ορολογία του ***Ζακ Ντεριντά*** αποκαλύπτει και ανακρίνει τις ουσιοκρατικές και μεταφυσικές δομές στην φιλοσοφία.

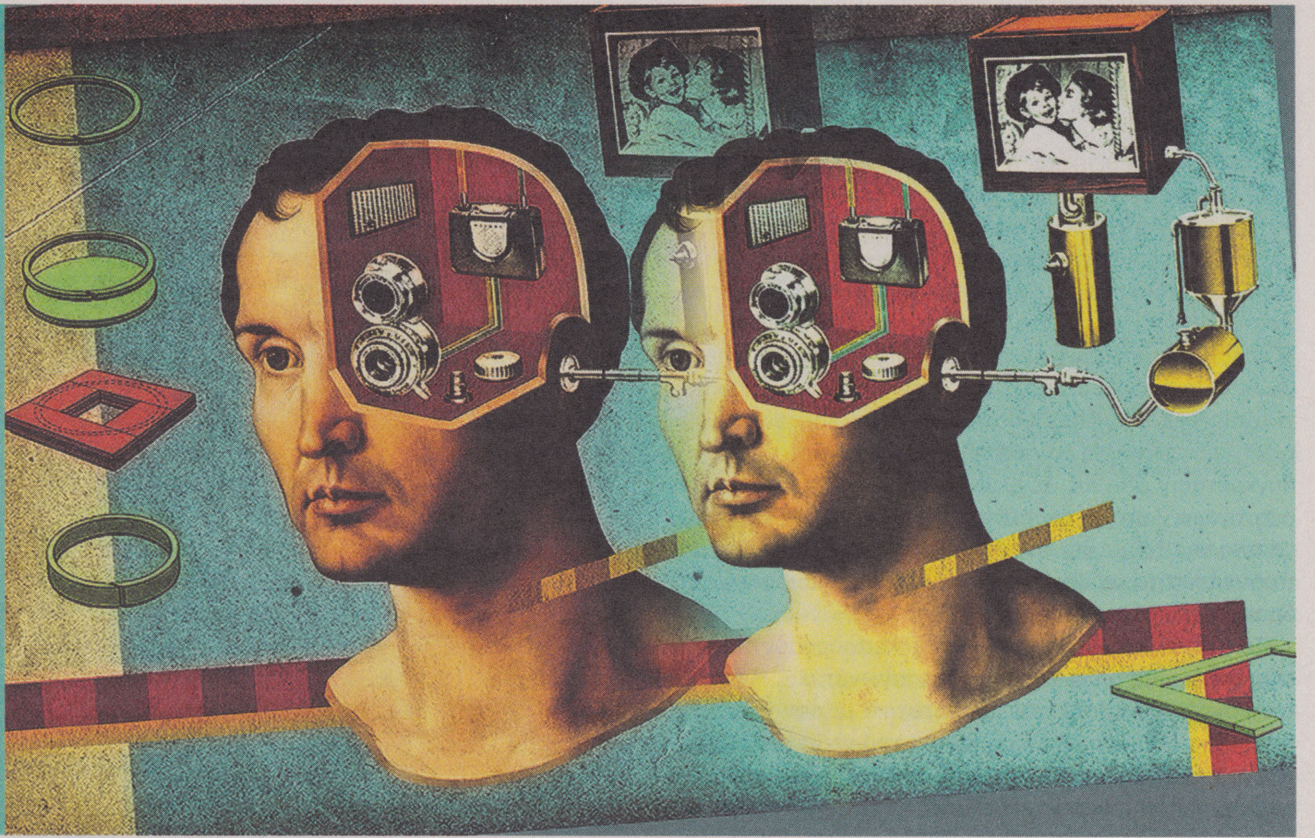
Στο έβδομο κεφάλαιο, ο συγγραφέας καταλήγει στην βοήθεια των ιδεών του ***Λακάν***, θεωρώντας ότι αν η ταυτότητα της εξουσίας καθ' εαυτή είναι ανολοκλήρωτη, όπως διαπιστώνεται, τότε υπάρχει χάσμα ανάμεσα στην εξουσία και την ταυτότητα, όμως αυτή η έλλειψη δεν είναι από έναν άλλο φυσικό κόσμο, όπως θα υποστήριζαν οι αναρχικοί, αλλά παράγεται από την εξουσία την οποία οριοθετεί. Αυτό, υποστηρίζει ο Νιούμαν, μάς καθιστά ικανούς να συλλάβουμε εννοιολογικά το εκτός εξουσίας παραδόξως εντός της εξουσίας –με άλλα λόγια, ένα μη-ουσιοκρατικό σημείο αντίστασης.

Ο σκοπός του όγδοου κεφαλαίου, όπως και ολόκληρης της μελέτης, όπως εξηγεί ο συγγραφέας είναι να δείξει ότι πολιτική μπορεί να εννοηθεί και με τον μη-ουσιοκρατικό , μη-καθολικευτικό τρόπο όσο και με τον παραγωγικό, μη μηδενιστικό, ομολογώντας, όμως, ότι κάτι τέτοιο δεν ακούγεται και πολύ ριζοσπαστικό ή μαχητικό, αφού πρέπει να θυμόμαστε ότι η πολιτική θεωρία παραμένει,

σε μεγάλο βαθμό, παγιδευμένη μέσα σε ουσιοκρατικούς και θεμελιωτικούς λόγους, οι οποίοι αφ' ενός της καθορίζουν ένα πλαίσιο κανόνων ρυθμίζοντας τους τρόπους της υποκειμενικότητας, αφ' ετέρου ασκώντας κυριαρχία αποδιώχνουν τους αντίπαλους λόγους.

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ Η ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΥ

«Ο κορωναϊός θερίζει», «η πανδημία του κορωναϊού είναι η πιο θανατηφόρα που γνώρισε η ανθρωπότητα», «σκότωσε ανήλικη ο κορωναϊός», «δεν χωράνε τα ψυγεία τους νεκρούς από κορωναϊό», «μαζικοί τάφοι για κορωναϊό», «γέμισαν τα νεκροταφεία από θύματα του κορωναϊού».

Αυτοί είναι μόνο κάποιοι ενδεικτικοί τίτλοι ειδήσεων, με τους οποίους βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από τα Μ.Μ.Ε., συνοδευόμενοι με κατάλληλες εικόνες και με την απαραίτητη μουσική επένδυση, ώστε να κατακλύζεται το μυαλό μας και οι αισθήσεις μας από μια διαρκή οσμή θανάτου, από άγχος, φόβο κι αγωνία. Η αύξηση των λεγόμενων ψυχικών νοσημάτων την εποχή του κορωναϊού είναι ραγδαία. Η αγωνία και η ανασφάλεια μάς καθηλώνει μπροστά στους δέκτες για να «ενημερωθούμε» για ακόμη μια μέρα για την επέλαση του θανάτου· στον ήχο και μόνο της έναρξης των δελτίων ειδήσεων κάποιοι άνθρωποι ιδρώνουν και καταβάλλονται από φόβο και τομμύρια χρόνια. Ο φόβος ως αίσθημα ή κατάσταση είναι από τα πρώτα αισθήματα και συνυπάρχει με τον άνθρωπο από την αυγή της ύπαρξής του.

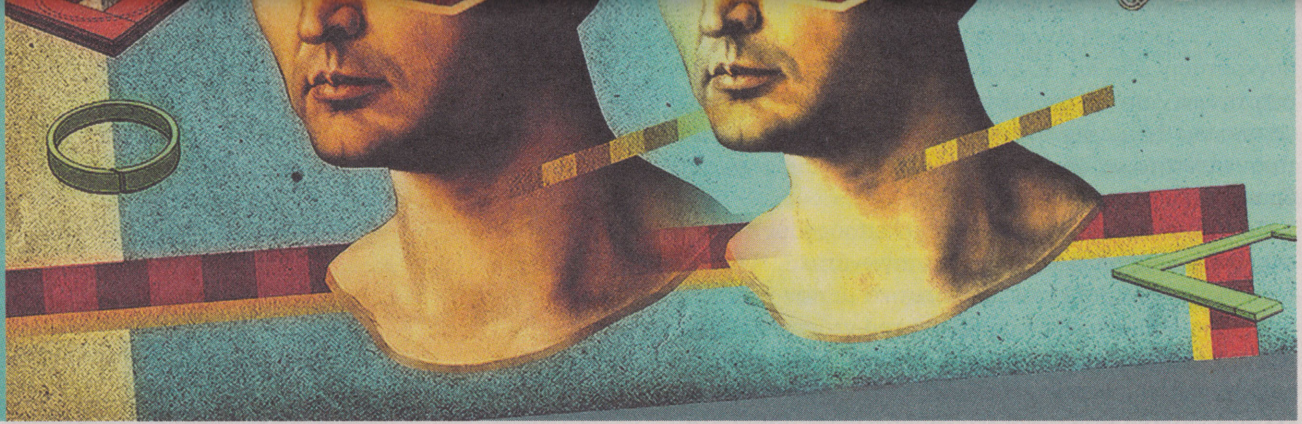
Ο ανθρώπινος φόβος, επίσης, υπήρξε το αίσθημα εκείνο που όξυνε τις αισθήσεις, διεύρυνε την αντιληπτική ικανότητα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις ακόνισε το μυαλό του ανθρώπου προκειμένου να βρει λύση στα προβλήματά του. Χαρακτηριστικές, για του λόγου το αληθές, είναι και οι λαϊκές ρήσεις που έχουν προκύψει, όπως: *ο φόβος φυλάει τα έρμα, φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας* κ.λπ.

Εδώ παρατηρούμε τον φόβο να παίζει ρόλο προνοητικό, να προάγει την εγκράτεια και να παροτρύνει σε σκέψη τον άνθρωπο προτού δράσει. Αντ' αυτού, παροιμίες όπως *πάγωσε από το φόβο του, πήγε η καρδιά μου στην Κούλουρη* κλπ., καταδεικνύουν το έκτακτο καθεστώς στο οποίο περιέρχεται ο άνθρωπος όταν περιέρχεται σ' αυτή την κατάσταση. Φερόμενος σε μια απρόσμενη κατάσταση φόβου, ο άνθρωπος πράττει δίχως σκέψη ορμώμενος

αντίδραση του καθόρισε το σημείο του εγκεφάλου του που είναι το αρχαιότερο στον άνθρωπο και ονομάζεται **ερπετοειδής**, που είναι υπεύθυνος για τα ένστικτα κ.λπ., όπως θα δούμε και παρακάτω.

Ο εν λόγω άνθρωπος, λίγο καιρό μετά, ενημερώνεται ότι υπάρχει κάλεσμα συγκέντρωσης και πορείας στο κέντρο της Αθήνας. Αμέσως, έρχεται στο μυαλό του η προηγούμενη εμπειρία του. Ας υποθέσουμε, ότι ο προηγούμενος φόβος δεν θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για τη συμμετοχή του. Αυτό που θα κάνει μέσω της προηγούμενης εμπειρίας του και με την χρονική απόσταση, που του παρέχεται, είναι να σκεφτεί και να σχεδιάσει τους τρόπους εκείνους, που θα τον προστατέψουν τρόπον τινά. Η μνήμη του προηγούμενου γεγονότος, η μάθηση που έλαβε μέσω της εμπειρίας, η οργανωμένη σκέψη που ακολούθησε και ο σχεδιασμός της εκ νέου συμμετοχής, οφείλονται στην ενεργοποίηση του **νεοθηλαστικού** ή σκεπτόμενου μέρους του εγκεφάλου, που είναι υπεύθυνο για τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες.

ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ Η ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΥ

«Ο κορωναΐός θερίζει», «η πανδημία του κορωναϊού είναι η πιο θανατηφόρα που γνώρισε η ανθρωπότητα», «σκότωσε ανήλικη ο κορωναΐός», «δεν χωράνε τα ψυγεία τους νεκρούς από κορωναΐό», «μαζικοί τάφοι για κορωναΐό», «γέμισαν τα νεκροταφεία από θύματα του κορωναϊού».

Αυτοί είναι μόνο κάποιοι ενδεικτικοί τίτλοι ειδήσεων, με τους οποίους βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από τα Μ.Μ.Ε., συνοδευόμενοι με κατάλληλες εικόνες και με την απαραίτητη μουσική επένδυση, ώστε να κατακλύζεται το μυαλό μας και οι αισθήσεις μας από μια διαρκή οσμή θανάτου, από άγχος, φόβο κι αγωνία. Η αύξηση των λεγόμενων ψυχικών νοσημάτων την εποχή του κορωναϊού είναι ραγδαία. Η αγωνία και η ανασφάλεια μάς καθηλώνει μπροστά στους δέκτες για να «ενημερωθούμε» για ακόμη μια μέρα για την επέλαση του θανάτου· στον ήχο και μόνο της έναρξης των δελτίων ειδήσεων κάποιοι άνθρωποι ιδρώνουν και καταβάλλονται από φόβο και άγχος, άλλοι στέκουν παθητικοί και άλλοι κλείνουν τους δέκτες γιατί δεν μπορούν να ακούν και να βλέπουν. Οι τελευταίοι προφανώς και κάνουν το καλύτερο δεδομένης της κατάστασης στην οποία περιέρχονται.

Ο τρόπος με τον οποίο μεταχειρίζεται τη γλώσσα η εξουσία, οι μεθοδεύσεις που κρύβονται πίσω από την κάθε λέξη και πρόταση που μεταδίδεται, έχει σημαντική επίδραση στον εγκέφαλο κάθε ανθρώπου. Με την πάροδο του χρόνου και την αμέριστη βοήθεια επιστημόνων της ψυχολογίας, της βιολογίας, της γλωσσολογίας, της νευροφυσιολογίας κ.ά., η μελέτη του ανθρώπινου εγκεφάλου αποκαλύπτει νέες πτυχές, παρέχοντας ταυτόχρονα στην εξουσία τη δυνατότητα να διαμορφώνει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη χειραγώγηση του νου. Ο συγγραφέας *Φίλιπ Ντικ* έλεγε πως για όλους μας υπάρχει μια πρόταση, για όλους μας υπάρχουν οι λέξεις, που αν μπουν

τομμύρια χρόνια. Ο φόβος ως αίσθημα ή κατάσταση είναι από τα πρώτα αισθήματα και συνυπάρχει με τον άνθρωπο από την αυγή της ύπαρξής του.

Ο ανθρώπινος φόβος, επίσης, υπήρξε το αίσθημα εκείνο που όξυνε τις αισθήσεις, διεύρυνε την αντιληπτική ικανότητα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις ακόνισε το μυαλό του ανθρώπου προκειμένου να βρει λύση στα προβλήματα του. Χαρακτηριστικές, για του λόγου το αληθές, είναι και οι λαϊκές ρήσεις που έχουν προκύψει, όπως: *ο φόβος φυλάει τα έρμα, φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας* κ.λπ.

Εδώ παρατηρούμε τον φόβο να παίζει ρόλο προνοητικό, να προάγει την εγκράτεια και να παροτρύνει σε σκέψη τον άνθρωπο προτού δράσει. Αντ' αυτού, παροιμίες όπως *πάγωσε από το φόβο του, πήγε η καρδιά μου στην Κούλουρη* κλπ., καταδεικνύουν το έκτακτο καθεστώς στο οποίο περιέρχεται ο άνθρωπος όταν περιέρχεται σ' αυτή την κατάσταση. Φερόμενος σε μια απρόσμενη κατάσταση φόβου, ο άνθρωπος πράττει δίχως σκέψη ορμώμενος από τα ένστικτά του.

Θα αναφέρουμε ένα παράδειγμα για να περιγράψουμε τις δυο αυτές καταστάσεις στις οποίες ο άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με το φόβο. Έχουμε έναν άνθρωπο περίπου τριάντα ετών. Μέχρι πρότινος διήγαγε έναν ήρεμο και ειρηνικό βίο. Απέφευγε τις εντάσεις και δεν τον απασχολούσαν και πολύ τα κοινωνικά ζητήματα. Οι εξελίξεις της ζωής, όμως, τον έφεραν να θέλει να συμμετάσχει για πρώτη φορά, σε μια οργανωμένη διαμαρτυρία στο κέντρο της Αθήνας για τεκταινόμενα που πλήττουν κι εκείνον.

Οι συγκεντρωμένοι ξεκινούν την πορεία κι εκείνος ακολουθεί. Σε κάποια στιγμή τα ΜΑΤ κάνουν κίνηση για να αποτρέψουν το πέρασμα της πορείας χρησιμοποιώντας χημικά, βόμβες κρότου λάμψεις και αρκετό ξύλο με τα γκλομπ τους. Ο άπειρος διαδηλωτής, λοιπόν, μη γνωρίζοντας τις κατασταλτικές πρακτικές των κρατικών οργά-

αντίδραση του καθόρισε το σημείο του εγκεφάλου του που είναι το αρχαιότερο στον άνθρωπο και ονομάζεται **ερπετοειδής**, που είναι υπεύθυνος για τα ένστικτα κ.λπ., όπως θα δούμε και παρακάτω.

Ο εν λόγω άνθρωπος, λίγο καιρό μετά, ενημερώνεται ότι υπάρχει κάλεσμα συγκέντρωσης και πορείας στο κέντρο της Αθήνας. Αμέσως, έρχεται στο μυαλό του η προηγούμενη εμπειρία του. Ας υποθέσουμε, ότι ο προηγούμενος φόβος δεν θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για τη συμμετοχή του. Αυτό που θα κάνει μέσω της προηγούμενης εμπειρίας του και με την χρονική απόσταση, που του παρέχεται, είναι να σκεφτεί και να σχεδιάσει τους τρόπους εκείνους, που θα τον προστατέψουν τρόπον τινά. Η μνήμη του προηγούμενου γεγονότος, η μάθηση που έλαβε μέσω της εμπειρίας, η οργανωμένη σκέψη που ακολούθησε και ο σχεδιασμός της εκ νέου συμμετοχής, οφείλονται στην ενεργοποίηση του **νεοθηλαστικού** ή σκεπτόμενου μέρους του εγκεφάλου, που είναι υπεύθυνο για τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες.

Εμβαθύνοντας λίγο την σκέψη μας πάνω στην διαφορετική αντίδραση που έχουμε πάνω στο φόβο, μπορούμε να δώσουμε τις κατάλληλες απαντήσεις στηριζόμενοι στην αλήθεια της φύσης. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος αποτελείται από τρία μέρη «*τρεις εγκεφάλους κατά τον Μακ Λιν*», τα οποία δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν σταδιακά κατά τη διάρκεια της εξέλιξης του ανθρώπου. Το ερπετοειδές μέρος που ήταν το πρώτο μέρος που λειτουργούσε ο εγκέφαλος, το **παλαιοθηλαστικό/συναισθηματικό** και το **νεοθηλαστικό/λογικό** μέρος.

Ο αρχαιότερος «*ερπετοειδής εγκέφαλος*», ο οποίος ονομάσθηκε έτσι από τον *Μακ Λιν* επειδή αναπτύχθηκε πρώτα στα ερπετά, διεκπεραιώνει τις βασικές εγκεφαλικές λειτουργίες από τις οποίες εξαρτάται η ζωή: την **καρδιακή λειτουργία** και την **αναπνοή**. Είναι η έδρα των ενστικτωδών αρχέγονων ωθήσεων: της επιθετικότητας, του

«σκότωσε ανήλικη ο κορωναϊός», *«δεν χωράνε τα ψυγεία τους νεκρούς από κορωναϊό»*, *«μαζικοί τάφοι για κορωναϊό»*, *«γέμισαν τα νεκροταφεία από θύματα του κορωναϊού»*.

Αυτοί είναι μόνο κάποιοι ενδεικτικοί τίτλοι ειδήσεων, με τους οποίους βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από τα Μ.Μ.Ε., συνοδευόμενοι με κατάλληλες εικόνες και με την απαραίτητη μουσική επένδυση, ώστε να κατακλύζεται το μυαλό μας και οι αισθήσεις μας από μια διαρκή οσμή θανάτου, από άγχος, φόβο κι αγωνία. Η αύξηση των λεγόμενων ψυχικών νοσημάτων την εποχή του κορωναϊού είναι ραγδαία. Η αγωνία και η ανασφάλεια μάς καθηλώνει μπροστά στους δέκτες για να «ενημερωθούμε» για ακόμη μια μέρα για την επέλαση του θανάτου· στον ήχο και μόνο της έναρξης των δελτίων ειδήσεων κάποιοι άνθρωποι ιδρώνουν και καταβάλλονται από φόβο και άγχος, άλλοι στέκουν παθητικοί και άλλοι κλείνουν τους δέκτες γιατί δεν μπορούν να ακούν και να βλέπουν. Οι τελευταίοι προφανώς και κάνουν το καλύτερο δεδομένης της κατάστασης στην οποία περιέρχονται.

Ο τρόπος με τον οποίο μεταχειρίζεται τη γλώσσα η εξουσία, οι μεθοδεύσεις που κρύβονται πίσω από την κάθε λέξη και πρόταση που μεταδίδεται, έχει σημαντική επίδραση στον εγκέφαλο κάθε ανθρώπου. Με την πάροδο του χρόνου και την αμέριστη βοήθεια επιστημόνων της ψυχολογίας, της βιολογίας, της γλωσσολογίας, της νευροφυσιολογίας κ.ά., η μελέτη του ανθρώπινου εγκεφάλου αποκαλύπτει νέες πτυχές, παρέχοντας ταυτόχρονα στην εξουσία τη δυνατότητα να διαμορφώνει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη χειραγώγηση του νου. Ο συγγραφέας *Φίλιπ Ντικ* έλεγε πως για όλους μας υπάρχει μια πρόταση, για όλους μας υπάρχουν οι λέξεις, που αν μπουν στη σωστή διάταξη είναι ικανές να μας καταστρέψουν.

Εξ άλλου, που στηρίχθηκαν και στηρίζονται οι εξουσίες για την επιβολή και την εδραίωση τους στον κοινωνικό χώρο; Μόνο στη δύναμη των όπλων; Μάλλον όχι. Η χειραγώγηση του νου τούς διατηρεί κυρίως στην εξουσία.

Περί φόβου ο λόγος

Όταν βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια απειλή, ο φόβος είναι εκείνο το αίσθημα που αρχίζει να καταλαμβάνει τον άνθρωπο. Ο φόβος είναι ένα αρχέγονο αίσθημα, μπορούμε να τον ανακαλύψουμε στους πρώτους ανθρώπους, που εμφανίστηκαν στον πλανήτη πριν από δυόμιση εκατομμύρια χρόνια. Το αίσθημα αυτό συνόδευε τον άνθρωπο από την αυγή της ύπαρξής του.

Ο ανθρώπινος φόβος, επίσης, υπήρξε το αίσθημα εκείνο που όξυνε τις αισθήσεις, διεύρυνε την αντιληπτική ικανότητα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις ακόνισε το μυαλό του ανθρώπου προκειμένου να βρει λύση στα προβλήματά του. Χαρακτηριστικές, για του λόγου το αληθές, είναι και οι λαϊκές ρήσεις που έχουν προκύψει, όπως: *ο φόβος φυλάει τα έρμα, φοβού τους Δαναούς και δώρα φέροντας* κ.λπ.

Εδώ παρατηρούμε τον φόβο να παίζει ρόλο προνοητικό, να προάγει την εγκράτεια και να παροτρύνει σε σκέψη τον άνθρωπο προτού δράσει. Αντ' αυτού, παροιμίες όπως *πάγωσε από το φόβο του, πήγε η καρδιά μου στην Κούλουρη* κλπ., καταδεικνύουν το έκτακτο καθεστώς στο οποίο περιέρχεται ο άνθρωπος όταν περιέρχεται σ' αυτή την κατάσταση. Φερόμενος σε μια απρόσμενη κατάσταση φόβου, ο άνθρωπος πράττει δίχως σκέψη ορμώμενος από τα ένστικτά του.

Θα αναφέρουμε ένα παράδειγμα για να περιγράψουμε τις δυο αυτές καταστάσεις στις οποίες ο άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με το φόβο. Έχουμε έναν άνθρωπο περίπου τριάντα ετών. Μέχρι πρότινος διήγαγε έναν ήρεμο και ειρηνικό βίο. Απέφευγε τις εντάσεις και δεν τον απασχολούσαν και πολύ τα κοινωνικά ζητήματα. Οι εξελίξεις της ζωής, όμως, τον έφεραν να θέλει να συμμετάσχει για πρώτη φορά, σε μια οργανωμένη διαμαρτυρία στο κέντρο της Αθήνας για τεκταινόμενα που πλήττουν κι εκείνον.

Οι συγκεντρωμένοι ξεκινούν την πορεία κι εκείνος ακολουθεί. Σε κάποια στιγμή τα ΜΑΤ κάνουν κίνηση για να αποτρέψουν το πέρασμα της πορείας χρησιμοποιώντας χημικά, βόμβες κρότου λάμψεις και αρκετό ξύλο με τα γκλομπ τους. Ο άπειρος διαδηλωτής, λοιπόν, μη γνωρίζοντας τις κατασταλτικές πρακτικές των κρατικών οργάνων, στο άκουσμα της βόμβας κρότου λάμψης τρομάζει, πριν καλά-καλά συνειδητοποιήσει τι συμβαίνει πνίγεται στα χημικά, μη μπορώντας να δει και να αναπνεύσει, ενώ ο φόβος και ο πανικός τον καταβάλει εξολοκλήρου και αφού δέχεται και δυο - τρεις γκλομπιές το ένστικτο της επιβίωσης ενεργοποιείται.

Αυτός ο άνθρωπος, για πρώτη φορά στη ζωή του, βρέθηκε σε σκηνικό πολέμου που, στην καλύτερη των περιπτώσεων, είχε δει μόνο καθισμένος με ασφάλεια στο καναπέ του σπιτιού του παρακολουθώντας την τηλεόραση. Αυτή είναι μια κατάσταση φόβου στην οποία περιήλθε ξαφνικά και ακαριαία. Στην προκειμένη περίπτωση, την κατάσταση έλεγξε το αρχέγονο μέρος του εγκεφάλου του, το **ερπετοειδής**, που είναι υπεύθυνος για τα ένστικτα κ.λπ., όπως θα δούμε και παρακάτω.

Ο εν λόγω άνθρωπος, λίγο καιρό μετά, ενημερώνεται ότι υπάρχει κάλεσμα συγκέντρωσης και πορείας στο κέντρο της Αθήνας. Αμέσως, έρχεται στο μυαλό του η προηγούμενη εμπειρία του. Ας υποθέσουμε, ότι ο προηγούμενος φόβος δεν θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για τη συμμετοχή του. Αυτό που θα κάνει μέσω της προηγούμενης εμπειρίας του και με την χρονική απόσταση, που του παρέχεται, είναι να σκεφτεί και να σχεδιάσει τους τρόπους εκείνους, που θα τον προστατέψουν τρόπον τινά. Η μνήμη του προηγούμενου γεγονότος, η μάθηση που έλαβε μέσω της εμπειρίας, η οργανωμένη σκέψη που ακολούθησε και ο σχεδιασμός της εκ νέου συμμετοχής, οφείλονται στην ενεργοποίηση του **νεοθηλαστικού** ή σκεπτόμενου μέρους του εγκεφάλου, που είναι υπεύθυνο για τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες.

Εμβαθύνοντας λίγο την σκέψη μας πάνω στην διαφορετική αντίδραση που έχουμε πάνω στο φόβο, μπορούμε να δώσουμε τις κατάλληλες απαντήσεις στηριζόμενοι στην αλήθεια της φύσης. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος αποτελείται από τρία μέρη *«τρεις εγκεφάλους κατά τον Μακ Λιν»*, τα οποία δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν σταδιακά κατά τη διάρκεια της εξέλιξης του ανθρώπου. Το ερπετοειδές μέρος που ήταν το πρώτο μέρος που λειτουργούσε ο εγκέφαλος, το **παλαιοθηλαστικό/συναισθηματικό** και το **νεοθηλαστικό/λογικό** μέρος.

Ο αρχαιότερος *«ερπετοειδής εγκέφαλος»*, ο οποίος ονομάσθηκε έτσι από τον *Μακ Λιν* επειδή αναπτύχθηκε πρώτα στα ερπετά, διεκπεραιώνει τις βασικές εγκεφαλικές λειτουργίες από τις οποίες εξαρτάται η ζωή: την **καρδιακή λειτουργία** και την **αναπνοή**. Είναι η έδρα των ενστικτωδών αρχέγονων ωθήσεων: της επιθετικότητας, του κινδύνου, της υπεράσπισης του εδάφους, των ενστίκτων συντήρησης και αναπαραγωγής, όλων των ωθήσεων που έχουν σκοπό την εξασφάλιση της επιβίωσης του είδους. Από εδώ ξεκινά η ρύθμιση του βαθμού εγρήγορσής μας και ως εκ τούτου είναι εκείνος που πυροδοτεί τις αντιδράσεις ετοιμότητας σε πιθανό κίνδυνο.

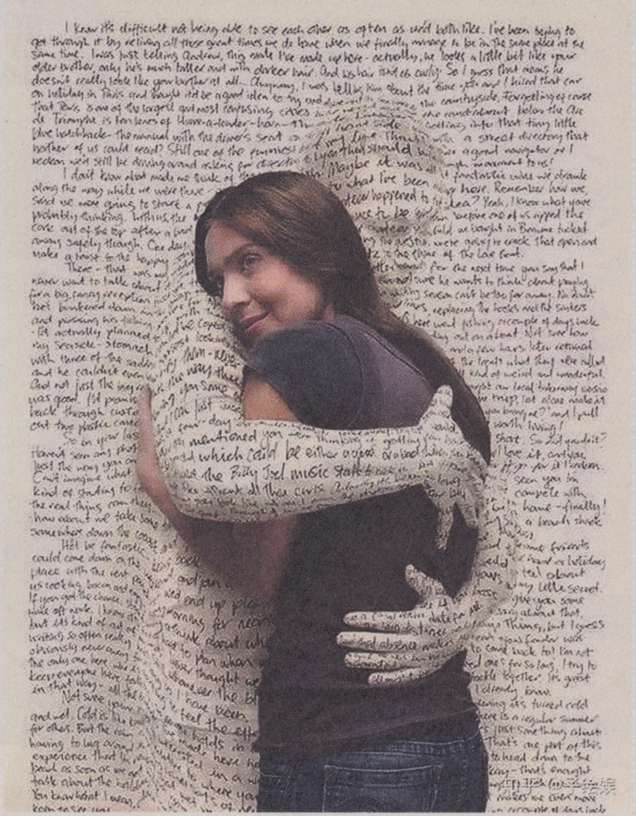
Ο παλαιοθηλαστικός ή συναισθηματικός εγκέφαλος είναι ο ενδιάμεσος και σε μεγάλο βαθμό ταυτίζεται με το στεφανιαίο ή μεταιχμιακό σύστημα του εγκεφάλου. Δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο και τα υπόλοιπα θηλαστικά να αναπτύξουν και να εκδηλώσουν ένα ολόκληρο σύστημα συναισθηματικών κωδίκων, όπως η στοργή, ο θυμός,

η αρέσκεια/απαρέσκεια, η κινητοποίηση/ακινητοποίηση.

Ο νεοθηλαστικός ή σκεπτόμενος εγκέφαλος, είναι το νεότερο τμήμα του κεντρικού νευρικού συστήματος. Όλες οι ικανότητες που διαφοροποιούν τους ανθρώπους από τα ζώα οφείλονται στις λειτουργίες του νεοφλοιού. Καταλαμβάνει τα δύο τρίτα του συνολικού εγκεφάλου και ρυθμίζει ή σχετίζεται με ανώτερες λειτουργίες, όπως η γλώσσα, η φαντασία, η λογική, ο συλλογισμός. Ο προμετωπιαίος φλοιός, μία περιοχή του νεοφλοιού, είναι η περιοχή που φαίνεται να διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο στη συγκρότησή μας ως λογικών, πνευματικών και ηθικών οντοτήτων. Αυτό το τμήμα του εγκεφάλου μάς επιτρέπει να αποφασίζουμε για τη συμπεριφορά μας, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να οργανώσουμε και να σχεδιάσουμε τις δραστηριότητές μας.

Τα τμήματα αυτά του εγκεφάλου λειτουργούν αλληλοεπηρεαζόμενα, αλλά και συχνά ανταγωνιστικά. Η μεταξύ τους σχέση μεταβάλλεται προοδευτικά με τον χρόνο και με την εκπαίδευση. Η διαμόρφωση του νεότερου τμήματος του ανθρώπινου εγκεφάλου, αυξάνει ολοένα και περισσότερο την δυνατότητα του, να ελέγχει ή να αναστέλλει αυθόρμητες βίαιες εκρήξεις (θυμός, οργή, πάθος κλπ.) του συναισθηματικού εγκεφάλου. Η δράση, ωστόσο, του εκάστοτε κατώτερου τμήματος του εγκεφάλου, μπορεί μεν να επηρεαστεί σημαντικά από τη δράση του ανώτερου τμήματος, αλλά όχι να εξουδετερωθεί πλήρως, ειδικά ως προς αυτό που ορίζουμε ως ένστικτο. Όπως δείχνουν οι μελέτες, την ευθύνη για την αναγνώριση και την σημασιολόγηση ενός κινδύνου, έχει μία περιοχή του συναισθηματικού εγκεφάλου, που λέγεται αμυγδαλή.

Σε μια επικίνδυνη κατάσταση άμεσου χαρακτήρα, την αντίδρασή μας αναλαμβάνει το ερπετοειδές μέρος του εγκεφάλου, που βασίζεται στα ένστικτα, ενώ προετοιμάζει το σώμα να δεχτεί τον πόνο. Όταν σε αντίθετη περίπτωση τιθέμεθα αντιμέτωποι με ένα επικίνδυνο ζήτημα το οποίο καλούμαστε να λύσουμε εν ευθέτω χρόνο, κινητοποιούμε το νοητικό μέρος της εγκεφαλικής μας λειτουργίας, προκειμένου να βρούμε λύση στην αντιμετώπιση του επερχόμενου κινδύνου. Ακόμη και σε καταστάσεις πραγματικού ή πλασματικού κινδύνου, εάν δεν διακρίνεται η ειδοποιός διαφορά από τον άνθρωπο, ο φόβος θα κάνει αστραπιαία την εμφάνιση του και θα καταλάβει τη θέση του ανάλογα

σμό, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν ακόμη και στον ακαριαίο θάνατο.

Αυτό συμβαίνει διότι οι λέξεις δεν είναι αέρας, που ηχεί και διαπερνά ανεπαισθήτως τα αυτιά μας, αλλά αντιθέτως είναι πυροκροτητές αισθημάτων, που μας οδηγούν σε διάφορες καταστάσεις, ανάλογα με το πού θα συμβεί η έκρηξη μετά την πυροδότηση αυτή. Έτσι, μπορούμε να περιέλθουμε σε κατάσταση ευφορίας, γαλήνης, θυμού, φόβου και ούτω καθ' εξής.

Εξουσιαστικές δομές και θεσμοί των πολιτισμών έχουν χρησιμοποιήσει και χρησιμοποιούν τη γλώσσα ως εργαλείο για την καθυπόταξη των υπηκόων τους. Οι θρησκείες είναι ένα ενδεικτικό και διαχρονικό τέτοιο παράδειγμα, που αντανακλά ιστορικά τη χειραγώγηση των πιστών τους, κυρίως μέσω του φόβου. Ο φόβος ως αρχέγονο αίσθημα μπορεί να αντανακλάται στις διάφορες μορφές του από βαθιά υπαρξιακά ζητήματα, όπως η ζωή και ο θάνατος μέχρι καθημερινές αστικές φοβίες, όπως τα ζωύφια

Η γλώσσα που χρησιμοποιεί η εξουσία δεν είναι τίποτα άλλο, παρά μία προσπάθεια καταστολής του εγκεφάλου με την χρήση των κατάλληλων λέξεων, την σύνταξή τους σε προτάσεις με σκοπό τον ερεθισμό του υπεύθυνου τμήματος του εγκεφάλου για το φόβο (*αμύγδαλα*) προκαλώντας έκκριση στρες.

Έστω και μία εχθρική λέξη είναι ικανή να αυξήσει τη δραστηριότητα στη περιοχή *αμύγδαλα*, το κέντρο φόβου του εγκεφάλου, με αποτέλεσμα την έκκριση δεκάδων στρεσογόνων ορμονών και νευροδιαβιβαστών. Αυτές οι χημικές ουσίες επηρεάζουν άμεσα την κανονική λειτουργία του οργανισμού αποδυναμώνοντας τα κέντρα λήψεων αποφάσεων του εγκεφάλου, τη διαδικασία άρθρωσης της γλώσσας και την επικοινωνία.

Η διατήρηση σε μία μόνιμη κατάσταση άγχους και φόβου θέτει σε πλήρη λειτουργία το πιο αρχέγονο κύκλωμα του νευρικού συστήματος, αυτό της επιβίωσης, το οποίο φυσικά καταπιέζει όλες τις ανώτερες λειτουργίες, ενώ παραμένει ελεγχόμενο και δεκτικό στην όποια πολυπόθητη σωτηρία του προσφέρεται.

Η επιβολή της εξουσίας επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους, μεθόδους και τακτικές, τις οποίες, στο πέρασμα του χρόνου και με τη βοήθεια των επιστημονικών γνώσεων, εξελίσσει διαρκώς. Δεν θα μακροημέρευε, όπως όλοι γνωρίζουμε, η επιβολή μέσω της φυσικής βίας. Η γλώσσα και η χρησιμοποίηση αυτής είναι το πιο αποδοτικό όπλο της εξουσίας. Η αντίστασή μας σε αυτή την επιβολή είναι να αποκωδικοποιήσουμε την εξουσιαστική χρήση γνωρίζοντας, μελετώντας και εμβαθύνοντας στη γλώσσα. Η ελευθερία, εκτός από συλλογική, είναι και προσωπική υπόθεση του καθενός και περνάει από την δημιουργία σκέψης, που προάγει τη νόηση και την αντιληπτική ικανότητα. Το μέσο που έχουμε για να πραγματώσουμε αυτή τη διαδικασία είναι η γλώσσα

Λούπους

ριοχή που φαίνεται να διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο στη συγκρότησή μας ως λογικών, πνευματικών και ηθικών οντοτήτων. Αυτό το τμήμα του εγκεφάλου μάς επιτρέπει να αποφασίζουμε για τη συμπεριφορά μας, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να οργανώσουμε και να σχεδιάσουμε τις δραστηριότητές μας.

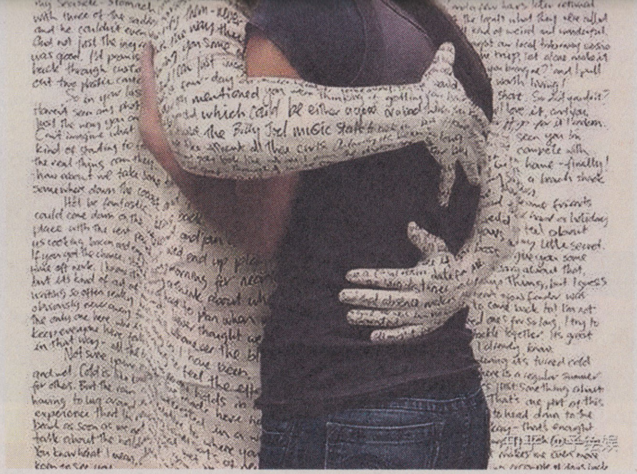
Τα τμήματα αυτά του εγκεφάλου λειτουργούν αλληλοεπηρεαζόμενα, αλλά και συχνά ανταγωνιστικά. Η μεταξύ τους σχέση μεταβάλλεται προοδευτικά με τον χρόνο και με την εκπαίδευση. Η διαμόρφωση του νεότερου τμήματος του ανθρώπινου εγκεφάλου, αυξάνει ολοένα και περισσότερο την δυνατότητα του, να ελέγχει ή να αναστέλλει αυθόρμητες βίαιες εκρήξεις (θυμός, οργή, πάθος κλπ.) του συναισθηματικού εγκεφάλου. Η δράση, ωστόσο, του εκάστοτε κατώτερου τμήματος του εγκεφάλου, μπορεί μεν να επηρεαστεί σημαντικά από τη δράση του ανώτερου τμήματος, αλλά όχι να εξουδετερωθεί πλήρως, ειδικά ως προς αυτό που ορίζουμε ως ένστικτο. Όπως δείχνουν οι μελέτες, την ευθύνη για την αναγνώριση και την σημασιολόγηση ενός κινδύνου, έχει μία περιοχή του συναισθηματικού εγκεφάλου, που λέγεται αμυγδαλή.

Σε μια επικίνδυνη κατάσταση άμεσου χαρακτήρα, την αντίδρασή μας αναλαμβάνει το ερπετοειδές μέρος του εγκεφάλου, που βασίζεται στα ένστικτα, ενώ προετοιμάζει το σώμα να δεχτεί τον πόνο. Όταν σε αντίθετη περίπτωση τιθέμεθα αντιμέτωποι με ένα επικίνδυνο ζήτημα το οποίο καλούμαστε να λύσουμε εν ευθέτω χρόνο, κινητοποιούμε το νοητικό μέρος της εγκεφαλικής μας λειτουργίας, προκειμένου να βρούμε λύση στην αντιμετώπιση του επερχόμενου κινδύνου. Ακόμη και σε καταστάσεις πραγματικού ή πλασματικού κινδύνου, εάν δεν διακρίνεται η ειδοποιός διαφορά από τον άνθρωπο, ο φόβος θα κάνει αστραπιαία την εμφάνιση του και θα καταλάβει τη θέση του ανάλογα με την περίσταση.

Οι φοβικές συμπεριφορές, όπως είδαμε, ενεργοποιούν τα κατώτερα τμήματα του εγκεφάλου, με αποτέλεσμα ανώτερες λειτουργίες του νεοφλοιού, όπως η σκέψη, η κρίση και η βούληση να είναι αδύναμες και ως εκ τούτου εύκολα χειραγωγήσιμες. **Ο φόβος, από έναν ενστικτώδη μηχανισμό προστασίας, μπορεί να μετατραπεί σε ένα εργαλείο χειραγώγησης και περιορισμού της ελευθερίας.**

Καταστάσεις και γεγονότα, που πιθανώς να έχουμε και οι ίδιοι βιώσει ή των οποίων έχουμε γίνει κοινωνοί και μάρτυρες για την κυριολεκτικά ακαριαία καταλυτική επίδραση του φόβου, αλλά και της ανυπόφορης στενοχώριας, τα οποία τις περισσότερες φορές συνδέονται, είναι ενδεικτικά: *Άσπρισαν τα μαλλιά του σ' ένα βράδυ, κατουρήθηκε από το φόβο του, του είπαν ότι πέθανε το παιδί του και πέθανε από καρδιά, του έπεσαν τα μαλλιά* κ.λπ.

Σε αντίθεση με τις παροιμίες που αναφέρονται για

σμό, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν ακόμη και στον ακαριαίο θάνατο.

Αυτό συμβαίνει διότι οι λέξεις δεν είναι αέρας, που ηχεί και διαπερνά ανεπαισθήτως τα αυτιά μας, αλλά αντιθέτως είναι πυροκροτητές αισθημάτων, που μας οδηγούν σε διάφορες καταστάσεις, ανάλογα με το πού θα συμβεί η έκρηξη μετά την πυροδότηση αυτή. Έτσι, μπορούμε να περιέλθουμε σε κατάσταση ευφορίας, γαλήνης, θυμού, φόβου και ούτω καθ' εξής.

Εξουσιαστικές δομές και θεσμοί των πολιτισμών έχουν χρησιμοποιήσει και χρησιμοποιούν τη γλώσσα ως εργαλείο για την καθυπόταξη των υπηκόων τους. Οι θρησκείες είναι ένα ενδεικτικό και διαχρονικό τέτοιο παράδειγμα, που αντανακλά ιστορικά τη χειραγώγηση των πιστών τους, κυρίως μέσω του φόβου. Ο φόβος ως αρχέγονο αίσθημα μπορεί να αντανακλάται στις διάφορες μορφές του από βαθιά υπαρξιακά ζητήματα, όπως η ζωή και ο θάνατος μέχρι καθημερινές αστικές φοβίες, όπως τα ζωύφια και τα έντομα. Ο φόβος, λοιπόν, καθώς και η πρόκληση αυτού, διαχρονικά έχει μετατραπεί σε μαζικό όπλο χειραγώγησης και καθυπόταξης πρωτίστως του νου και της συνειδήσεως.

Όσο περισσότερο γίνει κατανοητό πως οι λέξεις δεν είναι ηχητικός αέρας αλλά δύνανται να δημιουργούν πραγματικότητες, πως επηρεάζουν άμεσα την θερμοκρασία του σώματος, την πίεση του αίματος, τους παλμούς της καρδιάς, την χημική σύσταση του εγκεφάλου και πολλά άλλα, τόσο θα μπορέσουμε να βρούμε τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης τους. Οι λέξεις, κατά πως φαίνεται, σωματοποιούνται ακαριαία, ασυνείδητα και με άμεσα αποτελέσματα.

Η χρονική περίοδος που διανύουμε είναι πρωτόγνωρη. Βρισκόμαστε σε μια κατάσταση συνεχόμενου και αναγκαστικού εγκλεισμού, δίχως να γνωρίζουμε καν τη χρονική διάρκεια του. Η έλλειψη προοπτικής, η αδυναμία να σχε-

στρεσογόνων ορμονών και νευροδιαβιβαστών. Αυτές οι χημικές ουσίες επηρεάζουν άμεσα την κανονική λειτουργία του οργανισμού αποδυναμώνοντας τα κέντρα λήψεων αποφάσεων του εγκεφάλου, τη διαδικασία άρθρωσης της γλώσσας και την επικοινωνία.

Η διατήρηση σε μία μόνιμη κατάσταση άγχους και φόβου θέτει σε πλήρη λειτουργία το πιο αρχέγονο κύκλωμα του νευρικού συστήματος, αυτό της επιβίωσης, το οποίο φυσικά καταπιέζει όλες τις ανώτερες λειτουργίες, ενώ παραμένει ελεγχόμενο και δεκτικό στην όποια πολυπόθητη σωτηρία του προσφέρεται.

Η επιβολή της εξουσίας επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους, μεθόδους και τακτικές, τις οποίες, στο πέρασμα του χρόνου και με τη βοήθεια των επιστημονικών γνώσεων, εξελίσσει διαρκώς. Δεν θα μακροημέρευε, όπως όλοι γνωρίζουμε, η επιβολή μέσω της φυσικής βίας. Η γλώσσα και η χρησιμοποίηση αυτής είναι το πιο αποδοτικό όπλο της εξουσίας. Η αντίστασή μας σε αυτή την επιβολή είναι να αποκωδικοποιήσουμε την εξουσιαστική χρήση γνωρίζοντας, μελετώντας και εμβαθύνοντας στη γλώσσα. Η ελευθερία, εκτός από συλλογική, είναι και προσωπική υπόθεση του καθενός και περνάει από την δημιουργία σκέψης, που προάγει τη νόηση και την αντιληπτική ικανότητα. Το μέσο που έχουμε για να πραγματώσουμε αυτή τη διαδικασία είναι η γλώσσα

Λούπους

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 20ος, Φύλλο 213
Μάρτιος 2021

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού
στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03

ρου τμήματος, αλλά όχι να εξουδετερωθεί πλήρως, ειδικά ως προς αυτό που ορίζουμε ως ένστικτο. Όπως δείχνουν οι μελέτες, την ευθύνη για την αναγνώριση και την σημασιολόγηση ενός κινδύνου, έχει μία περιοχή του συναισθηματικού εγκεφάλου, που λέγεται αμυγδαλή.

Σε μια επικίνδυνη κατάσταση άμεσου χαρακτήρα, την αντίδρασή μας αναλαμβάνει το ερπετοειδές μέρος του εγκεφάλου, που βασίζεται στα ένστικτα, ενώ προετοιμάζει το σώμα να δεχτεί τον πόνο. Όταν σε αντίθετη περίπτωση τιθέμεθα αντιμέτωποι με ένα επικίνδυνο ζήτημα το οποίο καλούμαστε να λύσουμε εν ευθέτω χρόνο, κινητοποιούμε το νοητικό μέρος της εγκεφαλικής μας λειτουργίας, προκειμένου να βρούμε λύση στην αντιμετώπιση του επερχόμενου κινδύνου. Ακόμη και σε καταστάσεις πραγματικού ή πλασματικού κινδύνου, εάν δεν διακρίνεται η ειδοποιός διαφορά από τον άνθρωπο, ο φόβος θα κάνει αστραπιαία την εμφάνιση του και θα καταλάβει τη θέση του ανάλογα με την περίσταση.

Οι φοβικές συμπεριφορές, όπως είδαμε, ενεργοποιούν τα κατώτερα τμήματα του εγκεφάλου, με αποτέλεσμα ανώτερες λειτουργίες του νεοφλοιού, όπως η σκέψη, η κρίση και η βούληση να είναι αδύναμες και ως εκ τούτου εύκολα χειραγωγήσιμες. **Ο φόβος, από έναν ενστικτώδη μηχανισμό προστασίας, μπορεί να μετατραπεί σε ένα εργαλείο χειραγώγησης και περιορισμού της ελευθερίας.**

Καταστάσεις και γεγονότα, που πιθανώς να έχουμε και οι ίδιοι βιώσει ή των οποίων έχουμε γίνει κοινωνοί και μάρτυρες για την κυριολεκτικά ακαριαία καταλυτική επίδραση του φόβου, αλλά και της ανυπόφορης στενοχώριας, τα οποία τις περισσότερες φορές συνδέονται, είναι ενδεικτικά: *Άσπρισαν τα μαλλιά του σ' ένα βράδυ, κατουρήθηκε από το φόβο του, του είπαν ότι πέθανε το παιδί του και πέθανε από καρδιά, του έπεσαν τα μαλλιά* κ.λπ.

Σε αντίθεση με τις παροιμίες που αναφέρονται για την ερμηνεία κάποιου γεγονότος, εδώ έχουμε μια άμεση επίδραση του συμβάντος στον άνθρωπο. Η διάκριση αυτή έχει την σημαντικότητα της, διότι μας βοηθά να ανιχνεύσουμε με την πάροδο των ετών μια αλληλουχία πραγμάτων και καταστάσεων, στην οποία περιέρχεται ο άνθρωπος ευρισκόμενος σε κατάσταση φόβου και άγχους. Με την κατάλληλη σύνταξη των λέξεων, μπορούν να διεγείρουν την περιοχή εκείνη του εγκεφάλου και να μας προκαλέσουν φόβο και άγχος. Σε πολλές περιπτώσεις, τα αισθήματα αυτά είναι δυνατόν να σωματοποιηθούν και να επιφέρουν άμεσες και έμμεσες βλάβες στον οργανισμό, ακόμη και τον ακαριαίο θάνατο.

Αυτό συμβαίνει διότι οι λέξεις δεν είναι αέρας, που ηχεί και διαπερνά ανεπαισθήτως τα αυτιά μας, αλλά αντιθέτως είναι πυροκροτητές αισθημάτων, που μας οδηγούν σε διάφορες καταστάσεις, ανάλογα με το πού θα συμβεί η έκρηξη μετά την πυροδότηση αυτή. Έτσι, μπορούμε να περιέλθουμε σε κατάσταση ευφορίας, γαλήνης, θυμού, φόβου και ούτω καθ' εξής.

Εξουσιαστικές δομές και θεσμοί των πολιτισμών έχουν χρησιμοποιήσει και χρησιμοποιούν τη γλώσσα ως εργαλείο για την καθυπόταξη των υπηκόων τους. Οι θρησκείες είναι ένα ενδεικτικό και διαχρονικό τέτοιο παράδειγμα, που αντανακλά ιστορικά τη χειραγώγηση των πιστών τους, κυρίως μέσω του φόβου. Ο φόβος ως αρχέγονο αίσθημα μπορεί να αντανακλάται στις διάφορες μορφές του από βαθιά υπαρξιακά ζητήματα, όπως η ζωή και ο θάνατος μέχρι καθημερινές αστικές φοβίες, όπως τα ζωύφια και τα έντομα. Ο φόβος, λοιπόν, καθώς και η πρόκληση αυτού, διαχρονικά έχει μετατραπεί σε μαζικό όπλο χειραγώγησης και καθυπόταξης πρωτίστως του νου και της συνειδήσεως.

Όσο περισσότερο γίνει κατανοητό πως οι λέξεις δεν είναι ηχητικός αέρας αλλά δύνανται να δημιουργούν πραγματικότητες, πως επηρεάζουν άμεσα την θερμοκρασία του σώματος, την πίεση του αίματος, τους παλμούς της καρδιάς, την χημική σύσταση του εγκεφάλου και πολλά άλλα, τόσο θα μπορέσουμε να βρούμε τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης τους. Οι λέξεις, κατά πως φαίνεται, σωματοποιούνται ακαριαία, ασυνείδητα και με άμεσα αποτελέσματα.

Η χρονική περίοδος που διανύουμε είναι πρωτόγνωρη. Βρισκόμαστε σε μια κατάσταση συνεχόμενου και αναγκαστικού εγκλεισμού, δίχως να γνωρίζουμε καν τη χρονική διάρκεια του. Η έλλειψη προοπτικής, η αδυναμία να σχεδιάσουμε το αύριο και να γνωρίζουμε εάν θα μπορούμε να εξασφαλίσουμε τις βασικές ανάγκες για την επιβίωση, η ενοχή που διέρχεται του φόβου για να προστατέψουμε τα αγαπημένα μας πρόσωπα, είναι λογικό να μας θέτουν σε μια κατάσταση φόβου και άγχους. Εάν σε αυτές τις συνθήκες συμπεριλάβουμε και την συνεχιζόμενη και ολοένα αυξανόμενη έκθεσή μας στην τρομοκρατία που ασκείται καθημερινά, έχουμε ένα μίγμα εκρηκτικό για την υγεία μας. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η κατάσταση αυτή ως ένα παρατεταμένο βασανιστήριο, μέχρι να λυγίσει ο βασανιζόμενος και να υποκύψει στα αιτήματα και τις προσταγές του βασανιστή του.

και η χρησιμοποίηση αυτής είναι το πιο αποδοτικό όπλο της εξουσίας. Η αντίσταση μας σε αυτή την επιβολή είναι να αποκωδικοποιήσουμε την εξουσιαστική χρήση γνωρίζοντας, μελετώντας και εμβαθύνοντας στη γλώσσα. Η ελευθερία, εκτός από συλλογική, είναι και προσωπική υπόθεση του καθενός και περνάει από την δημιουργία σκέψης, που προάγει τη νόηση και την αντιληπτική ικανότητα. Το μέσο που έχουμε για να πραγματώσουμε αυτή τη διαδικασία είναι η γλώσσα

Λούπους

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 20ος, Φύλλο 213
Μάρτιος 2021

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού
στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

Σε περίπτωση συνδρομής είναι απαραίτητη η αποστολή των στοιχείων σας (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας, τηλέφωνο) μέσω του ταχυδρομείου (ηλεκτρονικού ή κανονικού) ή τηλεφωνικά.
Επίσης συστημένες επιστολές και δέματα θα πρέπει να στέλλονται προς:

Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο
Σαριπόλου 8, Αθήνα, Τ.Κ. 106 82

Ο θεσμικός κοινοτισμός στα προεπαναστατικά χρόνια και ο ρόλος του στην επανάσταση του 1821

Από την στιγμή συγκρότησης του ελλαδικού κράτους, οι κοινωνικές αναταραχές και οι εξεγέρσεις ενάντια στην εκάστοτε κρατική εξουσία δεν έπαψαν ποτέ να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του κοινωνικού χώρου και ένα μόνιμο πονοκεφάλιασμα για την εξουσία. Αυτή, λοιπόν, η «ιδιαιτερότητα» για κάποιους, λογική ανάγκη για εμάς, δεν αποκτήθηκε στα ξαφνικά, αλλά η ιστορία της και η ανάπτυξή της διαμορφώθηκε μέσα από αρκετές γενιές κατά την οθωμανική κυριαρχία. Μπορεί η γεωμορφολογία να έπαιξε σημαντικό ρόλο στην δημιουργία ανεξάρτητων ή ημιανεξάρτητων περιοχών στον ελλαδικό χώρο σε κάποιες περιόδους της οθωμανικής αυτοκρατορίας, αλλά αυτές οι περιοχές δεν θα ήταν δυνατόν να διατηρήσουν την όποια ανεξαρτησία τους, χωρίς την ύπαρξη κοινοτήτων. Ο πλουραλισμός και συγχρόνως η συνεκτικότητα στην κουλτούρα, η αλληλοβοήθεια, οι προσωπικές επαφές μεταξύ των μελών των κοινοτήτων και εν τέλει η δυνατή επιθυμία της κοινοτικής ελευθερίας, καθώς και η ανάγκη για αυτοδιευθέτηση των αγαθών και της οικονομίας τους, απέναντι στην επιβολή των Οθωμανών κυριάρχων, είναι μερικά στοιχεία που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην όποια ανεξαρτησία κάποιων ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Η ύπαρξη κοινοτήτων είναι σχεδόν συνυφασμένη με την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη και η δημιουργία τους έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επιβίωση, αλλά και στην καλλιέργεια πιο «ποιοτικών» χαρακτηριστικών του που αφορούν την συνεννόηση, την επικοινωνία, την καλλιέργεια της γνώσης και της ανάπτυξης ιδεών. Στον ελλαδικό χώρο η ύπαρξη κοινοτήτων εννοείται ότι χάνεται στην προϊστορία πλέον σύνθετα μέχρι απλοποιημένες μορφές οργάνωσης, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε κοινότητας. Ειδικά στα χρόνια της Οθωμανικής κατάκτησης οι μορφές κοινοτισμού ήταν συνάρτηση διαφορετικών παραγόντων, όπως του χρόνου κατάκτησης, του τρόπου κατάκτησης, δηλαδή αν υπήρχε ή όχι αντίσταση, της γεωμορφολογίας και της στρατηγικής θέσης, το μέγεθος του πληθυσμού και της οικονομικής σημασίας ενός τόπου. Η οθωμανική εξουσία φαίνεται πως αρχικά εκμεταλλεύτηκε προς όφελός της την εκ των προτέρων ύπαρξη κοινοτήτων στον ελλαδικό χώρο, χωρίς βέβαια αυτό πάντα να λειτουργεί προς το συμφέρον της, καθώς δεν ήταν λίγες οι κοινότητες που στασίασαν απέναντι στην οθωμανική εξουσία εκμεταλλευόμενες πολλές φορές τις ιδιαίτερες συνθήκες της κοινοτικής αυτοδιοίκησης. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί, ότι το κοινοτικό σύστημα δεν υπήρξε καθαυτό δημιούργημα των Οθωμανών, δηλαδή η δημιουργία του δεν ήταν με βάση νομοθετικές ρυθμίσεις και αυτός ήταν

κοινοτήτων κατά την οθωμανική περίοδο χαρακτηριζόταν από ένα ιδιόμορφο σύστημα με πολλά δημοκρατικά αλλά και αριστοκρατικά στοιχεία. Οι εκλογές για την ανακήρυξη των προεστών[1] γίνονταν μία ή δυο φορές το χρόνο ή ακόμα και παραπάνω χρόνια, όταν καταχρηστικά ο προεστός καθυστερούσε την διαδικασία των εκλογών. Οι τοπικοί κοινοτικοί άρχοντες ήταν συνήθως εκλεγμένοι δια βοής από όλα τα μέλη της κοινότητας, εκτός των επείσακτων, ασχέτως εάν είχαν μόνιμη εγκατάσταση και αυτών που δεν είχαν καταβάλει τον κεφαλικό τους φόρο. Βέβαια, ο παραπάνω τρόπος διέφερε από περιοχή σε περιοχή, για παράδειγμα, στα νησιά των Κυκλάδων δεν είχαν δικαίωμα εκλογής οι χωρικοί, οι αγρότες και οι μικροϊδιοκτήτες γης, στην Ύδρα και στις Σπέτσες δικαίωμα είχαν μόνο οι πλοιοκτήτες και οι πλοίαρχοι και στα Ψαρά οι δημογέροντες-προεστοί εκλέγονταν μέσα από ένα κλειστό κύκλο. Ο χρόνος που γίνονταν οι εκλογές ήταν άμεσα συνυφασμένος με την έναρξη του μουσουλμανικού έτους που είναι

της και η ανάπτυξή της διαμορφώθηκε μέσα από αρκετές γενιές κατά την οθωμανική κυριαρχία. Μπορεί η γεωμορφολογία να έπαιξε σημαντικό ρόλο στην δημιουργία ανεξάρτητων ή ημιανεξάρτητων περιοχών στον ελλαδικό χώρο σε κάποιες περιόδους της οθωμανικής αυτοκρατορίας, αλλά αυτές οι περιοχές δεν θα ήταν δυνατόν να διατηρήσουν την όποια ανεξαρτησία τους, χωρίς την ύπαρξη κοινοτήτων. Ο πλουραλισμός και συγχρόνως η συνεκτικότητα στην κουλτούρα, η αλληλοβοήθεια, οι προσωπικές επαφές μεταξύ των μελών των κοινοτήτων και εν τέλει η δυνατή επιθυμία της κοινοτικής ελευθερίας, καθώς και η ανάγκη για αυτοδιευθέτηση των αγαθών και της οικονομίας τους, απέναντι στην επιβολή των Οθωμανών κυριάρχων, είναι μερικά στοιχεία που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην όποια ανεξαρτησία κάποιων ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Η ύπαρξη κοινοτήτων είναι σχεδόν συνυφασμένη με την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη και η δημιουργία τους έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επιβίωση, αλλά και στην καλλιέργεια πιο «ποιοτικών» χαρακτηριστικών του που αφορούν την συνεννόηση, την επικοινωνία, την καλλιέργεια της γνώσης και της ανάπτυξης ιδεών. Στον ελλαδικό χώρο η ύπαρξη κοινοτήτων εννοείται ότι χάνεται στην προϊστο-

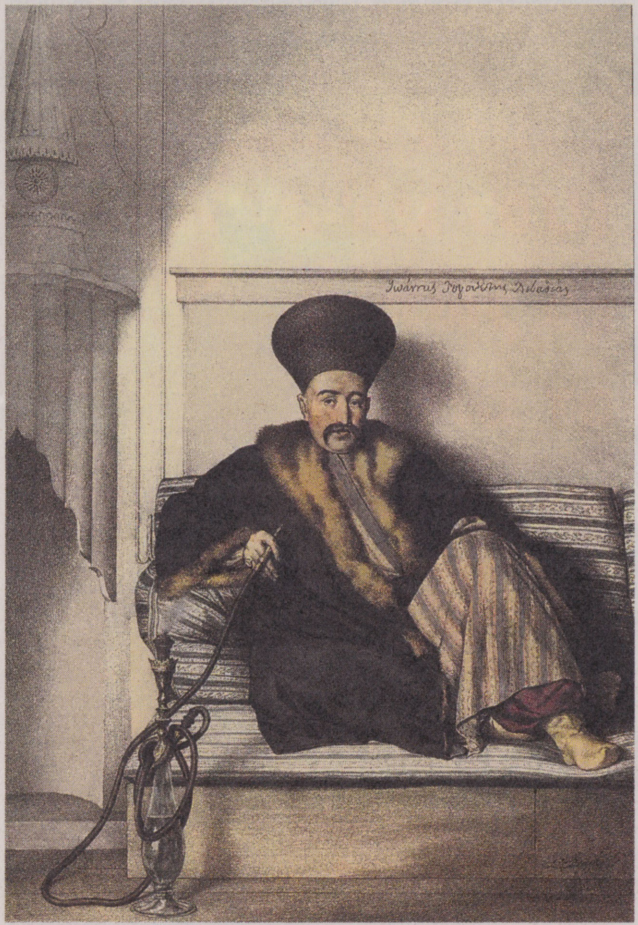

τα πλέον σύνθετα μέχρι απλοποιημένες μορφές οργάνωσης, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε κοινότητας. Ειδικά στα χρόνια της Οθωμανικής κατάκτησης οι μορφές κοινοτισμού ήταν συνάρτηση διαφορετικών παραγόντων, όπως του χρόνου κατάκτησης, του τρόπου κατάκτησης, δηλαδή αν υπήρχε ή όχι αντίσταση, της γεωμορφολογίας και της στρατηγικής θέσης, το μέγεθος του πληθυσμού και της οικονομικής σημασίας ενός τόπου. Η οθωμανική εξουσία φαίνεται πως αρχικά εκμεταλλεύτηκε προς όφελός της την εκ των προτέρων ύπαρξη κοινοτήτων στον ελλαδικό χώρο, χωρίς βέβαια αυτό πάντα να λειτουργεί προς το συμφέρον της, καθώς δεν ήταν λίγες οι κοινότητες που στασίασαν απέναντι στην οθωμανική εξουσία εκμεταλλευόμενες πολλές φορές τις ιδιαίτερες συνθήκες της κοινοτικής αυτοδιοίκησης. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί, ότι το κοινοτικό σύστημα δεν υπήρξε καθαυτό δημιούργημα των Οθωμανών, δηλαδή η δημιουργία του δεν ήταν με βάση νομοθετικές ρυθμίσεις και αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που το σύστημα αυτό δεν παρουσίαζε ομοιογένεια. Το κοινοτικό σύστημα υπήρξε απελευθερωτική ανάγκη των ανθρώπων απέναντι στην οθωμανική εξουσία και συνεχίστηκε από τους Οθωμανούς, όχι μόνο γιατί ήταν πρακτικά αδύνατο να το καταργήσει, αφού κάτι τέτοιο θα σήμαινε ότι σε κάθε απομακρυσμένο χωριό θα έπρεπε να υπάρχουν μόνιμα εγκαταστημένα αρμόδια κρατικά όργανα (καταστολής, δικαστικά κ.λπ.) επιβάλλοντας τους νόμους του κράτους, αλλά κυρίως γιατί εξυπηρετούσε τους Οθωμανούς εξουσιαστές, καθώς το πολύπλοκο και χαώδες σύστημα διοίκησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας βρήκε στις ήδη υπάρχουσες κοινότητες έναν τρόπο εύκολης και άμεσης διακυβέρνησης που ουσιαστικά εξυπηρετούσε την είσπραξη φόρων και όλα τα υπόλοιπα τα άφηνε σε ενδοκοινοτική διευθέτηση. Όλο αυτό, βέβαια, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι ντυνόταν και από μια ισλαμική παράδοση των πρώτων ισλαμικών

κοινοτήτων κατά την οθωμανική περίοδο χαρακτηριζόταν από ένα ιδιόμορφο σύστημα με πολλά δημοκρατικά αλλά και αριστοκρατικά στοιχεία. Οι εκλογές για την ανακήρυξη των προεστών[1] γίνονταν μία ή δυο φορές το χρόνο ή ακόμα και παραπάνω χρόνια, όταν καταχρηστικά ο προεστός καθυστερούσε την διαδικασία των εκλογών. Οι τοπικοί κοινοτικοί άρχοντες ήταν συνήθως εκλεγμένοι δια βοής από όλα τα μέλη της κοινότητας, εκτός των επείσακτων, ασχέτως εάν είχαν μόνιμη εγκατάσταση και αυτών που δεν είχαν καταβάλει τον κεφαλικό τους φόρο. Βέβαια, ο παραπάνω τρόπος διέφερε από περιοχή σε περιοχή, για παράδειγμα, στα νησιά των Κυκλάδων δεν είχαν δικαίωμα εκλογής οι χωρικοί, οι αγρότες και οι μικροϊδιοκτήτες γης, στην Ύδρα και στις Σπέτσες δικαίωμα είχαν μόνο οι πλοιοκτήτες και οι πλοίαρχοι και στα Ψαρά οι δημογέροντες-προεστοί εκλέγονταν μέσα από ένα κλειστό κύκλο. Ο χρόνος που γίνονταν οι εκλογές ήταν άμεσα συνυφασμένος με την έναρξη του μουσουλμανικού έτους που είναι η 1η Μαρτίου, οπότε οι διαδικασίες γίνονταν μεταξύ του Φεβρουαρίου και μέχρι τέλη Απριλίου. Σε γενικές γραμμές οι εκλέξιμοι ήταν ανεξαρτήτως οικονομικού στρώματος, εν τούτοις σε πολλές περιοχές αυτό δεν συνέβαινε και οι προεστοί προέρχονταν από ανώτερα οικονομικά στρώματα.

Ένα στοιχείο που δεν είναι ευρέως γνωστό, είναι πως μέσα από τα πρακτικά εκλογής φαίνεται πως οι προεστοί λάμβαναν οικονομικές αλλά και σε είδος απολαβές από την κοινότητα που περιλάμβαναν από ισχυρά δικαιώματα από το φορτίο ναυαγίων, μέχρι δώρα από βοσκούς και ψαράδες. Αυτό, όμως, που έκανε αυτή την θέση επιθυμητή από τους ήδη πλούσιους ήταν η δυνατότητα γρήγορου πλουτισμού μέσω της ενοικίασης ή και επινοικίασης των ετήσιων φορολογικών εισοδημάτων της κοινότητας, τους λεγόμενους μουτακάδες. Πλήρωναν εκ των προτέρων την κεντρική οθωμανική διοίκηση και αργότερα κερδοσκο-

Η ύπαρξη κοινοτήτων είναι σχεδόν συνυφασμένη με την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη και η δημιουργία τους έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επιβίωση, αλλά και στην καλλιέργεια πιο «ποιοτικών» χαρακτηριστικών του που αφορούν την συνεννόηση, την επικοινωνία, την καλλιέργεια της γνώσης και της ανάπτυξης ιδεών. Στον ελλαδικό χώρο η ύπαρξη κοινοτήτων εννοείται ότι χάνεται στην προϊστο-

ρία, ενώ γραπτά στοιχεία υπάρχουν και στους αρχαίους ιστορικούς χρόνους, ακολουθώντας χρονικά όλα τα ιστορικά στάδια της κυριαρχίας (ελληνιστικά, ρωμαϊκά, βυζαντινά και οθωμανικά χρόνια). Στα βυζαντινά και οθωμανικά χρόνια, όπου οι πηγές είναι περισσότερες, αποδεικνύεται πως δεν υπήρχε ένα ενιαίο σύστημα οργάνωσης των κοινοτήτων αλλά πολλά και διαφορετικά μεταξύ τους, από σης, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε κοινότητας. Ειδικά στα χρόνια της Οθωμανικής κατάκτησης οι μορφές κοινοτισμού ήταν συνάρτηση διαφορετικών παραγόντων, όπως του χρόνου κατάκτησης, του τρόπου κατάκτησης, δηλαδή αν υπήρχε ή όχι αντίσταση, της γεωμορφολογίας και της στρατηγικής θέσης, το μέγεθος του πληθυσμού και της οικονομικής σημασίας ενός τόπου. Η οθωμανική εξουσία φαίνεται πως αρχικά εκμεταλλεύτηκε προς όφελός της την εκ των προτέρων ύπαρξη κοινοτήτων στον ελλαδικό χώρο, χωρίς βέβαια αυτό πάντα να λειτουργεί προς το συμφέρον της, καθώς δεν ήταν λίγες οι κοινότητες που στασίασαν απέναντι στην οθωμανική εξουσία εκμεταλλευόμενες πολλές φορές τις ιδιαίτερες συνθήκες της κοινοτικής αυτοδιοίκησης. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί, ότι το κοινοτικό σύστημα δεν υπήρξε καθαυτό δημιούργημα των Οθωμανών, δηλαδή η δημιουργία του δεν ήταν με βάση νομοθετικές ρυθμίσεις και αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που το σύστημα αυτό δεν παρουσίαζε ομοιογένεια. Το κοινοτικό σύστημα υπήρξε απελευθερωτική ανάγκη των ανθρώπων απέναντι στην οθωμανική εξουσία και συνεχίστηκε από τους Οθωμανούς, όχι μόνο γιατί ήταν πρακτικά αδύνατο να το καταργήσει, αφού κάτι τέτοιο θα σήμαινε ότι σε κάθε απομακρυσμένο χωριό θα έπρεπε να υπάρχουν μόνιμα εγκαταστημένα αρμόδια κρατικά όργανα (καταστολής, δικαστικά κ.λπ.) επιβάλλοντας τους νόμους του κράτους, αλλά κυρίως γιατί εξυπηρετούσε τους Οθωμανούς εξουσιαστές, καθώς το πολύπλοκο και χαώδες σύστημα διοίκησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας βρήκε στις ήδη υπάρχουσες κοινότητες έναν τρόπο εύκολης και άμεσης διακυβέρνησης που ουσιαστικά εξυπηρετούσε την είσπραξη φόρων και όλα τα υπόλοιπα τα άφηνε σε ενδοκοινοτική διευθέτηση. Όλο αυτό, βέβαια, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι ντυνόταν και από μια ισλαμική παράδοση των πρώτων ισλαμικών κρατών, με την οποία δινόταν στους «λαούς των ιερών βιβλίων», δηλαδή σε χριστιανούς και εβραίους, δικαιώματα κοινοτικής αυτοδιοίκησης καθώς και δικαστικής δικαιοδοσίας σε ευρείς τομείς του αστικού δικαίου. Η ουσία, όμως, ήταν πως η Οθωμανική αυτοκρατορία, ζυγίζοντας κάθε φορά τις καταστάσεις, όπου δεν μπορούσε να ελέγξει πλήρως όλο το φάσμα απομακρυσμένων κοινοτήτων, λειτουργούσε ανταποδοτικά παραχωρώντας εξουσίες, έτσι ώστε να μπορεί να μαζεύει τους ετήσιους φόρους με όσο το δυνατόν λιγότερα προβλήματα.

Σε γενικές γραμμές, η λειτουργία και η οργάνωση των από ένα ιδιόμορφο σύστημα με πολλά δημοκρατικά αλλά και αριστοκρατικά στοιχεία. Οι εκλογές για την ανακήρυξη των προεστών[1] γίνονταν μία ή δυο φορές το χρόνο ή ακόμα και παραπάνω χρόνια, όταν καταχρηστικά ο προεστός καθυστερούσε την διαδικασία των εκλογών. Οι τοπικοί κοινοτικοί άρχοντες ήταν συνήθως εκλεγμένοι δια βοής από όλα τα μέλη της κοινότητας, εκτός των επείσακτων, ασχέτως εάν είχαν μόνιμη εγκατάσταση και αυτών που δεν είχαν καταβάλει τον κεφαλικό τους φόρο. Βέβαια, ο παραπάνω τρόπος διέφερε από περιοχή σε περιοχή, για παράδειγμα, στα νησιά των Κυκλάδων δεν είχαν δικαίωμα εκλογής οι χωρικοί, οι αγρότες και οι μικροϊδιοκτήτες γης, στην Ύδρα και στις Σπέτσες δικαίωμα είχαν μόνο οι πλοιοκτήτες και οι πλοίαρχοι και στα Ψαρά οι δημογέροντες-προεστοί εκλέγονταν μέσα από ένα κλειστό κύκλο. Ο χρόνος που γίνονταν οι εκλογές ήταν άμεσα συνυφασμένος με την έναρξη του μουσουλμανικού έτους που είναι η 1η Μαρτίου, οπότε οι διαδικασίες γίνονταν μεταξύ του Φεβρουαρίου και μέχρι τέλη Απριλίου. Σε γενικές γραμμές οι εκλέξιμοι ήταν ανεξαρτήτως οικονομικού στρώματος, εν τούτοις σε πολλές περιοχές αυτό δεν συνέβαινε και οι προεστοί προέρχονταν από ανώτερα οικονομικά στρώματα.

Ένα στοιχείο που δεν είναι ευρέως γνωστό, είναι πως μέσα από τα πρακτικά εκλογής φαίνεται πως οι προεστοί λάμβαναν οικονομικές αλλά και σε είδος απολαβές από την κοινότητα που περιλάμβαναν από ισχυρά δικαιώματα από το φορτίο ναυαγίων, μέχρι δώρα από βοσκούς και ψαράδες. Αυτό, όμως, που έκανε αυτή την θέση επιθυμητή από τους ήδη πλούσιους ήταν η δυνατότητα γρήγορου πλουτισμού μέσω της ενοικίασης ή και επινοικίασης των ετήσιων φορολογικών εισοδημάτων της κοινότητας, τους λεγόμενους μουτακάδες. Πλήρωναν εκ των προτέρων την κεντρική οθωμανική διοίκηση και αργότερα κερδοσκοπούσαν εις βάρος της κοινότητάς τους.[2] Οι ετήσιοι τόκοι έφταναν το 40%, ενώ συνήθως κυμαίνονταν γύρω στο 20%. Τέτοιες πρακτικές αναφέρονται σε έγγραφα για τον

1. Οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι αποκαλούνταν με διάφορα ονόματα) όπως: Προεστοί, επίτροποι, κοτζαμπάσηδες, μουχτάρηδες, δημογέροντες, πρωτόγεροι ή γέροντες, άρχοντες, σύνδικοι και επιστάτες.

2. Πύλια Μάρθα, *Λειτουργίες και αυτονομία των κοινοτήτων της Πελοποννήσου (1715-1821): https://chilonas.files.wordpress.com/2018/04/cebbceb5ceb9cf84cebfcf85cf81ceb3ceb9ceb5cf83-cebaceb1ceb9-ceb1cf85cf84cebfcebdcebfcebcceb9ceb1-cf84cf89cebd-cebacebfceb9cebdcebfcf84.pdf*

Ανδρέα Λόντο, ο οποίος είχε αγοράσει το 1820 το χρέος της Βοστίτσας, για την οικογένεια Δεληγιάννη και ιδιαίτερα για τον Πανάγο Δεληγιάννη που δάνειζε ιδιώτες και κοινότητες με 20% τόκο. Μάλιστα, σε δύο έγγραφα εξόφλησης από διάφορους ιδιώτες και κοινότητες, φαίνεται αύξηση του αρχικού κεφαλαίου που κατέβαλε στην οθωμανική αρχή για λογαριασμό της κοινότητας κατά 31% και 19%[3], και για τον Ανδρέα Περρούκα ο οποίος φαίνεται να είχε δανείσει την κοινότητα του Διακοφτού 36.000 γρόσια, δεσμεύοντας ταυτόχρονα σχεδόν όλη την σταφιδική παραγωγή της κοινότητας. Ένα άλλο παράδειγμα που δείχνει την αρνητική χροιά που έχει η λέξη κοτζαμπάσης, είναι η καταγγελία των κατοίκων του χωριού Δαδί της Λιβαδειάς: *«Εκεί στα 1819, οι κάτοικοι με αναφορά τους προς τον Αλή πασά καταγγέλλουν τον προεστό τους για τυραννική και αυταρχική συμπεριφορά, οικονομικές ατασθαλίες και καταχρήσεις σε βάρος της κοινότητας και ζητούν την παρέμβαση και προστασία του».*[4]

Δεν έλειπαν και βέβαια εκείνοι που μπορεί να δάνειζαν την κοινότητα με μηδενικό τόκο ή μπροστά σε αδυναμία πληρωμής της κοινότητας να έκαναν πίσω φοβούμενοι ταραχές. Επίσης, υπήρχαν και εκείνοι που καταστράφηκαν από τα κοινοτικά χρέη, όπως ο Ανδρέας Καλαμογδάρτης, ή που κρεμάστηκαν από την οθωμανική αρχή επειδή η κοινότητα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα οφειλόμενά της, όπως (συνέβη) το 1789 με το κρέμασμα τριών προεστών της Αθήνας.

Ο ρόλος των κοινοτικών αρχών στην Επανάσταση του 1821

Είναι γεγονός, πως όλες οι παραπάνω δομές και λειτουργίες μιας κοινότητας μπορεί να είχαν βάση τα γεωμορφολογικά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ζούσαν σ' αυτές τις κοινότητες, αλλά η εκάστοτε οργάνωσή τους είχε εξουσιαστική συνέπεια και δεν ήταν απόρροια ελεύθερων διαδικασιών. Ως εκ τούτου, ήταν λογικό η οποιαδήποτε κοινωνική αναταραχή ή εξέγερση (Ορλωφικά και Επανάσταση του 1821) να διέλυε τις παραπάνω κοινοτικές δομές, αποδεικνύοντας ότι η βάση τους δεν ήταν απελευθερωτική αλλά εξουσιαστική. Για παράδειγμα, *«η δημογεροντία της Χίου, η οποία πριν την Επανάσταση δίνει την εικόνα μιας κοινοτικής αρχής που διοικεί με σύνεση μέσα σε ένα καλά οργανωμένο θεσμι-*

νικές κοινότητες ήταν λιγότερες εκεί, οι μουσουλμάνοι προεστοί (αγιάνηδες) όφειλαν να συνεργάζονται με τους χριστιανούς και αυτοί με την σειρά τους να τους υπακούν λόγω του ότι ήταν Οθωμανοί με γνωριμίες και συμμαχίες στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Αυτές οι ισορροπίες άλλαξαν δραματικά με τα Ορλωφικά και την Επανάσταση του 1821, καθώς πολλοί χριστιανοί προεστοί προσέφεραν πολιτική και οικονομική προστασία στους ένοπλους εξεγερμένους. Σ' αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι οι προεστοί είχαν το δικό τους στρατιωτικό άγημα γύρω τους, από 10-15 άνδρες μέχρι 60. Ήταν υποχρεωμένοι να διατηρούν την τάξη στην κοινότητα. Διόριζαν μουσουλμάνους ένοπλους για την τήρηση της τάξης της κοινότητας και επίσης διόριζαν σε κάθε κοινότητα τους λεγόμενους κάπους, διοικητική αστυνομία από χριστιανούς ένοπλους. Η οικογένεια Πλαπούτα ήταν κάποι στην υπηρεσία της οικογένειας του Δεληγιάννη, όπως και η οικογένεια

εξουσιαστικά βρίσκοντας θέση στο νεοελλαδικό κράτος. Για το λόγο αυτό, όποιες συνθήκες «ελευθερίας», «αυτονομίας» ή και «αβάτων» δημιουργούνται με συνεννόηση ή ακόμα και με την ανοχή της εξουσίας, ουσιαστικά εξυπηρετώντας την, δεν είναι δυνατόν να νοούνται ως απελευθερωτικές, γιατί η ιστορία έχει δείξει ότι ήδη θα εμπεριέχουν και θα υποθάλπουν «μικρούς» εξουσιαστές και «μικρότερες» εξουσίες. Τυχόν ομοιότητες με το σήμερα, με πρόσωπα και καταστάσεις, είναι συμπτωματική!

Ελευθερόκοκκος

κή παραγωγή της κοινότητας. Ένα άλλο παράδειγμα που δείχνει την αρνητική χροιά που έχει η λέξη κοτζαμπάσης, είναι η καταγγελία των κατοίκων του χωριού Δαδί της Λιβαδειάς: *«Εκεί στα 1819, οι κάτοικοι με αναφορά τους προς τον Αλή πασά καταγγέλλουν τον προεστό τους για τυραννική και αυταρχική συμπεριφορά, οικονομικές ατασθαλίες και καταχρήσεις σε βάρος της κοινότητας και ζητούν την παρέμβαση και προστασία του».*[4]

Δεν έλειπαν και βέβαια εκείνοι που μπορεί να δάνειζαν την κοινότητα με μηδενικό τόκο ή μπροστά σε αδυναμία πληρωμής της κοινότητας να έκαναν πίσω φοβούμενοι ταραχές. Επίσης, υπήρχαν και εκείνοι που καταστράφηκαν από τα κοινοτικά χρέη, όπως ο Ανδρέας Καλαμογδάρτης, ή που κρεμάστηκαν από την οθωμανική αρχή επειδή η κοινότητα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα οφειλόμενά της, όπως (συνέβη) το 1789 με το κρέμασμα τριών προεστών της Αθήνας.

Ο ρόλος των κοινοτικών αρχών στην Επανάσταση του 1821

Είναι γεγονός, πως όλες οι παραπάνω δομές και λειτουργίες μιας κοινότητας μπορεί να είχαν βάση τα γεωμορφολογικά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ζούσαν σ' αυτές τις κοινότητες, αλλά η εκάστοτε οργάνωσή τους είχε εξουσιαστική συνέπεια και δεν ήταν απόρροια ελεύθερων διαδικασιών. Ως εκ τούτου, ήταν λογικό η οποιαδήποτε κοινωνική αναταραχή ή εξέγερση (Ορλωφικά και Επανάσταση του 1821) να διέλυε τις παραπάνω κοινοτικές δομές, αποδεικνύοντας ότι η βάση τους δεν ήταν απελευθερωτική αλλά εξουσιαστική. Για παράδειγμα, *«η δημογεροντία της Χίου, η οποία πριν την Επανάσταση δίνει την εικόνα μιας κοινοτικής αρχής που διοικεί με σύνεση μέσα σε ένα καλά οργανωμένο θεσμικό πλαίσιο και έχει τον απόλυτο έλεγχο των μελών της. Η εικόνα όμως θα ανατραπεί με την έναρξη του πολέμου, καθώς η διαχείριση της κατάστασης θα ξεφύγει από τον έλεγχο των δημογερόντων, των οποίων η στάση θα στηλιτευτεί και θα χαρακτηριστεί συμβιβαστική και ενδοτική».*[5] Επίσης, στις περιπτώσεις των Ορλωφικών και της Επανάστασης του 1821 φάνηκαν οι εύθραυστες ισορροπίες, καθώς και η αδυναμία των κοινοτικών αρχών να γνωρίζουν εξ αρχής και να εμποδίσουν τα γεγονότα, ειδικά των κοινοτικών αρχών που απαρτίζονταν από μουσουλμάνους. Ειδικά στην Πελοπόννησο, λόγω του ότι οι μουσουλμανικές κοινότητες ήταν λιγότερες εκεί, οι μουσουλμάνοι προεστοί (αγιάνηδες) όφειλαν να συνεργάζονται με τους χριστιανούς και αυτοί με την σειρά τους να τους υπακούν λόγω του ότι ήταν Οθωμανοί με γνωριμίες και συμμαχίες στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Αυτές οι ισορροπίες άλλαξαν δραματικά με τα Ορλωφικά και την Επανάσταση του 1821, καθώς πολλοί χριστιανοί προεστοί προσέφεραν πολιτική και οικονομική προστασία στους ένοπλους εξεγερμένους. Σ' αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι οι προεστοί είχαν το δικό τους στρατιωτικό άγημα γύρω τους, από 10-15 άνδρες μέχρι 60. Ήταν υποχρεωμένοι να διατηρούν την τάξη στην κοινότητα. Διόριζαν μουσουλμάνους ένοπλους για την τήρηση της τάξης της κοινότητας και επίσης διόριζαν σε κάθε κοινότητα τους λεγόμενους κάπους, διοικητική αστυνομία από χριστιανούς ένόπλους. Η οικογένεια Πλαπούτα ήταν κάποι στην υπηρεσία της οικογένειας του Δεληγιάννη, όπως και η οικογένεια Κολοκοτρώνη ήταν κάποι στην Καρύταινα και στο Λεοντάρι στην υπηρεσία πάλι των Δελληγιανέων.[6] Όλη αυτή η τοπική στρατιωτική δύναμη ήταν χρήσιμο εργαλείο για την μετέπειτα Επανάσταση του 1821, η οποία χρησιμοποιήθηκε στις πρώτες στιγμές της Επανάστασης για την εκ των έσω και πολλές φορές αμαχητί κατάληψη των κοινοτήτων. Οπότε γίνεται κατανοητό, πως αρκετοί προεστοί που συνέβαλαν στην Επανάσταση του 1821 είχαν ήδη εδραιωθεί ως τοπικές αυθεντίες προεπαναστατικά και στα Επαναστατικά χρόνια ανέπτυξαν τις εξουσίες τους από το τοπικό στο εθνικό επίπεδο, διεκδικώντας συνέχιση και επιπλέον ανάπτυξη των προεπαναστατικών τους εξουσιών, στο μετέπειτα μεταεπαναστατικό καθεστώς.

Ο χαρακτηρισμός των κοινοτήτων ως αυτόνομων, γίνεται κατανοητό πως είναι εν μέρει πλαστός. Η όποια αυτονομία οριζόταν από το οθωμανικό κράτος και ήταν ανεκτή από αυτό ώστε να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της κεντρικής και της τοπικής οθωμανικής εξουσίας. Μέσα σ' εξουσιαστικά βρίσκοντας θέση στο νεοελλαδικό κράτος. Για το λόγο αυτό, όποιες συνθήκες «ελευθερίας», «αυτονομίας» ή και «αβάτων» δημιουργούνται με συνεννόηση ή ακόμα και με την ανοχή της εξουσίας, ουσιαστικά εξυπηρετώντας την, δεν είναι δυνατόν να νοούνται ως απελευθερωτικές, γιατί η ιστορία έχει δείξει ότι ήδη θα εμπεριέχουν και θα υποθάλπουν «μικρούς» εξουσιαστές και «μικρότερες» εξουσίες. Τυχόν ομοιότητες με το σήμερα, με πρόσωπα και καταστάσεις, είναι συμπτωματική!

Ελευθερόκοκκος

---

3 «1815: μαρτίου Αη: έδωκα δια το μερίδιόν μου εις το ίλτιζάμι Καλιανίου εις τα δεκαέξ εν άκουόμενα δια το αυτό έτος γρόσια 567:12 [...] έξοφλήθη 1816: 25: αυγούστου: γρόσια 815:19 [...] 1815: νοεμβρίου 15: έδωκα διά τι ίλτιζάμι Καλιανίου το ότούζ μπίρ σενεσί [έτος έγείρας 1231] ήτοι το ήμέτερον έτος 1816: έν εις τα εννέα άκουόμενα δια το μερίδιόν μου γρόσια 1000. Αυτή ή συντροφιά έξοφλήθη. [...] 1818: φεβρουαρίου 8:

εστών της Αθήνας.

Ο ρόλος των κοινοτικών αρχών στην Επανάσταση του 1821

Είναι γεγονός, πως όλες οι παραπάνω δομές και λειτουργίες μιας κοινότητας μπορεί να είχαν βάση τα γεωμορφολογικά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ζούσαν σ' αυτές τις κοινότητες, αλλά η εκάστοτε οργάνωσή τους είχε εξουσιαστική συνέπεια και δεν ήταν απόρροια ελεύθερων διαδικασιών. Ως εκ τούτου, ήταν λογικό η οποιαδήποτε κοινωνική αναταραχή ή εξέγερση (Ορλωφικά και Επανάσταση του 1821) να διέλυε τις παραπάνω κοινοτικές δομές, αποδεικνύοντας ότι η βάση τους δεν ήταν απελευθερωτική αλλά εξουσιαστική. Για παράδειγμα, *«η δημογεροντία της Χίου, η οποία πριν την Επανάσταση δίνει την εικόνα μιας κοινοτικής αρχής που διοικεί με σύνεση μέσα σε ένα καλά οργανωμένο θεσμικό πλαίσιο και έχει τον απόλυτο έλεγχο των μελών της. Η εικόνα όμως θα ανατραπεί με την έναρξη του πολέμου, καθώς η διαχείριση της κατάστασης θα ξεφύγει από τον έλεγχο των δημογερόντων, των οποίων η στάση θα στηλιτευτεί και θα χαρακτηριστεί συμβιβαστική και ενδοτική».*[5] Επίσης, στις περιπτώσεις των Ορλωφικών και της Επανάστασης του 1821 φάνηκαν οι εύθραυστες ισορροπίες, καθώς και η αδυναμία των κοινοτικών αρχών να γνωρίζουν εξ αρχής και να εμποδίσουν τα γεγονότα, ειδικά των κοινοτικών αρχών που απαρτίζονταν από μουσουλμάνους. Ειδικά στην Πελοπόννησο, λόγω του ότι οι μουσουλμανικές κοινότητες ήταν λιγότερες εκεί, οι μουσουλμάνοι προεστοί (αγιάνηδες) όφειλαν να συνεργάζονται με τους χριστιανούς και αυτοί με την σειρά τους να τους υπακούν λόγω του ότι ήταν Οθωμανοί με γνωριμίες και συμμαχίες στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Αυτές οι ισορροπίες άλλαξαν δραματικά με τα Ορλωφικά και την Επανάσταση του 1821, καθώς πολλοί χριστιανοί προεστοί προσέφεραν πολιτική και οικονομική προστασία στους ένοπλους εξεγερμένους. Σ' αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι οι προεστοί είχαν το δικό τους στρατιωτικό άγημα γύρω τους, από 10-15 άνδρες μέχρι 60. Ήταν υποχρεωμένοι να διατηρούν την τάξη στην κοινότητα. Διόριζαν μουσουλμάνους ένοπλους για την τήρηση της τάξης της κοινότητας και επίσης διόριζαν σε κάθε κοινότητα τους λεγόμενους κάπους, διοικητική αστυνομία από χριστιανούς ένοπλους. Η οικογένεια Πλαπούτα ήταν κάποι στην υπηρεσία της οικογένειας του Δεληγιάννη, όπως και η οικογένεια Κολοκοτρώνη ήταν κάποι στην Καρύταινα και στο Λεοντάρι στην υπηρεσία πάλι των Δελληγιανέων.[6] Όλη αυτή η τοπική στρατιωτική δύναμη ήταν χρήσιμο εργαλείο για την μετέπειτα Επανάσταση του 1821, η οποία χρησιμοποιήθηκε στις πρώτες στιγμές της Επανάστασης για την εκ των έσω και πολλές φορές αμαχητί κατάληψη των κοινοτήτων. Οπότε γίνεται κατανοητό, πως αρκετοί προεστοί που συνέβαλαν στην Επανάσταση του 1821 είχαν ήδη εδραιωθεί ως τοπικές αυθεντίες προεπαναστατικά και στα Επαναστατικά χρόνια ανέπτυξαν τις εξουσίες τους από το τοπικό στο εθνικό επίπεδο, διεκδικώντας συνέχιση και επιπλέον ανάπτυξη των προεπαναστατικών τους εξουσιών, στο μετέπειτα μεταεπαναστατικό καθεστώς.

Ο χαρακτηρισμός των κοινοτήτων ως αυτόνομων, γίνεται κατανοητό πως είναι εν μέρει πλαστός. Η όποια αυτονομία οριζόταν από το οθωμανικό κράτος και ήταν ανεκτή από αυτό ώστε να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της κεντρικής και της τοπικής οθωμανικής εξουσίας. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο εδραιώθηκαν διάφορες κοινοτικές αυθεντίες που απέκτησαν, χρήμα, γνωριμίες, ένοπλη δύναμη και μια γενικότερη εξουσία την οποία στα επαναστατικά χρόνια την χρησιμοποίησαν, ώστε να αναδειχθούν και να προσπαθήσουν να παίξουν ηγετικό ρόλο στα νέα μεταεπαναστατικά δεδομένα και τέλος να εδραιωθούν εξουσιαστικά βρίσκοντας θέση στο νεοελλαδικό κράτος. Για το λόγο αυτό, όποιες συνθήκες «ελευθερίας», «αυτονομίας» ή και «αβάτων» δημιουργούνται με συνεννόηση ή ακόμα και με την ανοχή της εξουσίας, ουσιαστικά εξυπηρετώντας την, δεν είναι δυνατόν να νοούνται ως απελευθερωτικές, γιατί η ιστορία έχει δείξει ότι ήδη θα εμπεριέχουν και θα υποθάλπουν «μικρούς» εξουσιαστές και «μικρότερες» εξουσίες. Τυχόν ομοιότητες με το σήμερα, με πρόσωπα και καταστάσεις, είναι συμπτωματική!

Ελευθερόκοκκος

3 «1815: μαρτίου Αη: έδωκα δια το μερίδιόν μου εις το ίλτιζάμι Καλιανίου εις τα δεκαέξ εν άκουόμενα δια το αυτό έτος γρόσια 567:12 [...] έξοφλήθη 1816: 25: αυγούστου: γρόσια 815:19 [...] 1815: νοεμβρίου 15: έδωκα διά τι ίλτιζάμι Καλιανίου το ότούζ μπίρ σενεσί [έτος έγείρας 1231] ήτοι το ήμέτερον έτος 1816: έν εις τα εννέα άκουόμενα δια το μερίδιόν μου γρόσια 1000. Αυτή ή συντροφιά έξοφλήθη. [...] 1818: φεβρουαρίου 8: γρόσια 1593:06». Εταιρεία των Φίλων (του Λαού, Αρχεία Οικογένειας Δεληγιάννη, ΙΙΙ (Λογαριασμοί), φάκελος 1, υποφάκελος 2, κατάστιχο δοσοληψιών Πανάγου Δεληγιάννη, σ. κατάστιχου 10, 11, 14, 15. Όπου αναφέρεται στο: Πύλια Μάρθα, Λειτουργίες και αυτονομία των κοινοτήτων της Πελοποννήσου (1715-1821), σελ. 79: https://chilonas.files.wordpress.com/2018/04/cebbceb5ceb9cf84cebfcf85cf81ceb3ceb9ceb5cf83-cebaceb1ceb9-ceb1cf85cf84cebfcebdcebfcebcceb9ceb1-cf84cf89cebd-cebacebfceb9cebdcebfcf84.pdf

4. Ευτυχία Λιάτα, Οι Κοινότητες, Ένας Θεσμός με Πολλές Όψεις, σελ 323

5. Ό.π. σελ 319.

6. Πύλια Μάρθα, Λειτουργίες και αυτονομία των κοινοτήτων της Πελοποννήσου (1715-1821), σελ. 90-91: https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/2086/1926.pdf